

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 1919

COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONNESE MILITAIREN
NAAM: EN SCHEPELINGEN (C.R.A.M.S.)

I Aangelegd op aanwijzing van EAW I., op 16-8-'51.
ACD 4 C

2 *Yuzvii van peramalia C.A.W. I 13/8*

3 *← " → C.A.W. I 13/8*

4 Voor zover van de geagendeerde stukken (in dit OD geborgen) het schutblad aanwezig was dit bijgevoegd. februari 70.

UITTREKSEL

Uit: PD 10364

Naam: R.P.P.Westerling

Voor: OD 1919

Naam: C.R.A.M.S.

Ag. nr: 189686

Afz: I.D.A'dam

Datum: 7.7.53

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling en Ambonezen

POLHAUPESSY beweerde, dat agenten- of vertegenwoordigers van de C.R.A.M.S. thans in Indon. bezig zouden zijn contacten te leggen met de "federale troepen" in West Java en Makassar. Waaruit deze contacten bestaan of met welk doel deze werden gelegd, liet hij zich niet verder uit.

Als één van de redenen, waarom de C.R.A.M.S. de vertegenwoordigers van de B.P.R.M.S. in Nederland en daar buiten niet meer als zodanig wenste te erkennen, noemde POLHAUPESSY het feit, dat deze vertegenwoordigers aan de in Nederland verblijvende Ambonezen zouden hebben adviseerd, dat zij, die naar Indon. wensten terug te keren dit rustig konden doen. Zulks, daar zij konden vertrouwen op de garanties, welke t.a.v. hun veiligheid, zowel door den Haag als door Djakarta bij hun terugkeer in Indon. waren gegeven.

Naar POLHAUPESSY beweerde, was het vooral Dr. NIKIJULUW te R'dam, die nog steeds teveel vertrouwen heeft in den Haag (lees: Nederlandse Regering)

Uitgetr. door:

ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

Uit : PD 10364

Naam: R.P.P.Westerling

Voor : OD 1919

Naam: CRAMS

Ag.nr: 177242

Afz. : I.D.A'dam

datum: 13.3.53

Aard van het stuk: Rapport betr. Ambonezen

Met betrekking tot het vermelde in het dzz.schrijven no. 3426-0-'50 van 6 Maart 1953 (ECD 176534) werd van betrouwbare zijde het volgende vernomen.

T.a.v. de daarin bedoelde samenkomst van de meest vooraanstaande leiders van de C.R.A.M.S. en B.P.R.M.S. die op initiatief van de bekende Dr. J.P. NIKIJULUW waren uitgenodigd, om op Zaterdag 7 Maart 1953 te 19.00 uur in zijn woning te Rotterdam aanwezig te zijn, zij medegedeeld, dat deze samenkomst i.v.m. de gringe opkomst der uitgenodigden geen voortgang kon hebben.

Van de 18 voor deze samenkomst genodigde personen - Ambonezen - waren slechts aanwezig de bekende:

- a. WATTIMENA, E.W.J.
- b. WAIRATA, C.
- c. een jeugdige Ambonees afkomstig uit het woonoord te Vught, waarvan echter de naam niet bekend is.

Naar thans wordt beweerd, zou NIKIJULUW voornemens zijn om de bovenbedoelde 18 vooraanstaande C.R.A.M.S. en B.P.R.M.S.-leiders andermaal uit te nodigen voor een bijeenkomst. Deze bijeenkomst zou dan gehouden worden in de loop van de volgende week, ten huize , ten huize van de onder sub b. genoemde C. WAIRATA te den Haag.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

Uit: PD 10364

Naam: R.P.P. Westerling

Voor: OD 1919

Naam: C.R.A.M.S.

Ag. nr 76534

Afz.: I.D.A'dam

Datum: 6.3.53

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Naar C. WAIRATA beweerde, zou tengevolge van de onderlinge meningsverschillen, de in Nederland verblijvende Ambonezen, zich de laatste tijd hebben gesplitst- of afgescheiden - in 3 groepen t.w.:

- a. de groep onder leiding van Dr. J.P. NIKIJULUW, die daarbij wordt gesteund door Majoor NANLOHY, Ds. TUTUARIMA en Mr. SIAUTA. Deze laatst zou kort geleden zijn doctoraal rechten in Leiden hebben gedaan.
- b. de groep onder leiding van P.W.LOKOLLO te Brussel, die wordt gesteund door o.a. Dr. KAINAM kap. A.E. PASANEA en verder door de gehele B.P.R.M.S.
- c. de groep onder leiding van L.POLHAUBESSY, die o.a. wordt gesteund door APONO en vrijwel de gehele C.R.A.M.S. Ook de onderlinge naijver van de Ambonezen afkomstig van Ceram en Saparoea is een voortdurende bron van de onderlinge onenigheid tussen de aanhangers van de B.P.R.M.S. en de C.R.A.M.S. Zulks omdat bij de B.P.R.M.S. hoofdzakelijk personen- Ambonezen -afkomstig van het eiland Ceram zijn aangesloten, terwijl de bij de C.R.A.M.S. aangesloten personen vrijwel allen van Saparua afkomstig zijn.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

Uit : PD 10364

Naam: R.P.P.Westerling

Voor : OD 1919

Naam: C.R.A.M.S.

Ag.nr: 176534

Afz. : I.D A'dam

datum: 6.3.53

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Volgens een uitlating van WAIRATA, Cornelis (Tihulala, 17.12.15) zou er op 25 Febr. 11. te den Haag door het bestuur van de B.P.R.M.S. een bijeenkomst zijn gehouden, waarop ook enige der meest vooraanstaande leiders van de CRAMS waren uitgenodigd.

Doel van deze bijeenkomst was te trachten de menigvershillen uit den weg te ruimen, welke in de loop der tijden zijn ontstaan tussen de B.P.R.M.S. ener- en de CRAMS anderzijds.

Van de CRAMS waren - aldus WAIRATA - slechts enkele personen op deze bijeenkomst verschenen en dan nog hoofdzakelijk die personen, die in de laatste tijd onenigheid hebben gehad met Lucas POLHAUPESSY (Saparua, 27.5.07).

Ook E.W.J. WATTIMENA had als oud adviseur van de CRAMS een uitnodiging voor deze bijeenkomst ontvangen, doch kon - aldus beweerde hij - i.v.m. zijn ongunstige financiële omstandigheden, daaraan geen gevolg geven.

Tijdens deze bijeenkomst werd volgens WAIRATA, vrijwel het gehele oude bestuur der B.P.R.M.S. herkozen. Thans echter wordt ge geldigheid van deze herkiezing door de B.P.R.M.S.-leden, die niet op deze bijeenkomst aanwezig waren, bestreden. E.e.a. onder het motief, dat zij niet bij deze verkiezing aanwezig zijn geweest of konden zijn.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

Uit : PD 10364

Naam: R.P.P. Westerling

Voor : OD 1919

Naam: C.R.A.M.S.

Ag.nr: 176534

Afz. : I.D. A'dam

datum: 6.3.53

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

De grote moeilijkheid - aldus WAIRATA - is dat de B.P.R.M.S. alleen in opdracht of bevel van LOKOLLO, Dr. J.P. NIKIJULUW kan erkennen als algemeen vertegenwoordiger in Nederland van de R.M.S. In de praktijk - aldus WAIRATA - komt het er op neer, dat de B.P.R.M.S. NIKIJULUW zoveel mogelijk saboteert en afbreuk doet, zonder dat men daarbij echter tot openlijk verzet tegen NIKIJULUW durft over te gaan of te komen.

Wel verzet de B.P.R.M.S. zich openlijk tegen de actie van de C.R.A.M.S. en haar huidige leider L. POLHAUPESSY.

Deze laatste wil van zijn kant alleen LOKOLLO als vertegenwoordiger van de R.M.S. erkennen. Dit dan hoofdzakelijk, omdat hij, POLHAUPESSY, bevreesd is, dat wanneer hij zich openlijk tegen LOKOLLO zou verzetten, hij zijn aanhang en invloed in de CRAMS zal verliezen.

Hierbij komt dat LOKOLLO reeds herhaaldelijk de CRAMS heeft laten weten, om NIKIJULUW als de R.M.S.-vertegenwoordiger te erkennen, waartegen de CRAMS zich echter blijft verzetten.

Verder zou LOKOLLO zich hebben uitgelaten, dat zolang hij daartoe geen opdracht van zijn regering krijgt, hij NIKIJULUW zal blijven erkennen.

NIKIJULUW op zijn beurt, durft zich blijkbaar weer niet openlijk te verzetten tegen de B.P.R.M.S., omdat hij door deze greep bij de gratie van LOKOLLO als R.M.S. vertegenwoordiger wordt erkend.

LOKOLLO durft op zijn ^{beurt} weer niet krachtig op te treden tegen de C.R.A.M.S. omdat hij dan tegenover POLHAUPESSY en diens aanhang komt te staan.

In dit laatste wordt dan ook over het algemeen de reden gezocht waarom LOKOLLO en de B.P.R.M.S. zouden hebben geweigerd om tot het treffen van bepaalde maatregelen t.o.v. POLHAUPESSY over te gaan i.v.m. het zich toe-eigenen van de opbrengst van de ingezamelde gouden sieraden in de woon-oorden der Ambonezen h.t.l. (zie ACD 161448).

POLHAUPESSY van zijn kant beweert, dat wanneer men tot het treffen van maatregelen tegen hem zal overgaan i.v.m. de kwestie van de goud en zilver inzameling, hij van deze aangelegenheid veel ophef zal maken, waardoor de in Nederland verblijvende Ambonezen opnieuw in opspraak zullen komen.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

Uit: *DN 10364*

Naam: *Westerling*

Voor: *1919*

Naam: *C.R.A.M.*

Ag. nr: 175952

Afz.: I.D. A'dam

Datum: 28.2.53

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Medio Jan. 1953 werden door POLHAUPESSY twee vergaderingen van de C.R.A.M. in het woonoord Woerden geleid.

Op de eerste vergadering zou het plan besproken zijn om POLHAUPESSY ter behartiging van de belangen van de Ambonezen in Nederland, naar Indonesie te zenden.

Wat POLHAUPESSY in Indonesie zou trachten te breiken en welke speciale belangen daar besproken zouden worden, is niet bekend geworden.

Op de tweede vergadering in Woerden zou de mogelijkheid besproken zijn om de Nederlandse regering te verzoeken het geld dat door Ambonezen wordt verdiend bij hun werk in de door waternood getroffen gebieden, uitbetaald te krijgen in het buitenland b.v. Brussel. Welke bestemming POLHAUPESSY aan dit geld wil geven is niet bekend geworden.

Vernomen werd nog dat POLHAUPESSY veel van zijn aanvankelijke aanhangers onder de h.t.l. verblijvende Ambonezen heeft verloren.

Naar verluidt zou POLHAUPESSY in de Amboneze woonoorden actief bezig zijn met het verwekken van een anti-Nederlandse stemming onder de daar verblijvende Ambonezen.

Op aanwijzing van:

Uitgetr. door:

Datum: ACD/PA

UITTREKSEL

Uit: PD 10364

Naam: R.P.P.Westerling

Voor: OD 1919

Naam: CRAMS

Ag. nr: 173232

Afz.: I.D.A'dam

Datum: 30.1.53

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Van betrouwbare zijde werd het volgende vernomen:
Op 12.en 13 Jan. 1953 zou in het woonoord te Woerden door de leden van de
C.R.A.M.- voormalige C.R.A.M.S. - een ledenvergadering zijn gehouden.
Niet kon worden vastgesteld, wat op deze bijeenkomst werd besproken.
Wel is bekend, dat de bekende Lucas POLHUPESY (Saparua 27.5.07)
wonende te den Haag, deze bijeenkomst als C.R.A.M.-adviseur heeft bijgewoond.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum:

C.R.A.M.
UITTREKSEL

Uit: PD 10264

Naam: Westerling

Voor: 00 1819

Naam: C.R.A.M.S

Ag. nr: 163278

Afz.: I.D. A'dam

Datum: 23.10.52

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling o.l.s.

Volgens WATTIMENA zou de C.R.A.M. - voormalige C.R.A.M.S. nog slechts 700 leden tellen. Hiervan zouden er nog ongeveer 200 hun contributie van f. 1.- per maand betalen.

Zoals bekend mag worden verondersteld, is L. POLHAUPESSY politiek adviseur van de C.R.A.M.

Uitgetr. door:

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

Uit: AD 10 364

Naam: Westerling

Voor: 1919

Naam: C.A.A. G.S.

Ag. nr: 145452

Afz.: I.D. A'dam

Datum: 30.7.52

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

De plannen van POLHAUPESSY om de "echte" Ambonezen achter zich te krijgen zouden reeds grotendeels gelukt zijn, vooral door medewerking van SIAUTA, de voorzitter van de CRAMS, die geheel onder invloed van POLHAUPESSY zou staan. POLHAUPESSY zou het ook aan SIAUTA te danken moeten hebben, dat het door de CRAMS ingezamelde goud voor het "Fonds Kemerdekaan" - in zijn handen is gekomen.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum:

Onderwerp : Betreffende Ambonezen.

DUPLICAAT

Vertrouwelijk.

Medegedeeld wordt, dat door de C.R.A.M.S. - vanuit het woonoord te Woerden - een verzoekschrift werd gericht aan de burgemeesters van Amsterdam en Utrecht om toestemming te willen verlenen dat de C.R.A.M.S. in genoemde plaatsen z.g. "sandwich"-mannen liet lopen met de volgende leuze :

"LAAT UW STEMRECHT EEN STEM VOOR RECHT ZIJN"
"STEMT EEN PARTIJ DIE AMBON STEUNT"

Voor wat betreft Amsterdam werd vernomen, dat van politie-zijde tegen dit verzoek van de C.R.A.M.S. geen bezwaar bestaat.

Het is evenwel nog niet bekend, welke beslissing de burgemeester van Amsterdam in deze aangelegenheid zal nemen.

Ook is niet bekend door welke Ambonees of Ambonezen uit het woonoord Woerden dit verzoekschrift werd samengesteld, dan wel of bepaalde politieke partijen in Nederland hierin de hand hebben gehad. Einde.

UITTREKSEL

Uit : PA 6064

Naam: Westerling

Voor : 06 1919

Naam:

Ag.nr: 139968

Afz. : I.D. A'dam

datum: 27.5.52

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Naar WATTIMENA enige dagen geleden beweerde zou PELLAUPESSY samengewerkt hebben met de bekende Meins POT, voordat laatstgenoemde gearresteerd werd i.v.m. de moordaanslag op overste HARJONO.

WATTIMENA zeide van mening te zijn, dat Westerling - of diens groep - het met PELLAUPESSY eens waren geworden.

Volgens WATTIMENA speelde PELLAUPESSY thans een hoog spel. PELLAUPESSY zou nl. voornemens zijn met de Republiek Indonesia in zee te gaan en bezig zijn hiervoor onder de Ambonezen in Nederland een aanhang te vinden, hetgeen - aldus WATTIMENA - reeds tot op zekere hoogte zou zijn gelukt.

Bet streven van PELLAUPESSY - aldus WATTIMENA - zou erop gericht zijn een Ambonese staat te stichten in federaal verband met de Republiek Indonesia. In verband hiernede zeide WATTIMENA dat hij zijn invloed bij de CRAMS had verloren en dat zijn plaats door PELLAUPESSY en diens aanhangers was ingenomen.

De "Badan Perwakilan Rajat Maloekoe Selatan" (B.P.R.M.S.) bleef zich tegen het streven en de plannen van PELLAUPESSY verzetten doch in verband met geldgebrek was het voor de B.P.R.M.S. niet mogelijk daartegen met succes actie te voeren.

WATTIMENA wilde proberen om afschriften te krijgen van de brieven en x verdere correspondentie welke POT voor PELLAUPESSY en diens actie in handen zou krijgen. Deze afschriften wilde WATTIMENA dan ter beschikking van LOKOLLO stellen, die - naar de meening van WATTIMENA - binnenkort vanuit Australië naar Brussel zou terugkeren.

Naar WATTIMENA beweerde was het hem opgevallen dat PELLAUPESSY sedert enige tijd veel werd gezien in de onmiddellijke omgeving van de Gravin Van LIMBURG STIRUM. Om het doel hiervan te weten te komen had WATTIMENA aan een van "zijn jongens" te den Haag, n.l. TUASELA, die een verhouding met de gravin zou hebben, opdracht gegeven om na te gaan wat PELLAUPESSY van de gravin wilde.

Verder beweerde WATTIMENA, dat de destijds voor het "Vrijheidsfonds" in de verschillende woonoorden ingezamelde gouden en zilveren sieraden tot een gewicht van 4½ Kilogram, aan PELLAUPESSY waren afgegeven. WATTIMENA vertelde daarbij echter niet wat PELLAUPESSY met de opbrengst van deze gouden sieraden had gedaan.

Ook de bijdrage van f.0,50 per persoon voor de B.P.R.M.S. - welke bijdrage ~~was~~ door de Ambonezen in de woonoorden "belasting" wordt genoemd - komt de laatste tijd - aldus WATTIMENA - zeer slecht binnen. E.e.a. noemde WATTIMENA het gevolg van de grote verdeeldheid en de onrustige stemming welke zouden heersen onder de Ambonezen in de woonoorden, die thans niet meer weten waar zij aan toe zijn.

ACD/PA

Uitgetr. door:

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

C. G. A. M. J.

Uit: *PA 10264*

Naam: *Westerling*

Voor: *1919*

Naam: *P. A. A. G. S.*

Ag. nr: **139968**

Afz.: **I. D. A'dam**

Datum: **27.5.52**

Aard van het stuk: **Rapport betr. Westerling c.s.**

WATTIMENA sprak de hoop en verwachtig uit, dat Westerling zich met de Ambonezen zou gaan bemoeien en zou willen proberen om een eind te maken aan deze onderlinge verdeeldheid. Hierbij dacht WATTIMENA aan de mogelijkheid dat Westerling de verschillende woonoorden zou bezoeken om de daar verblijven de Ambonezen een hart onder de riem te steken. Tenslotte zeide WATTIMENA dat hij er financieel slecht voorstond en niet meer in staat was een algemeen spoor-abonnement te betalen waardoor hij niet meer in de gelegenheid was de verschillende woonoorden te bezoeken. Het gevolg hiervan was - aldus WATTIMENA dat hij zijn invloed in de CRAMS had verloren en PELLAUPESSY zijn plaats had ingenomen.

Uitgetr. door: **ACD/PA**

Op aanwijzing van:

Datum:

D 38-100.000 10875 - '52 (3779)

UITTREKSEL

Uit : PD 10364

Naam: W. en L. L. S.

Voor : PD 1919

Naam: C. A. L. L. S.

Ag.nr: 139758

Afz. : I. D. A. Odan

datum: 21.5.52

Aard van het stuk: **Rapport betr. Westerling o.s.**

Op Zaterdag 17 Mei 1952 was PELLAUPESY voor een ontmoeting met Westerling te Amsterdam.

Naar PELLAUPESY mededeelde zou hij bezig zijn de in Nederland verblijvende Ambonezen te(re)organiseren, waarbij hij zich wilde opwerpen als hun leider. De door hem te voeren actie - hij noemde het politiek - zou geheel los staan van de R.M.S. regering op Ceram.

Dit daar PELLAUPESY het uitgesloten achtte om in contact te komen met de leiders - regerders - op Ceram en de h.t.l. verblijvende Ambonezen toch hun eigen boentjes moesten doppen.

PELLAUPESY vertelde daarbij te zullen streven naar een vrije Amboneze staat in federatief R.I. verband. Verder beweerde hij dat zich reeds ongeveer 1250 Ambonezen bereid hadden verklaard om zich achter hem en de door hem voorgestane doelstelling te stellen. Het merendeel hiervan zouden leden van de CRAMS zijn.

De "Badan Perwakilan Rakjat Maloekoe Selatan" (B.P.R.M.S.) zou het met de plannen van PELLAUPESY niet eens zijn, maar dat vond PELLAUPESY minder belangrijk. LOKOLLO had - naar PELLAUPESY zeide - genoeg kansen gehad en kon nu beter in Australie bordenwasser worden.

PELLAUPESY beweerde gelden bijeen te hebben gebracht voor het houden van eenvergadering in de Dierentuinsaal te den Haag. Deze vergadering dacht hij de volgende week te houden. Hierop wilde hij dan zijn plannen ontvouwen en de Ambonezen raden om hem te volgen.

PELLAUPESY had Meine POT verzocht om hem te helpen bij de administratie van de op te richten vereniging, terwijl hij BOELHOUWER zou hebben aangezoekt om een redevoering te willen samenstellen, die hij - PELLAUPESY - op de vergadering zou uitspreken.

Het doel van een ontmoeting met Westerling was om laatstgenoemde deze plannen voor te leggen en diens mening hierover te vragen.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

Uit: PD 4364

Naam: W. van der Vliet

Voor: 0219.3

Naam: E.R.A. L.S.

Ag. nr: 138044

Afz.: I.D. A'dam

Datum: 2.5.52

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Van betrouwbare zijde werd het volgende vernomen:

- a. Bij een bezoek van het woonoord voor Ambonezen te Woerden op 24 April 1952 bleek WATTIMENA daar niet aanwezig te zijn. Naar werd vernomen zou WATTIMENA toen enige dagen verblijf hebben gehouden in het woonoord te Vught. Dit i.v.m. de in dat woonoord plaats gehad hebbende vechtpartij.
- b. Volgens een uitlating van Gravin Van LIMBURG STIRUM te den Haag, zou WATTIMENA het de laatste tijd goed kunnen vinden met de bestuurders van de te Eindhoven gevestigde Stichting "Door de Eeuwen Trouw". Van deze instelling, zou hij, WATTIMENA - aldus Gravin Van LIMBURG STIRUM, thans regelmatig geld en kleding ontvangen.
- c. T.a.v. de GRAMS deelde meergenoemde Gravin V. LIMBURG STIRUM mede, dat slechts 20 % van de in Nederland verblijvende Ambonezen lid zouden zijn van deze beweging, of daarmee sympathiseren.
- d. Bij een bezoek aan de bekende te den Haag wonende PELLAUPESSEY op 23 April j.l., deelde diens hospita mede, dat hij, PELLAUPESSEY, voor enige dagen de stad uit was. Zij verklaarde niet te weten waar PELLAUPESSEY toen verblijf hield.

Uitgetr. door:

Op aanwijzing van:

ACD/PA

Datum:

UITTREKSEL

Uit: PO 6864

Naam: Westerling

Voor: 03 1919

Naam: C.A.A. b.s.

Ag. nr: 133038

Afz.: I:D. A'dam

Datum: 11.3.52

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Uit betrouwbare bron werd het volgende vernomen:

Met betrekking tot de door Ambonezen gehouden vergadering op 25.2.52 in het gebouw "Amicitia" te den Haag, werd nog vernomen dat deze vergadering bijgewoond zou zijn door Mr. van RIJCKEVORSEL en enkele vertegenwoordigers van de pers, waarvan de namen niet bekend zijn.

Verder werd vernomen, dat op deze vergadering geïnstalleerd werd de "Perwakilan Oemoem R.M.S. ~~xxxxxxxvalgtxxxijxxxsamengesteld~~ (Algemene Vertegenwoordiging der R.M.S.), welk lichaam in de plaats zou zijn getreden van het "Bureau Zuid Molukken" te den Haag.

Ook de CRAMS en de KRM zouden zijn opgeheven.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

Uit : P.D. 40364.

Naam: *Westerling*

Voor : P.D. 1919.

Naam: C.R.A.M.S.

Ag.nr: 132661

Afz. : I.D. A'dam

datum: 3.3.52

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Uit betrouwbare bron werd het volgende vernomen:

1. In een gesprek zou APONNO, uitgelaten hebben, dat de vergadering, welke op uitnodiging van Dr. KAINAMA op Maandag 25.2.52 in het gebouw "Amicitia" te den Haag werd gehouden, uitsluitend ten doel had om de samenwerking tussen C.R.A.M.S. en K.R.M. in de P.R.M.S. nog te verstevigen.

Verder zou KAINAMA op deze vergadering nog gezinspeeld hebben op het vertrek van LOKOLLO naar Ceram. Hierbij zou KAINAMA hem - LOKOLLO - genoemd hebben "een redder in nood". Dit omdat LOKOLLO de eerste zou zijn, die vanuit Nederland de berichten naar de strijdenden op Ceram heeft weten te brengen.

Tenslotte zou op bedoelde vergadering ook besproken zijn het voorstel ~~xxxxxxx~~ van de Nederlandse regering aan de Indonesische delegatie in Nederland, om een eiland nabij Nieuw Guinea ter beschikking te stellen aan de in Nederland verblijvende Ambonezen.

Dr. KAINAMA zowel als alle aanwezigen zouden hun instemming met dit voorstel hebben betoond. Liever echter zouden de h.t.l. verblijvende Ambonezen ondergebracht willen worden op een eiland onder de kust van Nieuw Guinea met een gemengd Australisch bestuur.

2. Met betrekking tot het schrijven van 26.2.52 (zie 132066) werd vernomen, dat dr. KAINAMA geadviseerd heeft om geen dienst te weigeren, wanneer de Ambonese militairen in Nederland zouden worden opgeroepen voor dienstneming bij de K.L.

APONNO zou hebben uitgelaten, dat hij persoonlijk bij een oproep dienst zou weigeren.

Ook WAIRATA van het bureau R.M.S. is tegen dienstneming.

Voor zover tot dusver is kunnen blijken, wordt geen georganiseerde actie onder de Ambonezen in Nederland gevoerd voor dienstweigering.

De enigen die in staat zouden zijn een dergelijke georganiseerde actie te voeren, zouden dr. KAINAMA en WATTIMENA zijn.

Van beide personen werd echter vernomen, dat zij vóór dienstneming adviseren.

Wel werd nog vernomen, dat de Ambonezen SIWALETTE en HUWAE, beiden van de CRAMS en behorende tot de "aanhang" van WATTIMENA ~~xxxxxxx~~ pamfletten in de Ambonese woonwijken zouden hebben verspreid, waarin zij de Ambonese ~~xxxxxxx~~ tot dienstweigering zouden hebben aangezet. Het is niet bekend welke waarde aan dit laatste bericht moet worden gehecht.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum: 20.2.53

UITTREKSEL

Uit : PD 6364

Naam: U. C. L. L. S.

Voor : PD 1919

Naam: C.R.A. 4.5

Ag.nr: 132066

Afz. : I:D. A'dam

datum: 26.2.52

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Naar WATTIMENA mededeelde, zouden inderdaad enige tijd geleden de C.R.A.M.S. en de K.R.M. (groep van NIKIJULUW) zich aaneengesloten hebben onder de naam: PERSATUAN RAJAT MALUKU SELATAN (PRMS).

Deze fusie werd eerst door WATTIMENA ontkend (zie 127292). Volgens WATTIMENA was echter in de praktijk spoedig gebleken, dat het tussen CRAMS en KRM niet al te best vlotte. de KRM (NIKIJULUW) wilde een meer gematigde politiek voeren. Vandaar de besprekingen van NIKIJULUW met leden van de thans te Nederland verblijvende Indonesische delegatie.

De CRAMS - lees Wattimena - wilde van deze politiek niets weten alhoewel het merendeel van de bij de CRAMS aangesloten Ambonezen begreep, dat een verdeeldheid onder de Ambonezen hun zaak slechts kon schaden.

Het voornaamste bezwaar van de KRM tegen de CRAMS, was de invloed die WATTIMENA daarin had. Men ziet in WATTIMENA slechts een onrusstoker.

In een besloten zitting van de leiders van de CRAMS werd daarom aan WATTIMENA gevraagd om uit de CRAMS te treden. Aan dit verzoek werd door WATTIMENA voldaan, die daarmee van zijn toede wil deed blijken. Wel hebben twee neven van WATTIMENA en diens "aanhang" nog zitting in de CRAMS.

Maandag 25 Febr. 1952 zal op uitnodiging van dr. KAINAMA een vergadering plaats vinden in het gebouw "Amicitia" te den Haag waarvan het doel zal zijn om de CRAMS en de KRM te doordringen van de noodzaak om in het belang van de R.M.S. de eenheid te bewaren en van eventuele onderlinge geschillen, naar buiten niets te laten blijken. WATTIMENA zal volgens zijn eigen zeggen op deze vergadering niet aanwezig zijn.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum: 19.2.53,

UITTREKSEL

Uit: *AD 10364*

Naam: *Westerling*

Voor: *no 1913*

Naam: *C.R.A.M.S.*

Ag. nr: 127292

Afz: I.D. A'dam

Datum: 7.1.52

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Naar aanleiding van het - in verschillende dagbladen in Nederland- verschenen artikel: "Tweespalt tussen Ambonezen Opgelost" (o.m. in het Algemeen Handelsblad van 31.12.51) deelde WATTIMENA het volgende mede"

Inderdaad heeft op 29 Dec. 1951 in het gebouw "Amicitia" te den Haag een bijeenkomst plaats gevonden van enkele bestuursleden van de C.R.A.M.S. en de K.R.M. waarbij als belangstellende verschillende Ambonezen van diverse "kampraden" aanwezig waren.

WATTIMENA zelf en ook WAIRATA waren niet op deze bijeenkomst aanwezig; Wel de Ambonees PARIURY van het bureau R.M.S.

Bedoelde bijeenkomst zou - volgens WATTIMENA - op initiatief van dr. NIKIJULUW zijn gehouden. De bedoeling was dat de C.R.A.M.S. en De K.R.M. eens van gedachten wisselden om tot eenheid te komen. Aan het eind van deze bijeenkomst zou NIKIJULUW een korte toespraak gehouden hebben - aldus WATTIMENA - waarbij hij gewezen had op de grote noodzaak voor de Ambonezen in Nederland om één vereniging te vormen en wel onder de naam van "PERSATUAN RAJAT MALUKU". Volgens WATTIMENA was de oprichting van de "Persatuan Rajat Maluku" nog niet definitief. Het hierover in de dagbladen verschenen bericht noemde WATTIMENA voorbarig en verm. door NIKIJULUW gelanceerd.

Uitgetr. door:

Datum *ACD/PA*

13.2.53.

D 38 - 100.000 10875 - '52 (3779)

C 44/5

UITTREKSEL

Uit : 100 10364

Naam: Westerling

Voor : 10 1919

Naam: E.A.A 63

Ag.nr: 124598

Afz. : I.D. A'dam

datum: 30.11.51

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

WATTIMENA deelde mede, dat thans alle besluiten betrekking hebbende op de in Nederland verblijvende Ambonezen, worden genomen in gemeenschappelijk overleg, door de vertegenwoordigers van het bureau R.M.S., de C.R.A.M.S. en de Stichting "Door de Eeuwen Trouw" .

/groepershgeh

Een van de op deze wijze genomen besluiten - aldus WATTIMENA - was dat de Ambonezen en de organisaties vande Ambonezen zich niet meer zullen inlaten met extreem rechts- of links georiënteerde verenigingen en (Nederlandse).

Dit besluit was - aldus WATTIMENA mede genomen als gevolg van het in behandeling zijnde regerings-ontwerp, tot het instellen van "interneringskampen"

De strijd voor de bevrijding van Ambon, zal gevoerd worden door de Ambonezen zelf. Van Westerling en diens groep verwachtte men wel steun te zullen blijven ontvangen, doch met BOELHOUWER en diens N.V.U., waar zij weliswaar niet afwijzend tegenover stonden wensten zij geen contact meer te hebben.

WATTIMENA is thans als vertegenwoordiger van de C.R.A.M.S. tewerkgesteld op het bureau R.M.S.

Hij vond het vreselijk dat het bureau R.M.S. zo helemaal financieel afhankelijk was van de Stichting "Door de Eeuwen Trouw".

Hij zeide, dat Generaal SCHOLTEN contact had opgenomen met het bureau R.M.S. met als gevolg, dat binnenkort vertegenwoordigers van de R.M.S. en de CRAMS een onderhoud zullen hebben met Gen. SCHOLTEN. WATTIMENA noemde dit een grote verbetering gezien het feit, dat Gen. SCHOLTEN aanvankelijk afwijzend had gestaan om vertegenwoordigers van de R.M.S. en CRAMS te ontvangen.

De nieuwe sociale leider van de Ambonezen, de ex-kapitein MARIS noemde WATTIMENA een pracht kerel, daar deze getoond had begrip te hebben voor de Ambonezen en hun belangen.

Een vervanging van Gen. SCHOLTEN door MARIS zou door de Ambonezen met grote vreugde en instemming worden begroet.

WATTIMENA beweerde dat de Stichting "Door de Eeuwen Trouw" hem communist heeft genoemd .

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum: 9.2.53

UITTREKSEL

Uit: PD 10364

Naam: Westerling

Voor: no 1918

Naam: C.R.A.M.S.

Ag. nr: 124598

Afz.: I.D. A'dam

Datum: 30.11.51

Aard van het stuk: Rapport, betr. Westerling c.s.

T.a.v. het bureau der R.M.S. en de C.R.A.M.S. merkte PELLAOPESSY op, van mening te zijn, dat deze hier in Nederland vrijwel niets kunnen doen voor de strijd op Ambon. Alleen zoudende deze instellingen kunnen trachten de belangen van de in Nederland verblijvende Ambonezen te behartigen.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum: 9.2.53

16 November 1951. 1237BOnderwerp: Activiteit WESTERLING e.s.
(Ambonezen.)

II.

G e h e i m .

Bij gesprekken met Ambonese bewoners van de woonoorden te Baarn, Huizen en Noerden, is, naar van betrouwbare zijde werd vernomen, gebleken, dat er onder de bewoners van deze woonoorden vrij sterke tegengestelde stromingen - controversen - heersen t.a.v. de CRAMS, het bureau R.M.S. en WESTERLING.

Zeer opvallend is daarbij het verschil in waardering van de ex-militairen en burgers t.o.v. de C.R.A.M.S. en het bureau R.M.S. De grootste vrij algemene grief, bij welhaast alle ex-militairen tegen de C.R.A.M.S. is wel, dat deze instelling haar oorsprong vindt in de destijds in Indonesië opgerichte organisatie de C.R.A. (Commissie Rechtspositie Ambonezen), die uitgesproken R.I. georiënteerd was en waarbij geen Ambonese militairen als lid werden toegelaten. Dit omdat de leiding van de C.R.A. bevreesd was, dat de organisatie dan voor pro-Nederlands zou worden aangezien.

Het zitting hebben van meerdere ex-militairen in de C.R.A.M.S. besturen werd verklaard, door erop te wijzen, dat men door de zaak SWEERTS en alles wat daarmee samengaat, ten eerste was teleurgesteld in het bureau R.M.S. Door daadwerkelijk steun te verlenen aan de C.R.A.M.S., had men gehoopt, dat men te bereiken waarin het bureau R.M.S. had gefaald. Daar echter thans reeds voldoende duidelijk is gebleken, dat ook de C.R.A.M.S. evenmin aan de gestelde verwachtingen voldoet, is men tot de overtuiging gekomen, dat het bureau R.M.S. - doch dan gereorganiseerd - in feite onontbeerlijk is. Met deze reorganisatie van het bureau R.M.S. werd dan bedoeld, dat door dit bureau de politieke-actie voor de vrijmaking - onafhankelijkheid - van Ambon moest worden gevoerd. Voor het behartigen van de uitzonderlijke belangen van de ex-K.N.I.L. militairen, moet dan een speciaal bureau, of afdeling worden opgericht, een afdeling "perdjoeangan" welke uitsluitend zal opkomen voor de bijzondere belangen van deze ex-militairen. Gelden voor de door deze afdeling te voeren acties zullen door het bureau R.M.S. beschikbaar moeten worden gesteld.

In het algemeen was men goed te spreken over APONO. Ook LOKOLLO wordt wel aanvaardbaar geacht. T.a.v. Dr. NIKELUJOW waren de meningen verdeeld. Vrijwel al de ex-militairen waren tegen hem, terwijl bij de burgers zowel anti - als pro - stemmen vielen waar te nemen. WESTERLING is zonder uitzondering voor alle ex-militairen nog steeds de "grote held". Bij de burgers kwam dit uiteraard minder tot uiting.

Vele bewoners zijn niet bijster te spreken over de kampraden. Deze hierbedoelde bewoners zijn van mening, dat in deze raden hoofdzakelijk vertegenwoordigers van de C.R.A.M.S. zitting hebben. Het komt - aldus deze bewoners - herhaaldelijk voor, dat in deze kampraden beslissingen worden genomen en maatregelen worden ingevoerd, zonder dat de bewoners daarin worden gekend. Wanneer dan tegen de hierbedoelde maatregelen en beslissingen wordt geprotesteerd, wordt door de kampraden gedreigd met represaille-maatregelen in de vorm van een pak slaag en dergelijke.

Ook vielen stemmen te beluisteren van een kleine groep bewoners, die met de kampraden best tevreden zijn.

Algemeen echter vond men het vreemd, dat wanneer b.v. ambtenaren uit den Haag in de woonoorden kwamen er vaak moeilijkheden ontstonden, terwijl de verstandhouding en samenwerking met de plaatselijke autoriteiten steeds goed was. Hierbij werd er in het bijzonder op

6 November 1951.

G e h e i m.

gewezen, dat de verhouding en samenwerking met de burgemeesters van de kleinere plaatsen bijzonder goed was. In dit verband werd ook gezegd, dat de houding van de bevolking van deze kleinere plaatsen t.o.v. de bewoners der woonoorden.

Het was de bewoners opgevallen, dat het meerdere malen is voorgekomen, dat in auto's gezeten Indonesiërs langzaam om en langs de woonoorden reden. Als bijzonderheid werd hierbij verteld, dat de Ambonezen van een der woonoorden in de provincie Zeeland hadden getracht zoo'n auto met Indonesiërs te doen stoppen. De Indonesische bestuurder zou toen door vol gas te geven snel zijn weggereden.

Over het algemeen is men slecht te spreken over het optreden van Gen. SCHOLTEN. Bij diens aanstelling was men van mening, dat deze oud K.N.I.L. generaal de Ambonezen meer zou steunen en leiden. Gebleken echter is, dat de oud generaal alleen maar bevelen en orders uitvaardigt en daarbij in het bijzonder speculeert op de militaire gevoelens en instelling van de Ambonezen. Het wordt algemeen betreurd, dat Gen. SCHOLTEN blijkbaar niet wenst samen te werken met de C.R.A.M.S. of het bureau R.M.S. Dit te meer, omdat bekend is, dat Gen. SCHOLTEN het in Indonesië niet beneden zijn waardigheid achtte met de Ambonese vrouwen en kinderen te spreken.

Vrijwel al de bewoners betreuren het, nog steeds niet te weten waar zij aan toe zijn. Velen van hen hebben heimwee naar hun geboorteland en kunnen nog maar steeds niet begrijpen waarom zij niet naar Nieuw-Guinea kunnen. Het merendeel van de ex-militairen hebben slechts één wens, n.l. opgenomen te worden in het K.L.

In het algemeen wordt het gemis gevoeld van een krachtige leiding gevende figuur, die zij ten volle kunnen vertrouwen.

Al met al moet ten slotte worden opgemerkt, dat de invloed van de C.R.A.M.S. in de woonoorden der Ambonezen in feite niet erg groot is. Alleen door het bezetten van de voornaamste functies in de kampraden en het dreigen met represaille-maatregelen, zijn de leiders van de C.R.A.M.S. in staat het naar buiten te doen voorkomen, dat hun organisatie algemeen wordt aanvaard, gesteund en een krachtig geheel vormt. Ende.

C.R.A.M.S.

UITTREKSEL

Uit: *DP 10364*

Naam: *W.C. Westerling*

Voor: *600 1919*

Naam: *Exam.*

Ag. nr: **123582**

Afz.: **I.D. A'dam**

Datum: **15.11.51**

Aard van het stuk: **Rapport betr. Westerling o.s.**

WATTIMENA vertelde dat enige dagen geleden door de aanhangers van Dr. NIKILUJUW, ondergebracht in de woonoorden voor Ambonezen in de provincie Zeeland, onder de naam "Kepentingan Rakjat Maloekoe" (K.R.M.) een vereniging is opgericht. Deze vereniging zou volgens WATTIMENA bedoeld zijn, als tegenhanger van de C.R.A.M.S.

BOELHOUWER vertelde van Mr. van RYCKEVORSEL te hebben vernomen, dat NIENHUIS door de R.M.S. was ontslagen.

Uitgetr. door: **ACD/PA**

Op aanwijzing van:

Datum: **4.2.53**

UITTREKSEL

Uit : PD 10364.

Naam: Westering

Voor : 001919.

Naam: Chams

Ag.nr: 122628

Afz. : I.D. A'dam

datum: 5.11.51

Aard van het stuk: Rapport betr. Westering c.s.

In een gesprek, dat P. TUASELA - 2e secretaris van de CRAMS - op Vrijdag 2 November 1951 voerde, deelde hij mede, dat WATTIMENA bezig was met een tour langs de verschillende woonoorden van de Ambonezen in Nederland.

Deze tour hield verband met de onrust, welke verwekt was door verschillende verschuivingen - verhuizingen - die op last van de Nederlandse regering de laatste tijd plaats gevonden hebben in de Ambonese woonoorden.

Verder deelde TUASELA mede, dat WAIRATA van het bureau Zuid Molukken naar Singapore was vertrokken, teneinde van daaruit te proberen op Ceram te komen.

Voorts zou HAZELHOF-ROELFSEMA - volgens TUASELA - in Nederland teruggekeerd zijn en verblijf houden bij zijn vader te Wassenaar.

HAZELHOF-ROELFSEMA zou bezig zijn met de voorbereidingen voor een nieuwe tocht naar Ceram.

Wat betreft de nieuwe bestuurs-samenstelling van de CRAMS, zeide TUASELA, dat het werk niet erg wilde vlotten.

Het plan om een orgaan genaamd "SUARA-MALUKU" uit te geven was nog niet verwezenlijkt.

TUASELA beschuldigde het bureau Zuid Molukken te den Haag - en in het bijzonder WAIRATA - van "sympathien met de communisten".

Het is wel waar - aldus TUASELA - dat momenteel de meeste steun voor de Ambonezen van de communisten verwacht kan worden, maar de Ambonezen lopen hiermede kans de sympathie van het Nederlandse volk en van Amerika te verliezen. In elk geval zou de CRAMS - volgens TUASELA - het in deze geheel niet eens zijn met het bureau Zuid-Molukken.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum: 29.1.53

UITTREKSEL

Uit : P 13 10364

Naam: Westerling

Voor : D 1919

Naam: Crans

Ag.nr: 121234

Afz. : I.D. A'dam

datum: 20.10.51

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling o.s.

Op 12.10.51 deelde PELLAUPESY in een gesprek mede, dat tijdens zijn verblijf te Singapore, aldaar voor de inlichtingendienst van de Republiek Indoesia optrad de Indoesier POHAN .
 (deze POHAN zal naar alle waarschijnlijkheid identiek zijn aan Eliza POHAN (Pematang Siantar 25.8.16), secretaris van het consulaat der R.I. te Singapore, die op 28.8.51 samen met de chef van de geheime dienst der R.I.: SOSRODA NUKUSUMO, Raden, kabir Kasman, per K.L.M. vliegtuig op Schiphol aankwam. Genoemde personen brachten in Nederland o.s. een bezoek aan het hoofdbureau van politie te Amsterdam en vertrokken op 30.8.51 van Schiphol naar London) Verder vertelde PELLAUPESY, dat WATTIMENA bij hem was geweest en gevraagd had om een bijdrage van f.5000.- voor de CRAMS.

WATTIMENA zou aan PELLAUPESY het e.e.a. verteld hebben over zijn tocht naar Westerling te Parijs en over de plannen van de CRAMS om eventueel samen te gaan met Westerling.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum: 27.1.53

12 October 1951.

DUPLICAAT

Onderwerp: Activiteit van WESTERLING o.s.
(vergadering de C.R.A.M.S.)

G e h e i m .

Naar van betrouwbare zijde werd vernomen, zou in het woonoord voor Ambonezen te Woerden, op 8 October 1951, door verschillende vooraanstaande figuren uit de Ambonese gemeenschap in Nederland besprekingen zijn gehouden.

Tijdens deze bijeenkomst werd o.m. gesproken over de mogelijkheid tot samenwerking met WESTERLING ener- en de C.R.A.M.S. ander zijds.

Van de aanwezigen stemde APONNO, SIVALETTE en de voorzitter der C.R.A.M.S., J. SLAUTA, tegen iedere verdere samenwerking met WESTERLING of diens vertegenwoordigers.

De overige of meerderheid, ~~vertraxx~~ spraken zich uit voor samenwerking met WESTERLING, echter onder dien verstande, dat het bureau der R.M.S. in alle te nemen besluiten zal worden gekend en WESTERLING en diens vertegenwoordigers, zich strikt zullen houden aan de onlangs daarvoor opgemaakte overeenkomst. - Een foto copie van deze nieuwe concept overeenkomst werd gevoegd bij het dezerzijds schrijven No. 3426 - 0 - '50 van 1 October 1951.0. -

Verder zou op deze samenkomst zijn gesproken, om via de kamp- ruden de Ambonezen in de woonoorden te verzeeken, zoveel mogelijk de in hun bezit zijnde gouden en zilveren voorwerpen, af te staan ten behoeve van de strijd voor de vrijmaking van de Zuid- Molukken - R.M.S. -

Deze actie had de instemming van al de aanwezigen. Besloten werd, dat de op deze wijze verkregen sieraden en gelden zullen worden beheerd door het onlangs ingestelde "Vrijheids-fonds".

Mede werd besloten, dat het "Vrijheids-fonds" na hierover in overleg te zijn getreden met het bestuur van de C.R.A.M.S. en het bureau R.M.S., zal beslissen op welke wijze en waarvoor de verkregen gelden zullen worden besteed.

(Niet is kunnen blijken, dat bij deze bespreking zou zijn besloten, dat iedere Ambonees 1 gram goud zou moeten afstaan. Wel zou de bekende J. WATTIMINA hierbij hebben gezegd, dat wanneer ieder der 14 000 in Nederland verblijvende Ambonezen 1 gram goud voor deze actie zouden afstaan, dit reeds een hoeveel van 1, 4 K.G. goud zou opleveren.0.)

Verder werd besloten, dat bij eventuele geschillen tussen de C.R.A.M.S en het bureau der R.M.S., deze ter beslechting zullen worden voorgelegd aan het bestuur van het "Vrijheids-fonds".

(Opgemerkt zij, dat de uitdrukking "bureau der R.M.S." in de plaats is getreden voor het bureau "Zuid-Molukken" te den Haag.0)

Gesproken werd voorts, om te trachten de generaal SCHOLTEN onmogelijk te maken bij de Ambonezen. Getracht zou worden, deze in een dusdanig belachelijk daglicht te plaatsen, dat hij door de Regering niet meer te handhaven zou zijn in zijn huidige functie.

Bij e.e.a. zou de bedoeling voor zitten om in zijn plaats dan aangesteld te krijgen Dr. KAINALLA.

(Niet kon worden vastgesteld wat de juiste oorzaak van deze actie is of zou zijn.0.)

Umsium

rechtstreeks
Unaniem was men van mening, dat het contact met LOKOLD moest worden hersteld en niet meer moest lopen via NIENHUIS.

Gesproken werd verder over het treffen van maatregelen door de C.R.A.M.S. om de genoederen van vooral de ex militairen in de Ambonese woonoorden tot bedaren te brengen.

Hierbij kwam tot uiting, dat vooral werd gevreesd, dat deze oud militairen tegen hun eigen leiders zullen opstaan. Als oorzaak hiervan werd genoemd, dat de onder deze groep heersende slechte stemming mede een gevolg zou zijn van het geen vertrouwen meer hebben in de eigen leiders.

Ook werd gesproken over de sterk verminderde financiële middelen en de eventueel daardoor geboden bezuinigingen.

Hierbij werd o.a. ook gesproken over de kwestie, waar wie een spoor-abonnement zou worden aangeschaft en wie daarvan ver-stoken zouden blijven. Overeenstemming werd echter niet bereikt.

Op deze vergadering bleek verder, dat het bestuur van de C.R.A.M.S. thans is samengesteld als volgt:

J. SIAUTA	: voorzitter
H. WENNO	: vice of vervangend Voorzitter
S. SIWALETTE	: 1e secretaris
P. TUASELA	: 2e secretaris.
A. SILOOY	: penningmeester
T. APPONO	: commissaris
T. HUWAE	: id.
J. NOYA	: id.
H/ WATTIMENA	: id.
E. SIAHAYA	: id.
D. PATTIAPON	: id.
J. WATTIMENA	: id. (Deze laatste is de bekende vertegenwoordiger der Ambonese ex-Marine mensen.

Op deze bijeenkomst werd ook medegedeeld, dat het bestuur van het z.g. " Vrijheids-fonds " is samengesteld als volgt:

Dr. KAINAMA	: voorzitter.
G. WAIHATA	: lid (vertegenwoordiger v.d. R.M.S. Bazar straat 15.
J. SIAUTA	: lid.)
P. TUASELA	: lid.) deze 3 laatste als vertegenwoor-
J/ WATTIMENA	: lid.) digers v.d. C.R.A.M.S.

Niet bekend is of er behoudens de evengenoemde bestuurleden, nog andere personen bij de besprekingen op 8 October 1951 te worden aanwezig zijn geweest. Einde.

ko 13 /

UITTREKSEL

Uit: 10-36

Naam: Westering

Voor: 1919

Naam: Crans

Ag. nr: 120200

Afz.: I.D. A'dam

Datum: 6.10.51

Aard van het stuk: Rapport betr. Westering e.s.

Woensdag 3 October deelde BOELHOUWER mede een schrijven van POT uit Parijs te hebben ontvangen, waarin POT mededeelden een ontmoeting gehad te hebben met de eveneens te Parijs verblijvende LOKOLLO. Bij deze ontmoeting bleek POT dat LOKOLLO ten aanzien van de arrestatie van SWERTS ook de overtuiging had, dat POT bij die affaire een verraders-rol had gespeeld. POT heeft hierop zijn Ambonees paspoort en zijn aanstelling als 1e luitenant bij het "leger van de R.M.S." aan LOKOLLO teruggegeven en dit ook nog schriftelijk bevestigd aan de voorzitter van de CRAMS in Nederland en aan Mr. van RIJCKEVORSEL te den Haag.

Verder schreef POT, dat Westering ziek lag, maar de boodschap doorgaf aan BOELHOUWER om vooral oepel te zijn tegenover de CRAMS. Westering was van mening, dat LOKOLLO geen belangrijke figuur meer was in de Ambonese zaak, vooral niet omdat LOKOLLO in zijn levensonderhoud te Parijs werd voorzien door NIENHUIS en dus geheel van NIENHUIS afhankelijk was.

Uitgetr. door:

ACB/PA
26.1.53

Op aanwijzing van:

Datum:

C. S. A. M. S.

UITTREKSEL

Uit: 3110364

Naam: Westering

Voor: 20 1315

Naam: Examen

Ag. nr: 120200

Afz.: I.D. A'dam

Datum: 6.10.51

Aard van het stuk: **WATTIMENA**
Rapport betr. Westering e.s.

WATTIMENA deelde mede dat op 1 October 1951 ter vervanging van het bureau Zuid-Molukken - was opgericht het: "VRIJHEIDS-FONDS", onder voorzitterschap van de luitenant-kolonel (arts) KAINAMA.

Verder zouden in deze nieuwe instelling zitting hebben: WAIRATA - WATTIMENA en nog enkele leden van het CRAMS-bestuur. De juiste formatie van het "Vrijheids-Fonds" zal zo mogelijk nog nader worden doorgegeven.

Het "Vrijheids-Fonds" zal de "militaire zaken" aan de CRAMS overlaten en zich uitsluitend bezighouden met de politieke strijd van de Ambonezen. NIENHUIS en PATTI zouden niet in dit "Vrijheids-Fonds" zijn opgenomen.

WATTIMENA vertelde ook nog, dat APONNO zijn oproep voor het vervullen van zijn militaire dienst ongeopend had teruggestuurd.

Naar aanleiding hiervan had WATTIMENA van een "relatie" vernomen, dat de afd. A-1 van het bureau van de kol. van Beveren, welk bureau deze oproep had verstuurd, naar aanleiding hiervan ^{Op aanwijzing van:} maatregelen zou treffen.

Uitgetr. door:

Datum: ACD/PA
26,1.53

UITTREKSEL

Uit: P 12 60367

Naam: Westerling

Voor: 1913

Naam: E. van

Ag. nr: 119844

Afz.: I.D. A'dam

Datum: 3.10.51

Aard van het stuk: **Activiteiten Westerling c.s.**

In het schrijven no. 3426-0-'50 van 26 Sept.1951 (ACD 119240) werd abusievelijk als kenteken van een auto opgegeven: ND-1319.

Dit kenteken moet zijn: ND-1369.

Gebleken is, dat de auto, rijdende met laatbedoeld kenteken, toebehoort aan het garage-bedrijf: J.P. WOUTERS, Covert Flinkstraat 285 te A'dam. Bedoelde auto werd op 14 September 1951 (zonder chauffeur) verkocht aan een zekere: NIENHUIS, Harke, wonende Dintelstraat 108 II-hoog te Amsterdam en in het bezit van een rijvaardigheids-bewijs no. 7474-9 afgegeven op 10.4.51.

Volgens opgave van het bevolkings-register van de gemeente Amsterdam, is in Amsterdam geen persoon met de naam Harke NIENHUIS ingeschreven.

Op het adres Dintelstraat 108 II-hoog zijn woonachtig:

Mevr. LABANOVA-MIROSCHNITSCHENKO, Nadia, geb. te Charkov op 9.4.98, Duitse nationaliteit, van beroep pianiste en Mevr. JOHRAVLEVA, Mina, Vasilievna, geb. te Riga op 27.3.04 Nederlandse nationaliteit, zonder beroep.

Van beide laatstgenoemden is op politiek terrein dezz. niets bekend.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum: 24.1.53

1 October 1951.

Onderwerp : Activiteiten van WESTERLING
C.S.

119669
DUPLICATIE
GEHEIM.

II.

Bijlagen : 2 (twee).

Ten vervolge op het dezz. geheim schrijven No. 3426-0-'50 van 26-9-1951 volgt onderstaand een vervolg-rapport, opgemaakt door de in aangehaald schrijven met S. aangeduide persoon.

Woensdag 26 September 1951 werd S. telefonisch door WATTIMENA uitgenodigd om Donderdag-ochtend naar Woerden te komen, daar WATTIMENA iets te bespreken had. Van Woerden zouden zij dan gezamenlijk door kunnen gaan naar Den Haag, waar om 13 uur ten huize van ALHERS, Torenstraat 76 de bijeenkomst zou plaats vinden voor het paraferen van de overeenkomst tussen WESTERLING (BOELHOUWER) en de GRAMS.

Te Woerden bleek, dat de nieuwe bestuurs-samenstelling van de GRAMS (deze samenstelling zal nog worden doorgegeven. V.), bij vergadering het ontwerp voor de overeenkomst met WESTERLING had verworpen en hiervoor in de plaats een nieuw ontwerp had samengesteld. (een foto-copie van dit nieuwe ontwerp gaat hierbij. V.)

Het is niet bekend wie de tekst van dit nieuwe ontwerp heeft samengesteld.

Donderdag 27 September 1951 werd dit nieuwe ontwerp ten huize van ALHERS aan BOELHOUWER overhandigd. Laatstgenoemde reageerde niet op deze nieuwe ontwikkeling en gang van zaken, maar beloofde slechts, dat hij deze concept-overeenkomst zo spoedig mogelijk naar WESTERLING zou doorzenden.

BOELHOUWER deelde nog mede, dat WESTERLING op 27-9-1951 aan hem -Boelhouwer- geschreven had, dat LOKOLLO in Parijs vertoefde en daar contact zocht met POT. Het gerucht dat LOKOLLO via Nieuw Guinea naar Ceram was vertrokken, bleek dus niet waar te zijn.

Verder had WESTERLING gevraagd om hem twee dagen van tevoren te waarschuwen wanneer de GRAMS-vertegenwoordigers naar Parijs zouden komen om de overeenkomst met hem definitief te ondertekenen.

WESTERLING zou er dan voor zorgen, dat te Antwerpen een auto klaar zou staan om deze GRAMS-vertegenwoordigers naar Parijs te brengen.

Volgens WATTIMENA - die kennelijk met zijn figuur verlegen was over deze nieuwe gang van zaken - zou het nieuwe bestuur van de GRAMS eenparig besloten hebben om de supervisie van de R.M.S.-vertegenwoordigers - LOKOLLO - LEBBLAUW en NIKIJULUW te erkennen.

In dit bestuur zouden dan ook aanhangers van NIKIJULUW zijn opgenomen. Slechts de "militaire zaken" zouden geheel aan de GRAMS worden overgelaten en NIENHUIS zou ontslagen worden bij het bureau Zuid Molukken.

Hieruit blijkt dus, dat het plan van WATTIMENA om geheel met de R.M.S. te breken en WESTERLING blindelings te volgen, gefaald heeft. WATTIMENA heeft moeten zwichten voor de wens van het GRAMS-bestuur om onderlinge geschillen onder de Ambonezen in Nederland te voorkomen.

Door mej. HILLE, Hanjensburglaan 128 Den Haag - zie dezz. schrijven No. 3426-0-50 van 4-9-1951 - werd een gedrukt pamflet samengesteld en verspreid. Een foto-copie van dit pamflet gaat bij dit schrijven. Einde.

Onderwerp : Activiteiten van WESTERLING
c.s.

GEHEIM.

II.

Ten vervolge op het dezz. schrijven No. 3426-0-'50 van 21 September 1951, volgt onderstaand een vervolg-rapport, opgemaakt door de in evensangehaald schrijven met S. aangeduide persoon.

Tijdens een onderhoud, dat S. op Vrijdag 21 September 1951 met WATTIMENA te Woerden had, vertelde laatstgenoemde, dat PATTY (van het bureau Zuid Molukken) op grond van zijn Nederlandschap een oproep had ontvangen om zijn dienstplicht te vervullen.

Het ligt in de verwachting -aldus WATTIMENA- dat APCNNO (lid van de CRAMS-leiding) ook onder de wapenen zal worden geroepen, omdat hij Nederlander is. WATTIMENA, die niet erg op APCNNO gesteld is - daar laatstgenoemde een aanhanger zou zijn van het bureau Zuid Molukken - vindt dit een mooie oplossing om APCNNO meteen uit de leiding van de CRAMS te zetten. Wanneer PATTY en APCNNO uitgerangeerd zijn, blijft er aan het bureau Zuid Molukken nog maar één tegenstander over - aldus WATTIMENA - nl. de Ambonees WAIRATA.

Ook LOKOLLO is uitgeschakeld. WATTIMENA had bij geruchte vernomen, dat LOKOLLO vanuit Brussel naar Nieuw Guinea was vertrokken om van daaruit te proberen op Ceram te komen. Zijn bevoegdheden zou LOKOLLO overgedragen hebben aan het bureau Zuid Molukken. Overigens geloofde WATTIMENA niet veel van dit gerucht.

Het door BOELHOUWER opgestelde manifest (een afschrift hiervan werd U reeds bij bovenaangehaald schrijven toegezonden. V.), zou namens de CRAMS aan de Nederlandse pers zijn aangeboden. Neer aanleiding hiervan zou in het dagblad "Het Vaderland" van Zaterdag 22-9-1951 hierover een kort artikel zijn verschenen.

Verder vertelde WATTIMENA, dat het in de bedoeling lag om op Zondag 23 September 1951 de overeenkomst tussen CRAMS en WESTERLING (zie hiervoor dezz. schrijven No. 3426-0-'50 van 10-9-1951. V.) te paraferen. Hiervoor zou men ten huize van ALBERS, Torenstraat 76 Den Haag, om 12.30 uur bijeenkomen.

Ook NIENHUIS was kortgeleden bij WATTIMENA in het woonoord Woerden op bezoek geweest, vergezeld van een Europese dame, waarvan de identiteit nog niet bekend was. NIENHUIS gedroeg zich nl. zeer geheimzinnig wat deze dame betrof; WATTIMENA mocht niet met haar spreken en zelf heeft bedoelde dame ook geen woord gesproken. De auto waarmee NIENHUIS en meerbedoelde dame kwamen was voorzien van het kenteken : ND-1319.

NIENHUIS kwam, aldus WATTIMENA, om namens LOKOLLO van WATTIMENA een schriftelijke verklaring te eisen, waarin WATTIMENA onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan LOKOLLO moest beloven en tevens moest verklaren, dat hij nooit contact met WESTERLING zou zoeken.

WATTIMENA zou NIENHUIS hierop de deur hebben gewezen.

Zondag 23 September 1951 vond ten huize van ALBERS, Torenstraat 76 Den Haag te 12.30 uur de bijeenkomst plaats tussen CRAMS en "de vertegenwoordiger van WESTERLING in Nederland" : BOELHOUWER.

Namens de CRAMS waren aanwezig : WATTIMENA - HUNAE en SIWALLETTE. BOELHOUWER was vergezeld van - de in vorige brieven reeds eerder genoemde - PANMAN. Laatstgenoemde had tot taak de vergadering stenografisch te verslaan en tevens van dit "historisch gebeuren" enige foto's te maken.

De parafering

De parafering ging op verzoek van WATTIMINA echter niet door. Er zouden enige interne moeilijkheden bij de leiding van de CRAMS zijn gerezen. (wat dit voor moeilijkheden waren werd niet medegedeeld)

WATTIMINA verklaarde, dat de CRAMS-leiding opnieuw zou worden samengesteld, waarbij tevens twee Ambonezen zouden worden opgenomen, die bij de Koninklijke Marine in Indonesië hadden gediend.

Maandag 24 September 1951 zou deze nieuwe CRAMS-leiding vergaderen, bij welke gelegenheid meteen enkele vertegenwoordigers zouden worden aangewezen, die namens de voltallige CRAMS de overeenkomst met WESTERLING konden paraferen, waarop de ondertekening te Parijs zou kunnen plaats vinden. Het probleem was hoe deze vertegenwoordigers van de CRAMS illegaal naar Parijs konden komen.

ALBERS beloofde, dat hij dit wel zou regelen.

Voorlopig werd afgesproken, dat de parafering - wederom ten huize van ALBERS - op 26 of 27 September 1951 zou plaats vinden.

Tijdens een gesprek, dat S. na deze bijeenkomst met WATTIMINA had, vertelde laatstgenoemde, dat Ton SCHILLING bij een van zijn bezoeken aan het woonoord Woerden, aan WATTIMINA de namen had doorgegeven van : POORTMAN en DIJKMAN. Ton SCHILLING waarschuwde WATTIMINA, dat deze twee personen waarschijnlijk zouden proberen om contact met de Ambonezen te zoeken, in w elk geval men hen niets moest zeggen, daar POORTMAN en DIJKMAN agenten waren van de militaire inlichtingendienst in Nederland. ✓

WATTIMINA vertelde ook, dat de onlangs (13-9-1951) te Den Haag gehouden persconferentie en protestvergadering in totaal f. 700.- hadden gekost, inclusief de transportkosten van de woonoord naar Den Haag. Deze kosten waren bestreden met de contributie-kas van de CRAMS.

Over DANCKERS (in voorgaande brieven eerder genoemd) zeide WATTIMINA, dat deze ten rechte DANKERTS heette. (het adres van DANCKERTS zal zo mogelijk nog worden doorgegeven. V.)

Volgens WATTIMINA zouden thans bij DANCKERTS thuis twee Ambonezen uit het woonoord te Middelburg verblijven. Deze twee Ambonezen waren na de mishandeling-zaak in het woonoord te Middelburg overgeplaatst naar woonoord in Friesland en Groningen, aan welke overplaatsing zij geen gehoor willen geven.

De in voorgaande brieven met betrekking tot de activiteiten van WESTERLING genoemde KLAASSEN is ten rechte genaamd : R.J. CLAASSEN.

Bedoelde CLAASSEN zou medegedeeld hebben, dat hij een bezoek had gebracht aan zijn voormalige chef bij de NRPIS te Bandoeng : kapitein BOREEL. Volgens CLAASSEN zou kapitein BOREEL bij dit bezoek te kennen hebben gegeven, dat hij zich bij WESTERLING zou willen aansluiten, wanneer bleek, dat WESTERLING inderdaad serieuze, goed gefundeerde plannen had.

Kapitein BOREEL, die deel heeft uitgemaakt van de Nederlandse militaire missie in Indonesië, zou dan proberen om weer bij deze missie in Indonesië te worden geplaatst, in welke functie hij als contact voor WESTERLING in Indonesië zou kunnen werken.

CLAASSEN had kapitein BOREEL toegezegd, dat hij dit zo mogelijk aan WESTERLING zou mededelen. Einde.

UITTREKSEL

Uit : 20 103 64

Naam: Westering

Voor : 20 1913

Naam: Grams

Ag.nr:

Afz. :

datum:

Aard van het stuk:

WATTIMENA vertelde, dat hij, naar aanleiding van het voorgeval-
lene in het Ambonese woonoord te Elst betreffende het ontslag van
het Nederlandse keukenpersoneel, aan BOELHOUWER had gevraagd om
een manifest op te stellen. BOELHOUWER had aan dit verzoek voldaan
en was het door hem opgestelde manifest met algemene stemmen door
de CRAMS-leiding goedgekeurd. Van dit manifest zijn enkele honder-
den exemplaren te Woerden gestencild en reeds over de Ambonese
woonorden in Nederland ter circuleatie gedistribueerd.

Nadat elk woonoord dit manifest ter goedkeuring heeft onderte-
kend, zal het voor publicatie aan de Nederlandse pers worden vrij-
gegeven.

(een afschrift van dit manifest, waarvan de inhoud met "opruiend"
kan worden betiteld, gaat bij dit schrijven. Het wil dezz. voor-
komen, dat de door BOELHOUWER opgestelde tekst van dit manifest
bewust gericht is op het in beroering brengen van het toch al zo
licht ontvlambare karakter der Ambonezen. Dat BOELHOUWER in sa-
menwerking met WESTERLING ernaar streeft om de Ambonezen in Ne-
derland te gebruiken als wapen in hun politieke fantasieën is
reeds eerder uit de door S. opgestelde rapporten kunnen blijken.)

Door het succes, dat BOELHOUWER met dit manifest bij de CRAMS-
leiding heeft geogst, heeft deze CRAMS-leiding besloten om in den
vervolg alle soortgelijke stukken enz. door BOELHOUWER te laten
opstellen. Ook eventuele toekomstige pers-conferenties en dergl.
zullen door BOELHOUWER worden georganiseerd. Met andere woorden is
BOELHOUWER door de CRAMS aangesteld als "propaganda-chef" van de
Ambonezen in Nederland, hetgeen juist is wat BOELHOUWER altijd ge-
wanst heeft.

Het ligt in de bedoeling - dit alweer volgens WATTIMENA - om
BOELHOUWER een propaganda-spreekbeurt te geven op de komende inter-
ne CRAMS vergadering, welke in het woonoord te Vught zal plaats
vinden. De datum waarop dit zal gebeuren is nog niet bekend.

BOELHOUWER is gretig op dit voorstel ingegaan. Einde.

Uitgetr. door:

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

Uit: 22 10364

Naam: W. H. H. H.

Voor: 22 1913

Naam: E. A. M.

Ag. nr: 100292

Afz.: J. D. J. J.

Datum: 13 7 51

Aard van het stuk:

10
13/9
BOELHOUWER vertelde nog aan S., dat a.s. Woensdag 12 September 1951 in de Dierentuin te Den Haag een pers-conferentie door de CRAMS zou worden gehouden, waarop Donderdag 13 September 1951 eveneens in de Dierentuin te Den Haag een protest-vergadering zou worden gehouden.

Hiervoor zouden de Ambonezen per autobus van de wooncoorden naar Den Haag worden vervoerd.

S. belde hierop - ter verificatie van het vorenstaande - WATTIMENA in Woerden op, die mededeelde, dat bedoelde persconferentie om 16 uur in de Dierentuin te Den Haag zou worden gehouden - mogelijke wijzigingen voorbehouden -. In aansluiting op deze pers-conferentie zou de protest-vergadering worden gehouden.

WATTIMENA verzoekt S. om hem Woensdag 12 September 1951 te 17 uur te willen ontmoeten in het café Nolten te Woerden. S. werd door WATTIMENA verzocht op deze pers-conferentie aanwezig te zijn.

Uitgetr. door:

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

Uit : PID 10864

Naam: Westering

Voor : 1919

Naam: Cram

Ag.nr: 118292

Afz. : I.D. A'dam

datum: 13-9-51

Aard van het stuk: Rapport betr. Westering c.s.

Volgens afspraak begaf BOELHOUWER zich op Zaterdag 8 Sept. 1951 naar Woerden, waar hij WATTIMENA sprak in het café Molten. WATTIMENA was bij deze gelegenheid vergezeld van de Ambonees BUWAE - penningmeester van de CRAMS - en de Ambonees SIFALETTE, le secretaris van de CRAMS.

WATTIMENA vertelde, dat de bijeenkomst tussen de CRAMS en NIENHUIS - WAIRATA en PATTY, inderdaad dien ochtend in het kamp te Woerden had plaats gevonden. Genoemde vertegenwoordigers van de R.M.S. waren hoofdzakelijk gekomen om WATTIMENA nogmaals dringend te verzoeken het bureau Zuid Molukken niet in de steek te laten en vooral onder geen enkele voorwaarde contact te zoeken met Westering of diens aanhangers, daar dit de zaak van de Ambonezen in Nederland zeer zou schaden.

Nogmaals vroeg WATTIMENA aan BOELHOUWER of deze voor geld wilde zorgen, daar de CRAMS slecht bij kas was en verschillende reiskosten etc. betaald moesten worden. In dit verband vertelde WATTIMENA ook, dat hij wilde proberen geld los te krijgen van Aron GUTWIRT, een zakenman te Djakarta, die thans in Nederland verblijft en die reeds eerder te Djakarta geholpen had met 25.000 roepia's voor de Ambonezen.

WATTIMENA was ook met hetzelfde doel bij PELLAUPESSY geweest, aan wie hij f. 5000.- had gevraagd. PELLAUPESSY had om bedenktijd gevraagd.

WATTIMENA vertelde ook nog, dat hij in de loop van de komende week van pân was een persconferentie te houden. Datum en plaats werden niet genoemd. BOELHOUWER, die hiervoor zijn diensten aanbood werd afgescheept.

Maandag 10 Sept. 1951 vertelde PELLAUPESSY ("Harrison-Hotel", kamer 215) te den Haag) dat hij enige tijd geleden door de Engelse autoriteiten Singapore was uitgewezen. De reden hiervoor gaf hij niet op.

Tijdens zijn verblijf in Singapore had PELLAUPESSY niet alleen "prettig samengewerkt" met de inlichtingendienst van de Republiek Indonesia, maar ook in contact gestaan met verzets-groepen tegen de R.I. in Borneo en op Sumatra's Oostkust; dus van twee wallen gegeten.

PELLAUPESSY, die behalve van een Nederlands paspoort ook in het bezit zou zijn van een Indonesisch paspoort, vertelde dat de R.I. hem een belangrijke betrekking had aangeboden.

Voorts had PELLAUPESSY in Singapore contact gehad en samengewerkt met een zekere KLAASSEN

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum: 20.1.53

UITTREKSEL

Uit : P.O. 4364

Naam: *Westerling*

Voor : 1919

Naam: *Cram*

Ag.nr: 118 2/2

Afz. :

datum: 13-9-51

Aard van het stuk:

WATTENNA vertelde, dat bedoelde pers-conferentie definitief was vastgesteld op 13 September 1951 om 11 uur in het restaurant "De Kroon" op het Spui in Den Haag. Deze pers-conferentie werd geheel georganiseerd en geleid door de GRAMS, evenals de protest-vergadering welke op dezelfde dag om 8 uur in de Bierentuin te Den Haag zal worden gehouden. Na deze protest-vergadering, zal een optocht door Den Haag worden gehouden met de Ambonese vlag en voorafgegaan door het Ambonense fluit-orkest. Ook had WATTENNA het voornemen om een kruis te leggen bij het standbeeld van Willem de Zwijger.

Over de tekst van de pers-conferentie was men het nog niet geheel eens.

WATTENNA hoopte op een grote optocht uit alle Ambonese westerlingen in Nederland, die alle door de GRAMS waren ingelicht.

Z. zal voor de pers-conferentie begint, de volledige tekst hiervan van WATTENNA krijgen teneinde dit aan WESTERLING te kunnen doorgeven.

Van een en ander zal zonedig nog nader bericht volgen. Kinde.

Uitgetr. door:

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

Uit : 2010364

Naam: W. de W. Lij

Voor : 201913

Naam: Craus

Ag.nr: 118266

Afz. : I.B. Amsterdam

datum: 10.9.51

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling o.o.

BOELHOUWER vertelde dat hij Vrijdag 31.8.51 naar een zekere F.A. COLSON wonende Schenkweg 74 den Haag en werkzaam bij de fa. "Hoover", was gegaan. F.A. COLSON was niet thuis, maar van diens echtgenote wist BOELHOUWER het paspoort van F.A. COLSON los te krijgen. Dit paspoort werd door WATTIMENA op de reis naar Parijs gebruikt.

Noch F.A. COLSON, noch diens echtgenote waren op de hoogte van het plan van BOELHOUWER en WATTIMENA op dit paspoort te laten reizen.

De heenreis naar Parijs was voorspoedig verlopen. Vrijdag 31 Aug. 1951 vertrokken BOELHOUWER en WATTIMENA met de trein naar ALBERS in Goes (Kemper-Soeliestraat 28).

ALBERS bracht hen met zijn auto naar Kapelle-Mezeling, waar een vriend van ALBERS, genaamd GANZEMAN woont.

GANZEMAN en BOELHOUWER en WATTIMENA aanvankelijk in zijns vrachtauto over de Nederlandse-Belgische grens brengen. Dit kon echter eerst op Zaterdag 1 Sept. 1951 gebeuren hetgeen te lang zou ophouden en daarom bood GANZEMAN aan om BOELHOUWER en WATTIMENA met zijn personen-auto heen en terug naar Parijs te rijden.

Vrijdag 31 Aug. 1951 te 19 uur vertrokken genoemde drie personen via Patten naar Parijs, alwaar zij Zaterdag 1 September 1951 om 8 uur arriveerden.

Er deden zich geen moeilijkheden voor bij de diverse grensoverschrijdingen.

De bespreking in Parijs werd buiten Westerling, Boelhouwer en WATTIMENA bijgevoerd door POT en GANZEMAN.

Westerling en WATTIMENA konden het goed samen vinden.

Het voorstel van Westerling om voor de nieuwe overeenkomst tussen Westerling en de CRANS, dezelfde tekst aan te houden als bij de eerste overeenkomst tussen Westerling en de R.M.S., werd door Minister WATTIMENA aangenomen.

Alleen de zinnsede luidende: "dat partijen, ieder strevende naar de vrijmaking en onafhankelijkheid van bevolking en grondgebied van de Republiek Maloeoe Selatan, etc.", werd door Westerling gewijzigd in: "de zelfstandigheid van het grondgebied der R.M.S. binnen het federatief verband van de Republiek Indonesia Serikat".

WATTIMENA verklaarde zich namens de CRANS accoord met de overige inhoud van de overeenkomst en zou dit aan de CRANS voorleggen, waarna hij met twee leden van de CRANS weer naar Parijs zou gaan, waar de overeenkomst getekend zou worden.

Westerling vroeg WATTIMENA er zorg voor te dragen, dat de twee leden van de CRANS, die de overeenkomst mede zullen ondertekenen vooraf zijn van volmachten, waaruit kon blijken, dat zij namens de gehele CRANS waren afgevaardigd.

Voorts werd WATTIMENA door Westerling opgenomen in zijn "staf" en voorzien van een schriftelijke aanstelling als "Hoofd van Ambassade aangelegenheden".

Ook werd besproken, dat de CRANS zich los moest maken van de Bazaarstraat (Bureau Zuid Molukken) en van Rindjanna (afhange de Houten Trouw) en zich ^{op aanwijzing van} onafhankelijk - ook via de pers - achter Westerling moest scharen.

Ook dit plan vond instemming bij WATTIMENA. Wanneer Westerling nu steun zou krijgen van de ~~Indonesische~~ regering, konen de strijdende Ambassaden via Frankrijk naar Coran verhuizen, met Westerling aan het hoofd van dit "bevoegdheidsleger".

UITTREKSEL

Uit : PD 10864

Naam: Westerling

Voor : 1021919

Naam: Crans

Ag.nr: 118260

Afz. : I.D. Amsterdam

datum: 10.9.51

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling o.g.

Te Parijs werden door WATTIMENA twee brieven aan Westerling getoond, nl. één van NIKULUJUW en één van LOKOLLO. Beide brieven waren gericht aan de CRANS.

Het schrijven van NIKULUJUW hield in, dat laatstgenoemde naar aanleiding van de mishandeling van hem en LEBELOUW, alle verantwoordelijkheid aan de CRANS overdroeg en zich niet meer aansprakelijk stelde voor de gang van zaken.

De brief van LOKOLLO hield in, dat deze de leiding van de militaire zaken van de R.M.S. overdroeg aan de CRANS.

Zondag 2 Sept. 1951 werd de terugreis aanvaard. POT gaf WATTIMENA een stapel R.M.S. vlaggen - een doos R.M.S. speldjes en propaganda-pamfletten mede.

Maandag 3 Sept. 1951 moest bij Putten weer de Nederlandse grens gepasseerd worden. Hier werd door de Nederlandse douane de doos met R.M.S. vlaggen en speldjes geopend. Dit trok de aandacht en het gezelschap werd gevraagd uit te stappen, waarna ook de propaganda pamfletten in de auto werden gevonden. Een en ander leidde tot de ontdekking, dat WATTIMENA gebruik had gemaakt van de pas van F.A. COLSON, wonende Schenkweg 74 Den Haag.

Hiervan werd proces-verbaal opgemaakt. BOELHOUWER en GANZEMAN konden verder reizen. WATTIMENA werd voorlopig aangehouden. De R.M.S.-vlaggen enz. werden in beslag genomen, daar deze artikelen een bepaalde handelswaarde hebben.

Het paspoort van F.A. COLSON werd door de marechaussee ingenomen en opgestuurd aan de burgemeester van Amsterdam, waar het is afgegeven.

Nadat de marechaussee zich telefonisch ervan had overtuigd, dat WATTIMENA in het kamp Woerden thuishoorde, mocht ook hij verder gaan. GANZEMAN en BOELHOUWER hadden op hem gewacht en gezamenlijk reed men op verzoek van WATTIMENA - naar Middelburg.

Hier bezocht WATTIMENA de kapitein DANCKERS, hoofd van het Ambonezen-kamp te Middelburg, waarmede hij - Wattimena - het een en ander te bespreken had.

Tijdens dit bezoek zou DANCKERS aan BOELHOUWER gezegd hebben dat hij eventueel aan wapens voor de Ambonezen zou kunnen komen.

DANCKERS was van mening, dat de Ambonezen onrustig moesten worden gehouden om de angst van de Nederlandse regering voor de Ambonezen wakker te houden.

Van Middelburg werd teruggekeerd naar Albers te Goes.

I

Uitgetr. door: AED/PA

Op aanwijzing van:

Datum: 18/10/51

UITTREKSEL

Uit: 101036,

Naam: Westerling

Voor:

Naam:

Ag. nr: 117864

Afz.: I.D. A'dam

Datum: 6.9.51

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Hierbij wordt toegezonden een fotocopie van een schrijven van Westerling gedateerd 3 September 1951, geadresseerd aan de Voorzitter van de CRAMS in Nederland.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum:

D 38 - 100.000 10875 - '52 (3779)

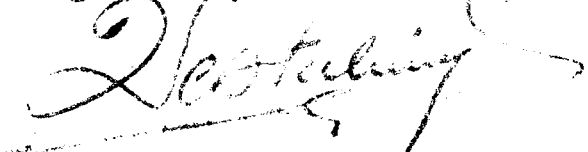
3 September 1951.

N^o:
R.M. 14U

AAN: de Voorzitter van de Crams.
NEDERLAND.

Naar aanleiding van een onderhoud met een Uwer menschen
op 2 September 1.1.; doe ik U hierbij toekomen enige afschrif-
ten van gevoerde correspondentie met de R.M.S. vertegen-
woordiging in Nederland, waarop ik geen antwoord mocht ont-
vangen.

Hoogachtend,

R.P.P. Westerling.

UITTREKSEL

Uit : P.D. 4364

Naam: van den Berg

Voor : 12-9-51

Naam: G. van der ...

Ag.nr: 116971

Afz. : I.D. Amsterdam

datum: 24.8.51

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling.

Bij van DELDEN kwam BOELHOUWER, die merkbaar zenuwachtig was en vertelde het volgende:

WATTIMENA had verteld, dat hij de man achter de schermen was en de werkelijke leider der Ambonezen. Hij had LOKOLLO in Brussel nog niet kunnen bezoeken om te spreken over diens overdracht van zijn bevoegdheden aan WATTIMENA

Ook had WATTIMENA verteld, dat hij een onderheud zou hebben gehad met 2 Chinezen uit Singapore - van deze Chinezen - ~~hadde hij~~ zijn geen namen genoemd die zaken wilden doen. Zij - de Chinezen - hadden gevraagd naar een door hem - WATTIMENA - aan te wijzen tussen-persoon in Singapore om vlotter verbinding met WATTIMENA te kunnen krijgen en onderhouden.

Hij - WATTIMENA - had BOELHOUWER verzocht LOKOLLO in Brussel op te sporen. Verder zou WATTIMENA - aldus BOELHOUWER - hebben verteld, dat zijn jengens een flink bedrag aan geld in handen was gevallen, toen zij NIKILUJUW en LEBELAUW hadden afgerost in het kamp Schattenberg. Bij NIKILUJUW zou toen n.l. in zijn tas een bedrag van f. 32.000 zijn aangetroffen en bij diens gastheer in het kamp Schattenberg, waarvan de naam niet is genoemd - nog een bedrag van f. 5000. Dit geld zou volgens WATTIMENA worden beheerd door de C.R.A.M.S. (Commissie Rechtspositie Ambones Militairen en Schepelingen.) WATTIMENA had BOELHOUWER de samenstelling gegeven van de C.R.A.M.S. van het kamp te Woerden. Hiervan zouden volgens deze opgave de navolgende personen deel uitmaken:

WATTIMENA	geheim leider en adviseur	
SYAUTA	voorzitter (sergeant)	
TOMASOU	vice voorzitter	(sergeant)
SIWALETTE	le secretaris	korporaal
TUASELA	2 secretaris	soldaat
HUWAE (?)	penningmeester	
APONNO	commissaris	sergeant-majoor
SIWABESSY	commissaris	sergeant
STAHAYA	commissaris	sergeant
MAYLUHUW	commissaris	adjutant

Hieraan zou WATTIMENA nog hebben toegevoegd, dat dit de samenstelling was van het kamp te Woerden (tel. Woerden 510 - 511 en 512).

WATTIMENA deman achter de schermen is en in het geheim hoofd van alle militaire aangelegenheden, zomede hoofd van de inlichtingen-dienst van de R.M.S. of wat hiervan is overgebleven.

Voorts is bekend, dat WATTIMENA bij de Kon.Ned.Marine heeft gediend in Indonesie.

Na deze mededeling had WATTIMENA aan BOELHOUWER inzage gevraagd van de deestijds opgemaakte, doch afgesprongen, overeenkomsten tussen de R.M.S. ener- en Westerling anderzijds, zomede van de aanstelling van Westerling als commandant van de strijdkrachten der R.M.S.

Uitgetr. door:

Op aanwijzing van:

Datum:

UITTREKSEL

Uit: PD 10364

Naam: R.P.P.Westerling

Voor: 20 1919

Naam: *Excurs*

Ag. nr: 116971

Afz.: I.D. A'dam

Datum: 24.8.51

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Namens de C.R.A.M.S. verklaarde WATTIMENA, dat zij genegen waren, zich openlijk achter Westerling te scharen. Dit zou dan wel een breuk met de R.M.S. veroorzaken maar dit vond WATTIMENA niet erg, mits hij de verzekering van Westerling had, dat deze de Ambonezen dan inderdaad zou steunen en leiden.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum:

D 38-100.000 10875 - '52 (3779)

UITTREKSEL

Uit: 152364

Naam: Westerling

Voor: 1919

Naam: Cramer

Ag. nr: 116470

Afz.: I.D. A'dam

Datum: 16.8.51

Aard van het stuk: Rapport betr. Westerling c.s.

Maandag 13 Aug. 1951 werd een telegram ontvangen, afgezonden door BOELHOUWER, van de volgende inhoud: Jan en Anton gaan samen stop Boekman en vrienden zitten in verkeerde trein stop belangrijk resultaat - BOEL". Jan en Anton gaan samen betekende dat de K.R.A.M.S te kennen had gegeven, genegen te zijn met Westerling samen te gaan. Boekman en vrienden zitten in verkeerde i trein, betekende dat de K.R.A.M.S. Harry NIENHUIS en de R.M.S. vertegenwoordigers in Nederland niet meer erkennen. Wat het belangrijke resultaat was, wilde BOELHOUWER liever niet door de telefoon bespreken. BOELHOUWER vertelde nog, dat hij dezelfde ochtend nog een ontmoeting heeft gehad met NIENHUIS, waarbij laatstgenoemde hem had medegedeeld namens de R.M.S. dat de deur bij de R.M.S. voor Westerling dicht was. NIENHUIS vertelde verder spoedig naar Parijs te zullen vertrekken.

Uitgetr. door: ACD/PA

Op aanwijzing van:

Datum:

1.4.4.M.S.

UITTREKSEL

Uit: P110864

Naam: Westering

Voor: 1001919

Naam: Craan

Ag. nr: 116348

Afz.:

Datum: 10/11/52

Aard van het stuk:

BOELHOUWER zou echter reeds contact hebben met de Ambonese kampraden - aangeduid met KRANS -, die bereid zijn - buiten LOKOLLO om - met BOELHOUWER en WESTERLING samen te werken. Nadere details hierover heb ik nog niet.

Uitgetr. door:

Op aanwijzing van:

Datum:

Den Haag

0D.1919

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

30 Mei 1952.

Doss.13/030.

Onderwerp: openbare vergadering "C.R.A.M.S."

Datum ontvangst bericht: 23 Mei 1952.

Betrouwbaarheid berichtgever: eigen waarneming.

Aardering bericht: betrouwbaar.

Levens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Overgenomen actie:---

UITTREKSEL
Uit: PD 16304
Voor: OD 1919
v.o.v.: C.A.W.I
Dat.: 23/7-52
Par.: AAE

01/12.1
2/25.6
30 MEI 1952
ACD/140425

Op Vrijdag 23 Mei 1952 te 20.00 uur werd door de "Commissie Rechtspositie Ambonnes Militairen en Scheepelingen" (C.R.A.M.S.) een openbare bijeenkomst gehouden in de grote zaal van de Blerentuin te 's-Gravenhage ter herdenking van de Stichting van de Republiek Zuid-Nedulcken (twee jaren).

Op het podium waren de Nederlandse en de Ambonnes vlag aangebracht.

Bij de hoofdingang was een Ambonnes fluitorkest opgesteld, dat vóór de aanvang der bijeenkomst Ambonnes liederen ten gehore bracht.

In de zaal waren ongeveer 300 personen aanwezig, onder wie plm 400 Ambonnesen met vrouwen en kinderen, die per autobus uit diverse woonoorden waren gekomen. Van officiële Ambonnes zijde was niemand aanwezig, hoewel Dr NIKIJUNDA, Dr KALMATA en KAYADU voor deze avond een uitnodiging hadden ontvangen.

Van de aanwezige Ambonnesen was het grootste deel geen lid van de C.R.A.M.S. De meesten waren uit nieuwsgierigheid en voor een pleziertje naar Den Haag gekomen.

Onder de Nederlandse aanwezigen werden o.a. opgemerkt de belangen Dr BEUILLETAU DE BRUYN en BOELHOUVER. Eveneens waren enige militairen (officieren en minderen) aanwezig.

Op het podium zaten achter de bestuurstafel zeven bestuursleden, van wie dezerzijds werden herkend SIVALETTE en APOMIO. Door een groepje Ambonnesen, dat terzijde van de bestuurstafel was opgesteld, werd Ambonnes muziek ten gehore gebracht.

Om 20.30 uur opende de enige spreker van deze avond, L.POLHAUPESSE (personalia bekend) de vergadering.

Hij heette de aanwezigen hartelijk welkom en sprak zijn teleurstelling uit, dat er niet meer Nederlanders waren, waaruit hij moest concluderen, dat de belangstelling voor de Ambonnes zaak aan het verslappen is. Spreker gaf een overzicht van de wordingsgeschiedenis van de R.I.S. vanaf Linggadjatti. Hij behandelde uitvoerig de R.T.C.-oversenkomsten, die daarop volgende soevereiniteitsoverdracht aan de R.I.S. en het vormen daarna van de eenheidsstaat R.I., welke volgens spreker slechts ten doel had de overheersing van de Javanen over de andere volken van Indonesië. In dit verband citeerde spreker uittalingen en beloften van enkele oud-ministers, partijleiders en kamerleden. Hij critiseerde de regering en de volksvertegen-

-woordiging-

woordiging. De regering heeft Ambon zelfbeschikkingsrecht beloofd, doch de bevolking van dit gebied overgeleverd aan Djocja. In de plaats van het zelfbeschikkingsrecht is het overheersingsrecht van de Javanen gekomen. Spreker waidde nog uitvoerig uit over hetgeen door verschillende kamerleden over de Ambonnesse kwestie is gezegd. Het blijft naar bij praten, doch niemand doet iets voor Ambon. Spreker zei, dat de Verenigde Naties en Nederland Ambon hebben opgeofferd ter wille van de belangen van Nederland en andere landen in Indonesië.

In het vervolg van zijn rede kwamen geen nieuwe gezichtspunten naar voren. Op diverse vergaderingen van de Ambonnesse kwestie werd steeds hetzelfde beluisterd.

Om 21.30 uur werd 15 minuten gepauseerd. Na de pauze kondigde spreker aan, dat enige Ambonnesse dames met collectebussen zouden rondgaan, echter alleen bij de blanke broeders. Hij wakte de aanwezigen op flink in hun beurs te tasten, omdat het in de bedoeling ligt in andere plaatsen in Nederland dergelijke vergaderingen te houden, om het Nederlandse volk in te lichten. "Uiteraard is daarvoor veel geld nodig". De collecte bracht f.238,33 op. Hij vervolgde zijn rede met een korte uiteenzetting over de positie van de ex-K.N.I.L.-militairen; hun overbrenging naar Nederland, hun ontslag en de gevoerde processen.

Daarna besprak hij de ligging van Ambon in internationaal opzicht. Ambon, aldus spreker, is nog altijd een voorpost van het Christendom in Azië en een bouwerk tegen het communisme, dat stap voor stap naar Z.O.-Azië doordringt en reeds in Indonesië vaste voet heeft gekregen. Spreker besprak de strijd van Ambon tegen de K.I., welke hij vergeleek als een bokswedstrijd. "Ambon is nu wel neergeslagen, maar niemand weet voor hoeveel tellen. Bij de 10-tel zal Ambon weer opstaan en uiteindelijk de strijd winnen."

Van slotte wakte spreker de aanwezigen op bij de algemene verkiezingen te stemmen op die partij, welke de belangen van Ambon voorstaat.

Om 22.30 uur sloot spreker de vergadering, welke een zeer rustig verloop had. (einde)

001919

UITTREKSEL
Uit: 1916304
Voor: 09/1919
o.a.v.: CAW
Dat: 22/1/52
Par: ϕ

R A P P O R T

VAR: CAW/I

Rijl.: één

Betr.: Onderhoud met POLHAUPESSEY

02.384 09.13
 09.13.1 11.28
 09.13.1
 01.1226.
 139020 1/52

Ontvangen van Minuor (Kabinet) verslag van een onderhoud tussen de contact-ambtenaar Van Baarsel en de heer POLHAUPESSEY.

Verzoeken agenderen en terug aan CAW.

21-5-1952.

VERSLAG van mijn bezoek aan Hr. Polhaupessy, op Maandag,
19 Mei 1952.

Slechte verstandhouding C.R.A.M.S. en B.P.R.M.S.; optreden
C.R.A.M.S. in de laatste weken.

Ik deel Hr. P. mee dat beide partijen in de meeste kampen elkaar niet verstaan en ook niet willen verstaan. Daar waar een B.P.R.M.S. kampraad is, wenschen de C.R.A.M.S. aanhangers, bevelen van de kampraad niet op te volgen en omgekeerd. De C.R.A.M.S. vertoont de laatste weken een verhoogde activiteit die blijkbaar van buiten af wordt aangewakkerd, C.R.A.M.S. aanhangers nemen een provoocerende houding aan; dragen van CRAMS-speldjes, zich gedragen als super-nationalisten, dreigbrieven, geheime nachtelijke vergaderingen, waarbij posten worden uitgezet en slechts partijleden worden toegelaten, afgeven van legitimatiebewijzen en uitlatingen dat zij die niet in 't bezit van zoo'n bewijs zijn, later, in Ambon, de gevolgen daarvan zullen ondervinden.

Hr. Polhaupessy zegt dit alles zeer te betreuren. Hij vindt het, in het belang van hun zaak, noodzakelijk, dat de Amb. van beide partijen, in de kampen in rust en vrede met elkaar leven en hij wil alles doen wat in zijn vermogen ligt, om dat te bereiken. Hij noemt het niet juist dat in de kampen beide partijen niet hun evenredige vertegenwoordigers hebben. Hij verwondert zich zeer over het optreden van de CRAMS, zooals door mij uiteengezet. Maar zegt hij, ik hoop dat de generaal mij er niet van verdenkt de aanstoker hiervan te zijn. 1) Integendeel; als ik besprekingen heb met de CRAMS-leden uit de kampen, dring ik er steeds op aan, in vrede met elkaar te leven en orde en rust te bewaren en de gegeven orders op te volgen. Bij de besprekingen, die ik houd, vertel ik niets wat niet gehoord mag worden. Ik ben wel verplicht die besprekingen buiten het kamp te houden, want Aponno heeft mij gezegd, dat mij de toegang tot de kampen is verboden. (Ik weet niet of dit waar is en begrijp ook niet waarom mij dit verboden zou zijn want HAWIN heeft toch nooit iets van mij ondervonden wat aanleiding tot een kampverbod zou kunnen zijn). Maar als ik in het kamp vergadering zou mogen houden, dan zou de kampleider daarbij tegenwoordig kunnen zijn en zou deze er zich zelf van kunnen overtuigen dat ik geen dingen zeg, die schadelijk zijn voor orde en rust.

Vrijdag a.s., 23 Mei, spreekt hij in den Haag op de groote vergadering. Hij zal Generaal Scholten een uitnodiging sturen en hij hoopt dat de Generaal zelf kan komen om zich er van te overtuigen dat hij het volk niet opruit.

Als naar een opruier gezocht wordt zegt hij, dan moet U zijn bij burger WATTIMENA te Utr. Straatweg Woerden (ex-adviseur CRAMS).

Hij noemt dit een zeer gevaarlijk heer, die steeds aan het stoken is en nu weer bezig is een uiterst felle partij P.N.A. (Partij Nationaal Ambon) op te richten. En in de

- 2e -

1) Ik ben dat pertinent niet, want dat zou niet in 't belang van onze zaak zijn, en ook persoonlijk ben ik daarbij niet gebaat.

En in de 2e plaats de secr. SIWALETTE, die niet kan nalaten elke week een opgeblazen rondschriften, proclamatie of wat dan ook, te doen uitgaan, soms met afschriften aan de Ver. Naties enz. Hij heeft SILAWETTE al genoeg gewaar-schuwde, maar hij houdt niet op. Hij heeft nu genoeg van hem en zal hem er uittrappen. SIAUTA is nu uit H.B. B.P.R.M.S. getreden, maar in H.B. C.R.A.M.S. wil hij hem niet meer hebben.

Niet erkennen van H.A.W.I.N.

Na hem verteld te hebben welke houding door de voormannen te Mantinge tegen mij werd ingenomen, zegt Hr.P. dat hij het hiermee niet eens is. Als de Generaal het nodig vindt, is hij genegen met mij naar Mantinge te gaan en hen op het verkeerde van hun gedachtengang te wijzen. Het volk kan dan meteen zien dat hij HAWIN wel erkent.

De proclamatie van het niet-erkennen van de HAWIN heeft hij zelf nooit gezien. (Hij was toen niet in Holland, hij heeft er pas de laatste dagen van gehoord), maar hij noemt het belachelijk.

Vrijdag a.s. vóór dat de groote vergadering begint, heeft hij eerst een vergadering met de C.R.A.M.S. afgevaardigden van alle kampen.

Hij belooft dan de proclamatie van het niet erkennen van HAWIN te zullen intrekken.

Bespreking met Dr. Nikijuluw.

Persoonlijk zegt Hr.P. heeft hij een dergelijke afkeer van Dr.N. dat hij hem niet wil ontmoeten. Maar daar hij het belang van de Amb. boven zijn persoonlijk belang stelt, temeer waar Dr.N. zich ook bereid heeft verklaard, wil hij over zijn bezwaar heenstappen en zal zich met deze in verbinding stellen. Hij heeft het onderhoud liefst met Dr.N. alleen en zal den generaal telefonisch van het resultaat op de hoogte stellen.

Het gebeurde in Schattenberg op 15 Mei jl.

Hr.P. zegt het gebeurde zeer jammer te vinden. Maar hij is dankbaar dat er tot nu toe niets van in de krant is gekomen. Hij twijfelt er niet aan dat de generaal een grondige reden heeft gehad de 13 gezinnen over te plaatsen, en heeft daar dan ook geen critiek op en hij kan dat ook niet hebben omdat hij de reden niet weet.

Gisteren heeft hij een brief gekregen uit Mantinge, waarin Halattu, Leirissa, Tentua Partipeillohy en Malawan hem schreven dat zij enige dagen tevoren bij den kamp-leider geweest zijn om te vragen of zij apart mochten vergaderen. Ze kregen toen een briefje mee dat ze op 15 Mei moesten terugkomen (soerat panggilan, waarvan 1 ex. bij gevoegd). Toen ze op 15 Mei 's morgens op het kantoor kwamen in de verwachting te vernemen of hun verzoek was toegestaan, zat daar de politie en werd hun medegedeeld dat ze moesten

pakken en vertrekken.

Hr.P. noemt deze handelwijze (als de voorstelling van zaken door Halatta e.s. juist is) wel wat eigenaardig, maar laat de beoordeling ervan verder geheel aan den generaal over.

DEN HAAG, 20 Mei '52.

De Contact-ambtenaar,
w.g. Van Beersel.

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Bijl.: één

Betr.: Ambonnezen

04.132
09.13.1 09.1
20 MEI 1952
ACD/139560

09.13.1
01.12.26.

Schuttled is vermist

Ondershands ontvangen van Minuor (Chef Kabinet) een tussentijds rapport van de Kampeider Gelderland te Barneveld, d.d. 15 Mei 1952.

Verzoeken agenderen en retour aan CAW.

19-5-1952.

BARNEVELD, 15 Mei 1952.

Tusschentijdsche melding.

1. Cramsleden dragen op last van het Hoofdbestuur CRAMS thans een "Amboninsigne" messing strookje voorzien van de zwarte letters C.R.A.M.S.. Zij kopen deze insignes bij het hoofdbestuur te Woerden à f.0.40.

2. het Hoofdbestuur van de Crams heeft in begin April namen - stamboeknummers van Cramsleden voorzien van pasfoto opgezonden naar den heer Wairisal Hollandia Stad - N.Guinea.

De bedoeling hiervan was om deze leden te doen erkennen door Wairisal es. Vice-Minister-President Zuid-Molukken als soldaten van een "officieel" Zuid Moluks geregeld leger.

Thans heeft het Hoofdbestuur Crams bericht ontvangen van de heer Wairisal es., dat zij deze ex-KNIL-militairen niet als leden van het geregelde leger der Zuid-Molukken kan erkennen, maar wel als "doodgewone" Molukkers buiten het Vaderland. Naar aanleiding van dit bericht is de Zwaluwenburg van Crams - B.P.R.M.S. -gezind geworden. Ook in andere kampen is hierover beroering in Crams kringen.

3. Ieder Crams gezin moet in termijnen f.25.- betalen ten behoeve van L.Polhaupessy, teneinde hem in de gelegenheid te stellen de belangen van de Crams in Amerika te behartigen, gelijk Nikijuluw Vigevano doet voor de B.P.R.M.S. (Dr.Nikijuluw).

25-4-'52

4. De rede van de Amerikaanⁿ New York Times, afgedrukt in het orgaan van "D.d.ET" verlevendigt de hoop op de K.L.-status onder de B.P.R.M.S.ers. Men beschouwt dit als werk van Nikijuluw Vigevano en Amerika.

5. Gewezen Crams leden, zullen al dan niet via Dr.Nikijuluw R'dam het voormalige Hoofdbestuur Crams, dat aansprakelijk was voor het beheer over het ingezamelde goud en andere sieraden, voor de rechter halen om verantwoording ter zake af te dwingen, idem de contributies en andere geldelijke, vrijwillige bijdragen. Wie als eischer fungeert weet ik nog niet.

De kampleider Gelderland,
w.g. Navis.

AAN:

het H.A.W.I.N.

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Bijl.: één

Betr.: Onderhoud van Generaal Scholten
met POLHAUPESSY

UITTREKSEL
Uit: PD 16304
Voor: OD 1919
O.a.v.: CAWI
Dat.: 7/7-52
Par.: <i>gbl</i>

16.584
09.12.1

<i>04.12.1</i>
<i>09.12.1-09.1</i>
15 MEI 1952
ACD: 139154

OD 1919
09.12.1

Ondershands werd van Chef Kabinet Muor ontvangen een verslag over een onderhoud van Generaal Scholten met POLHAUPESSY, dat hierbij is gevoegd.

Verzoeken agenderen en terug aan CAW.

14-5-1952.

Verslag van het onderhoud van generaal Scholten met Hr. Polhaupessy op Vrijdag, 9 Mei 1952 in restaurant "Den Hout" te 's-Gravenhage.

Hr. Polhaupessy is het met de onafhankelijkheidsproclamatie van de R.M.S. op 25 April 1950 niet eens. Het tijdstip was ongunstig, het had eerder of later moeten gebeuren. Hij zelf heeft moeite gedaan dat het eerder zou gebeurd zijn, n.l. met de soevereiniteitsoverdracht. Maar enkele leiders in Ambon wilden daar toen niet aan en hebben de moeite kans voorbij laten gaan.

Maar nu de zelfstandigheid van de R.M.S. eenmaal geproclameerd is, is het ook nodig dat de wereld de stem van de R.M.S. hoort, want anders gaat men vergeten dat er nog een R.M.S. zaak is. Hij wijst er op dat er het vorig jaar, bij de éénjarige R.M.S. herdenking in 1951 in de dagbladen nog druk over geschreven is, terwijl dit jaar vrijwel geen enkel blad er over sprak. De journalisten die pas in Indonesië geweest zijn, schrijven dat in Ambon de rood-witte vlag waait en het er rustig is. Langzamerhand zal de wereld de bezetting van de Zuid Molukken door de R.I. als een voldoende feit gaan beschouwen. Maar dat mag niet, de wereld moet horen dat de R.M.S. nog steeds voor haar zelfstandigheid vecht. Wie moet dit laten horen. De Ambonezen op Ambon, dat door de F.N.I. is bezet, kunnen zich niet laten horen. Bij de aanstaande verkiezingen zullen ze (gedwongen) op de R.I. stemmen, een reden voor de R.I. om te zeggen dat er helemaal geen Ambonezen kwestie meer is. De regering van de R.M.S. die nog in het bergland van Ceram zit, kan zich niet laten horen. Zit welkome geïsoleerd; heeft geen radio zendstation. Ook de stem van de Alfoeren die nog steeds tegen de R.I. vechten, wordt niet gehoord. De Amb. die op Java zitten, waren reeds voor de soevereiniteitsoverdracht de R.I. zaak toegegaan. (o.a. Minister Laimana) De eenige die hun stem kunnen en moeten laten horen zijn de Amb. (ex - K.N.I.L.) in Nederland.

Het is noodzakelijk dat deze één zijn. En ze waren dat ook, toen ze uit Ind. naar Nederl. vertrokken. Toen Hr. P. eenige maanden geleden in Nederl. terugkeerde, bemerkte hij dat er een K.R.M. was ontstaan; aanhangers van Dr. Niki Juluw Van de C.R.A.M.S. hoorde hij dat de K.R.M. nog al zwak was en weinig van zich liet horen. Hij verwachtte van deze K.R.M. niet veel goeds. Maar een aantal Amb. (burgere) dat zich reeds vóór de soevereiniteitsoverdracht in Holland bevond, seer op de hand van de R.I. was. En Dr. Niki Juluw was toen een der mannen. (Om hun partijkisten vóór de R.I. te demonstreren hebben enkelen van hen zelfs in Holland met starte koptien gelopen).

Dr. P. heeft toen H.B. C.R.A.M.S. opgedragen contact met de K.R.M. te zoeken en te komen tot een eenheid. Januar meent hij het dat Dr. N. door de regering R.M.S. als haar vertegenwoordiger is benoemd. Maar daar is nu niets aan te doen. Hij zoekt dus naar een oplossing waarbij Dr. N. rustig vertegenwoordiger kon blijven maar waarbij de Amb. (ex KNIL) allen in één vereniging zouden worden opgenomen. Toen H.B. C.R.A.M.S. en K.R.M. niet tot een oplossing konden komen is hij de promotor geweest tot samenstelling

-van-

van het driemanschap. Tegen de afspraak in, heeft men hem er verder buiten gelaten. Op de vergaderingen is hij, tegen de afspraak in, niet aanwezig geweest, daar hij niet werd uitgenodigd. Resultaat is dat er weer niets van terecht is gekomen. De C.R.A.M.S. kan met deze gang van zaken geen genoegen nemen en is weer actief geworden. De houding van de C.R.A.M.S. zal echter een andere zijn dan die tevoren was. De houding van de C.R.A.M.S. tegen de H.A.W.I.N. en kampleiders keurt Hr. P. af. Hij heeft dit aan Aponno zeer wel duidelijk gemaakt. Onhebbelijk optreden tegen H.A.W.I.N. of kampleiders door C.R.A.M.S. zal niet meer voorkomen. Hij noemt het jammer dat C.R.A.M.S. en B.P.R.M.S. elkaar zoo slecht verstaan en wil dat ze in de kampen vruchtbaar samenwerken. Geen aparte C.R.A.M.S. kamp-raden maar evenredige vertegenwoordiging.

Hij acht de mogelijkheid dat alle Amb. (ex KNIL) in Nederl. samen gaan toch nog wel mogelijk.

Wat betreft de K.L.status vreest hij dat er een addertje onder het gras schuilt. Het is hem niet kwalijk te nemen dat hij de Ned.regeering wantrouwt. Hij weet dat volgens de R.T.C. in alle zaken ex KNIL betreffende, de R.I. gekend moet worden. Toen de ex KNIL naar Nederl.ging moest ook de R.I. daarvoor toestemming geven. Soekarno zei dat ze niet operationeel mochten gebruikt worden. Wat steekt daar nu weer achter? Voor wat hoort wat. Hij vreest dat als ze weer de K.L.status krijgen, de R.I. iets over hun te zeggen zal krijgen. Ook spreekt hij het vermoeden uit dat het zakgeld dat de Amb. in Ned.krijgen, op de een of andere manier door de R.I. betaald wordt.

Als de Amb. de K.L.status krijgen, mogen zij niet aan politiek doen en kan hun de mond gesnoerd worden zoodat hun stem, de stem van de R.M.S. niet meer wordt gehoord. Maar toch vindt hij het nodig dat de Amb. weer onder tucht en discipline komen. Daaren sal de C.R.A.M.S. de K.L. status aannemen, maar niet alleen. Er zullen personen door hem aangewezen worden, personen die beproefd en getoet zijn, om de K.L.status niet te aanvaarden. Dit sal een kern zijn die de stem van de R.M.S. sal doen horen.

Over de toekomst is Hr.P. pessimistisch. Wel verwacht hij dat het (Shin) communisme zonder veel moeite naar het Zuiden zal doordringen. Als Singapore dan gevallen is, zal Soekarno misochten op het verkeerde paard wedden en het Communisme binnenhalen. Maar dit zal voor Amerika reden zijn om een deel van Ind. (hij noemt nu niet welk deel, maar tijdens mijn onderhoud op 28 April, zei hij duidelijk Ned. N.Guinea en bijbehorende eilanden, waaronder de Molukken) bezetten en dan krijgen de Amb. hun kans.

Hetzelfde sal gebeuren als de Amerikanen van Korea verdreven mochten worden.

Venlo, 9 Mei 1952.

De Contact-ambtenaar

w.g. E.J. van Baarsel.

UITTREKSEL

Uit : OD 1916

Naam: KAMPEN AMBONNEZEN IN NEDERLAND

Voor : ZOD 1919

Naam: COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONNESE MILITAIREN
EN SCHEPELINGEN. (C.R.A.M.S.)

Ag. nr: 138669

Afz. : CAW I

Datum: 9-5-52

Aard van het stuk: Twee-wekelijks verslag over de Ambonese woonoorden.
Periode 10/4 t/m 30/4-52.

Woonoorden : Almère en de Coehoorn.

Ondertussen wilde de Stichting "Door de Eeuwen Trouw" dat er toch in ieder geval Ambonezen meeliepen in het defilé voor de Koningen te Soestdijk op 30 April., en liefst met de R.M.S.-vlag. Deze spande derhalve de Crams voor dit karretje. Toen de mensen van Almère, dat het dichtst bij Soestdijk ligt, niet gingen, werden de Crams afdelingen van andere kampen, zoals Muiderberg, Teuge, Barneveld, Woerden etc. geactiveerd, e.e.a. onder leiding van Aponno. Niettegenstaande de mensen wisten dat het defileren met de R.M.S.-vlag verboden was - ikzelf waarschuwde de Ambonnezen in Muiderberg, en het is mij bekend dat de particuliere secretaris van H.M., baron van Heekeren, de heer Coenradi, voorzitter van "Door de Eeuwen Trouw

Z.O.Z.

Uitgetr. door: vP.

Op aanwijzing van: CAW I

Datum: 6-6-52

heeft ingelicht-kwam er van de zijde van de Crams geen verbod om de vlag thuis te laten. Men wilde kennelijk weer proberen tot hoever men gaan kon. Toen de verschillende afdelingen dan ook in Baarn aankwamen had men R.M.S.-vlaggen bij zich. Dank zij het feit dat men merkte dat de politie waakzaam was en de Ambonezen in Baarn nogmaals gewaarschuwd werden, ontplooiden men de vlag niet.

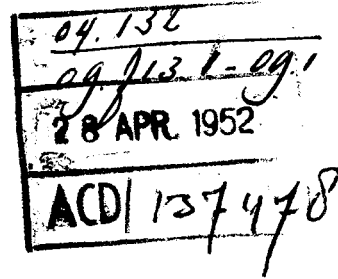
In totaal namen ongeveer een driehonderd Ambonezen aan het defilé deel.

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Bijl.: twee

Betr.: Rapporten van de H.A.W.I.N.
over Woonoorden van de Ambonnezen

Ontvangen van de H.A.W.I.N. twee rapporten over de
Woonoorden van de Ambonnezen.

Verzoeken agenderen en terug aan CAW.

25-4-1952.

Nr.8/Vertrouwelijk.

Rapport betreffende de Ambonezenwoonoorden
over de maand Maart 1952.

Algemeen.

De uitspraak van de Centrale Raad van Beroep te Utrecht, die de voor de Ambonese ex-K.N.I.L.-militairen gunstige beslissing van het Ambtenarengerecht te niet heeft gedaan, heeft onder deze Ambonese militairen hier te lande grote beroering doen ontstaan. In hun gedachten stond hun zaak formeel en vooral moreel zo sterk, dat de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep voor hen kwam als een donderslag bij heldere hemel.

Na het bekend worden van deze uitspraak heerste dan ook in vrijwel alle Ambonezenkampen grote verslagenheid. Slechts de felle Cramsgezinden, die in het herkrijgen van de tijdelijke K.L.-status een grote rem op hun politieke activiteiten zagen, uitten hun vreugde over de door de Centrale Raad van Beroep genomen beslissing. (O.a. de Heer Aponno, die bij de uitspraak te Utrecht aanwezig was).

Op 4 Maart 1952 werd in Woerden buiten een der woonoorden een vergadering van Cramsaanhangers gehouden. Hierbij waren onder meer tegenwoordig Siauta, Silooy, Wenno, Huwae en Aponno.

De eerste drie werden op de vergadering van 25 Februari j.l. in Amicitia tot bestuursleden van de nieuw opgerichte vereniging B.P.R.M.S. gekozen.

Wenno bedankte echter voor een functie, daar hij de Cramsbeginselen trouw wenste te blijven.

Siauta en Silooy aanvaardden de functies, respectievelijk van vice-voorzitter en le penningmeester.

Dit werd hen op bovengenoemde vergadering verweten.

Na lang gepraat zijn toen Siauta en Silooy definitief uit het hoofdbestuur van de Crams getreden.

Verder werd op deze vergadering besloten de Crams te handhaven. De Crams zou n.l. nog rond een 1000 zielen tellen.

Hetgeen de voorzitter van de B.P.R.M.S., tijdens het bezoek van de leden van het Hoofdbestuur op Dinsdag, 11 Maart j.l. mij mededeelde, n.l. dat de Crams moest worden geacht aan het eenheidsbestuur mede te doen, ten bewijze waarvan de Heren Siauta en Silooy aanwezig waren, is dus in strijd met deze berichten.

Ook de verwachting van het B.P.R.M.S. bestuur, dat de Crams langzamerhand wel geheel van het toneel zal verdwijnen, is zeker te optimistisch.

De grote teleurstelling door de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep schijnt integendeel de Crams weer nieuw leven te hebben ingeblazen.

Volgens inlichtingen zou de Crams - deze uitspraak uitsluitende - thans weer propaganda voeren in de woonoorden, daarbij niet de nadruk leggende op het verloren proces, maar op het feit, dat wederom gebleken is, dat de Nederlandse Regering voor wat betreft

de Ambonese belangen onbetrouwbaar moet worden geacht. Zoals reeds eerder werd gemeld maakte het bestuur van de B.P.R.M.S. op 11 Maart j.l. bij mij haar opwachting.

Het bestuur begon met zijn erkentelijkheid te be-
tuigen voor de ontvangst en sprak de hoop uit, dat
dit contact regelmatig zou kunnen plaats vinden.

Het bestuur werd er op gewezen, dat blijkens het
communiqué in het programma van de B.P.R.M.S. onder
meer is opgenomen, dat deze organisatie zal "strijden
tot een zo volledig mogelijke onafhankelijkheid en
sovereiniteit is verkregen voor de Republiek Maluku
Selatan".

Naar aanleiding hiervan werd duidelijk gemaakt,
dat van de Nederlandse Overheidsinstanties niet kon
worden verwacht, dat zij officieel contact zouden
kunnen onderhouden met een vereniging, welke dit doel
nastreeft.

De heren verklaarden daarop, dat uitsluitend over
sociale onderwerpen zou worden gesproken en dat het
niet in de bedoeling lag om de "politiek" in de bespre-
kingen met mij te betrekken.

Men is bezig, aldus de voorzitter, aan het ont-
werpen van statuten van de B.P.R.M.S., waaruit de doel-
stelling duidelijk zou blijken en het karakter van
belangenvereniging naar voren zou komen.

Er werden ook nog enkele vragen gesteld.

Onder anderen werd mijn voorspraak bij de Rege-
ring verzocht om de Ambonese ex-K.N.I.L. militairen
alsnog de tijdelijke K.L.-status te hergeven.

De B.P.R.M.S. is van plan om een dagelijks be-
stuur in te stellen van drie man, bestaande uit:

1) de voorzitter	J. Mailuhuw
2) de 1e secretaris	A.H. Tomaso
3) de penningmeester	A. Silooy.

Medewerking werd verzocht aan dit dagelijks be-
stuur onderdak te verschaffen in Den Haag, terwijl
voor de overige bestuursleden (vice-voorzitter J.
Siauta, 2e secretaris J. Hitipeuw, 2e penningmeester
P. Salawono en de Commissarissen J. Leihitu, A. Salamoer
en E. Marantika) huisvesting werd verzocht te Woerden
(woonoord Kazerne).

Aangedrongen werd op het overbrengen van de in
Indonesië achtergebleven gezinsleden, aangezien berich-
ten waren ontvangen, dat deze gezinsleden in grote
moeilijkheden zijn geraakt.

Het bestuur zou een gedetailleerde opgave van de
over te brengen gezinnen bij mij indienen.

Stemming in de kampen.

Deze wordt merkbaar slechter. Zelfs de anders zo
rustige Keiezen en ook de bewoners van de woonoorden
in Zeeland beginnen zich te roeren.

Op 12 en 13 Maart j.l. bezocht ik de Ambonezen-
woonoorden in Zeeland.

Door de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep
was men er zeer neerslachtig.

De kampraadvoorzitters noemden de stemming uitge-
sproken slecht. "De mensen worden onverschillig. Ze
zien geen uitweg meer."

Waarom is hen in Indonesie niet duidelijk gezegd, dat ze bij aankomst in Holland burger zouden worden. Was hun dat gezegd, dan zouden ze nooit naar Holland gekomen zijn en zouden anderen hun gezinnen niet achtergelaten hebben, want zonder delegatie kunnen deze in Indonesie niet leven.

Het heeft geen zin, dat ze hier als burger rondlopen zonder werk.

Maar naar Indonesie teruggaan onder de R.I., dat nooit; liever bedelen in Holland dan in handen van de R.I. vallen, die nooit zal vergeten, wat in Makassar gebeurd is. En beloften van de R.I. hebben niet de minste waarde. Als wij niet de K.L.status krijgen is de enige oplossing, dat men ons naar Nieuw-Guinea of naar het niet door de R.I. bezette deel van Ceram stuurt.

Daar zullen we wel voor ons zelf zorgen en zijn de Regering niet tot last.

Als we hier burger moeten blijven, moet er gezorgd worden voor werk, niet voor enkelen maar voor allen en wel op zeer korte termijn.

We moeten kleding en schoeisel hebben. Kleding en schoeisel, waarmee we uit Indie gekomen zijn, raakt op. Reparatie kunnen we van ons zakgeld niet betalen.

Zoals de toestand nu is, niets doen en f.3.- zakgeld, kan het niet blijven, we raken afgestompt.

De toestand wordt met de dag meer onhoudbaar. Velen zijn moedeloos. Door de ervaring hebben de Ambonezen er weinig vertrouwen in, dat het de Regering mogelijk zal zijn wat nodig is op korte termijn op afdoende wijze te bewerkstelligen.

Bij velen leeft echter nog de hoop, dat de Regering al de moeilijkheden inziende hen toch nog de K.L.status zal aanbieden. Zou de Regering dit edelmoe-dig gebaar willen maken, dan zou zij daardoor de Ambonezen zeer aan zich verplichten. Het is bij velen slechts de hoop op dit gebaar van de Regering, die hen van het doen van gekke dingen weerhoudt". Aldus enige kampraadvoorzitters in Zeeland.

Op 25 Maart j.l. bezocht de contact-ambtenaar de Heer van Baarsel, enige Keiezenwoonoorden.

De stemming bleek nogal moedeloos te zijn. Ook hier vroeg men zich af: "Wat nu? Zoals het nu is - in het kamp zitten en niets doen - kan het niet blijven. Maar wat wil de Regering dan toch met ons? Onder dit regiem naar Indonesie terug is uitgesloten. Waarom geeft de Regering ons niet op ruime schaal werk?"

Te Echt vertelde de voorzitter van de kampraad, dat de jongelui meer en meer onhandelbaar worden. Ze luisteren niet meer. Indien de Regering niet op korte termijn voor allen werk vindt, dan zal zij goed doen zo spoedig mogelijk strafkampen onder politiebewaking in te stellen, zodat alle rustverstoorders daarheen op staande voet kunnen worden overgebracht.

Ook uit de andere woonoorden bereikten mij klachten van kampleiders over de steeds slechter wordende stemming in de woonoorden.

De Ambonezen verwachten van de Regering een oplossing van diverse problemen. Men vraagt zich af of de Regering het zich dan niet realiseert, dat het

op deze wijze niet langer kan en dat het zo op den duur in de Ambonezenwoonoorden een hel wordt voor de bewoners; dat er zo een onhoudbare toestand wordt geschapen, waardoor de mensen zich zelf niet meer zijn en er wel ongelukken moeten gebeuren.

Ds. Unepetty uit Tungalroy verklaarde, dat de huidige toestand fnuikend is voor de geestelijke verzorging.

Wanneer er niet spoedig een verandering ten goede komt, ziet hij geen kans meer het geestelijk werk voort te zetten. Met praten zijn de mensen niet te kalmeren, integendeel de verbittering wordt er slechts groter door.

Deze toestand in de Ambonezenwoonoorden werd reeds te Uwer kennis gebracht bij mijn vertrouwelijk schrijven, dd. 18 Maart 1952.

In dit schrijven gaf ik aan welke maatregelen er dienen te worden genomen.

Tijdens de 1e bespreking met Uwe Excellentie en de Ministers Beel en Staf en ook tijdens een 2e bespreking met de heren Ministers Beel, Staf, Joekes, Mulderije en Teulings lichtte ik mijn indrukken nog eens toe en deelde zelfs mede, dat, indien de huidige problemen-waarvan de voornaamste zijn:

ruime mate van werkverschaffing, overkomst van in Indië achtergebleven gezinsleden, regeling uitbetaling van de pensioenen, uitgebreider bevoegdheden voor de handhaving van het gezag - niet worden opgelost, de Ambonezen woonoorden rotte plekken zouden worden in de Nederlandse samenleving; dat deze woonoorden op den duur concentratiekampen zouden worden.

Ik heb de indruk, dat de Regering de Ambonese kwestie niet die aandacht schenkt, welke is vereist, omdat hiervan de noodzakelijkheid nog niet voldoende wordt onderkend.

Indien echter geen afdoende maatregelen worden genomen, vrezende de Kampeiders en ik voor een débâcle.

Ik moge daarom op deze plaats nogmaals Uwe bijzondere aandacht vragen voor de oplossing van genoemde problemen. Gebeurt dit niet, dan is het mij niet langer mogelijk de verantwoordelijkheid voor de orde en rust in de Ambonezenwoonoorden te dragen.

De Ambonezen zouden hun belangen aan H.M. de Koningin willen voorleggen. H.M. is de enige, waarin ze nog vertrouwen stellen en waarop hun hoop voor een uiteindelijke oplossing is gevestigd.

Zou echter H.M. de Koningin op een collectief verzoek afwijzend moeten beschikken, dan is ook de laatste strohalm, waaraan zij zich hebben vastgeklampt, verloren.

Ik ben van mening, dat H.M. de Koningin die nog steeds in zeer hoog aanzien bij de Ambonezen staat in deze kwestie niet voor een dilemma mag worden geplaatst.

Dit is ook wat mij nog steeds heeft weerhouden gebruik te maken van het door H.M. - tijdens een persoonlijk onderhoud - tot mij gericht verzoek, belangrijke kwesties de Ambonezen betreffende Hoogstderzelve voor te leggen.

Ik moge hier daarom nogmaals met klem op een spoedige oplossing van de genoemde problemen aandringen.

Den Haag, 4 April 1952,
De HAWIN,

Bijzonderheden uit de woonoorden.

Schattenberg.

J.Malawauw (Cramsgezind) ex sgt. majoor werd door de kampraad beschuldigd relaties met de R.I. te onderhouden.

Malawauw bekende brieven van de R.I. te hebben ontvangen doch deze hadden betrekking op pensioenkwesties.

In een hiervoor gehouden algemene vergadering werd Malawauw ter verantwoording geroepen.

Deze bijeenkomst duurde drie uur. Men heeft elkaar wel heftig toegesproken doch tot handgemeen kwam het niet. Tot slot bleek, dat de overgrote meerderheid zich achter de kampraad stelde; tevens werd het vertrouwen uitgesproken in de nieuw gevormde algemene Vertegenwoordiging (B.P.R.M.S.).

Beugelen.

De Cramspartij onder leiding van Patinama heeft thans een eigen kampraad gevormd, welke echter door de kamleider niet is erkend.

De andere (Nikijuluw) groep is in de meerderheid en heeft het heft behoorlijk in handen.

Teuge.

Door de tegenstellingen tussen de B.P.R.M.S. gezinden (76 man) en Cramsgezinden (31 man) heerst in dit woonoord een onaangename stemming.

Een kwestie welke de orde en rust dreigen te verstoren is het oneervol ontslag van de bij de bewoners van het woonoord zeer geapprecieerde beheerder.

Kamleider acht verzet bij het vertrek van deze beheerder niet uitgesloten.

Nu het moeilijk blijkt te zijn om de van de Rijkswerkplaatsen "afgestudeerden" aan de slag te krijgen, kan hierdoor een nieuwe groep van ontevredenen ontstaan.

Ondanks alle moeilijkheden in het woonoord denken zelfs de meest zielige figuren - onder de huidige omstandigheden - niet aan een terugkeer naar Indonesie.

Schaffelaar en de Biezen.

De Ambonezen willen alleen terug naar Ambon als Ambon vrij is. In de kerk wordt in verband hiermede bij voorkeur uit het Oude Testament voorgelezen.

Veelal hoort men de uitlating: "Indien wij niet naar een vrij Ambon kunnen, dan komen onze kinderen daar wel". Als voorbeeld worden dan de Joden genomen, die eeuwen lang in den vreemde hebben geleefd en thans een eigen Vaderland hebben.

Er heerst een grote animositeit tussen de felle Cramsanhangers en de overigen. Openlijk verzet van deze Crams anhangers wordt niet verwacht, wel lijdelijk verzet tegen de leiding en kampraad (meer B.P.R.M.S. georiënteerd).

Openlijk zeggen de Crams anhangers dat zij toch hun eigen wil zullen doen.

- Coehoorn -

Coehoorn en Almère.

De huidige toestand met al die niets doende mensen is allermiserabelst. Van de omscholing komt zo weinig of niets terecht.

Discipline bestaat er in deze kampen practisch niet en is onder de vigerende bepalingen ook moeilijk te verkrijgen, aangezien er geen sancties zijn. Dringend noodzakelijk is, dat de voorzieningen aan de cantines ten spoedigste worden uitgevoerd. Aponno en Polhaupessy werden ongeveer half Maart in restaurant Kramer te Muiderberg gesignaleerd waar ze een vergadering met een vijftwintig tal lieden uit de Coehoorn hadden.

Indruk van kampleider is, dat de rust nog bewaard blijft, omdat velen nog hopen dat de Regering hen toch de tijdelijke K.L.-status zal hergeven.

Utrechtse straatweg, Woerden.

De verwachtingen t.a.v. orde en rust zijn niet bepaald gunstig. De animositeit tussen de twee partijen neemt nog steeds toe.

Verwacht wordt, dat de Crams zich wel weer geducht zal gaan roeren.

Lunetten - Vught.

Er hadden geen orde-verstoringen plaats. Sinds de totstandkoming van de B.P.R.M.S. voeren enige lieden in het woonoord een actie om de Crams nieuw leven in te blazen. Men wist hiervoor ongeveer 10% der mannelijke bevolking te interesseren.

Communistische invloeden.
Geen bijzonderheden.

De H.A.W.I.N.

(P.Scholten)

UITTREKSEL

Uit : OD 1831

Naam: AMBONEZEN IN NEDERLAND.-DIVERSEN.

Voor : OD 1919

Naam: COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONNESE MILITAIREN
EN SCHEPELINGEN.

Ag. nr: 133377

Afz. : Gemeentepolitie Vught Datum: 12-3-52

Aard van het stuk: Rapport betreffende Politietoezicht op Ambonezen.

Voor de oprichting van de PERSATUAN RAJAT MALUKU SELATAN door
de hier te lande verblijvende Ambonezen, zie OD 1831.

Uitgetr. door: vP.

Op aanwijzing van: CAW I

Datum: 5-6-52

UITTREKSEL

Uit : OD 1831

Naam: AMBONNEZEN IN NEDERLAND. -DIVERSEN.

Voor : OD 1919

Naam: COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONNESE MILITAIREN
EN SCHEPELINGEN (C.R.A.M.S.)

Ag. nr: 133377

Afz. : Gem.Politie Vught Datum: 12-3-52

Aard van het stuk: Rapport betreffende Politietoezicht op Ambonnezen.

Voor rapport betreffende oprichting van de "PERSATUAN RAJAT MALUKU SELATAN", zie OD 1831.

Uitgetr. door: vP.

Op aanwijzing van: CAW I

Datum: 23-5-52

D 38 - 10 000 § 10204 - 51

R A P P O R T

VAN DE CAW/I

Betr.: Copie-brief van de C.R.A.M.S.
aan de Ministerraad

Bijl.: één

09.13.1
01.12.2.6

<i>09.13.2</i>
<i>09.13.1-09.1</i>
- 7 MRT 1952
ACD/132862

07/1919

28.14

09.1-09.13

Schubblad in resm. d

Ontvangen van Minuor (Chef Kabinet) copie-brief van de
C.R.A.M.S. aan de Ministerraad van 21 Februari 1952, no.30/
20252/W.

Verzoeken agenderen en retour aan CAW/I.

CAW/I, 7-3-1952.

Commissie Rechtspositie Amboneze
Militairen en Schepelingen.
("O.R.A.M.S.")

Van : "O.R.A.M.S."
aan : Ministerraad van het Koninkrijk
der Nederlanden, Binnenhof-den Haag.
Nr. : 30/20252/V
Bijlage :
Onderwerp : Overleg met Indonesia.

M e n u

De "Commissie Rechtspositie Amboneze Militairen en Schepelingen" ("O.R.A.M.S."), thans domicilie houdende Utrechtsestraatweg 59, Soerien, Zuid-Holland meent in verband met het artikel insake overleg met Indonesia betreffende het voorstel van de Indonesische agitators welke ter kennis is gebracht in een bijeenkomst met de Ministers Brees, Stikker en Peters - de staatssecretarissen Blom en Götzen inzake een zeer geleidelijke terugkeer van de Zuid-Molukkers naar Indonesia voorkomende in het dagblad "Het Parool" van 19 Febr. 1952 de Ministerraad van het Koninkrijk der Nederlanden de ondervolgende onder de aandacht willen schenken:

- I. Veronderstellende:
 - a. dat het "Koninkrijk der Nederlanden" een rechtstaat is, welker constitutie op democratische grondbeginselen is gebaseerd;
 - b. dat de bevolking van deze rechtstaat, de Nederlanders, vanzelfsprekend de democratische principes huldigt en deze op valerelei wijzen tracht te realiseren door haar ideeën praktisch te verwezenlijken;
 - c. dat de praktische verwezenlijking van de principes van de bevolking dezer Nederlandse rechtstaat zich o.m. impliceert het teekennen van het "zelfbeschikkingsrecht" en de internationaalrechtelijke erkenning van de fundamentele menselijke rechten gelijk overeenkomstig met de "Atlantische Charter" van de Organisaties der Verenigde Naties.
- II. Overwegende:
 - a. dat het Knil op 26 Juli 1950 heeft opgehouden te bestaan en als gevolg hiervan de ex-Knil Zuid-Molukse lienen te worden gedemobiliseerd en gerepatriëerd naar hun land van herkomst (Api onbezet gebieden);
 - b. dat het de zedelijke (morele) plicht is van de Nederlandse Regering genoemde demobilisatie en repatriëring van de Zuid-Molukse ex-Knil te realiseren en praktisch te doen verwezenlijken op de datum dat het Zuid-Molukse Knil expireert;
 - c. dat begin van evengenoemde datum de Ned. Regering zich onttrokken heeft aan haar plicht ivm van haar "politieke onmacht" die zich gerealiseerd heeft in het niet nakomen van de stipte, praktische naleving van het bepaalde in de Overgangsovereenkomst ter B.P.O. met betrekking tot de realisering van genoemde demobilisatie der Zuid-Molukse ex-Knil militairen.
- Besloten:
 - a. dat de Zuid-Molukse ex-Knil militairen geen Nederlanders ook geen Indonesische onderworpen volk is, sinds van af 25 April 1950 te Hoofdstad Ambon uitgeroepen onafhankelijk en soevereine Republiek der Zuid-Molukken;
 - b. dat de Zuid-Molukse militairen (ex-Knil) voor geen enkel Regering als militair willen opkomen, mits de opkomst in militaire dienst geschiedt is, als militair van de soevereine en onafhankelijke

Republiek der Zuid Molukken.

Wij hopen een speedige discussie van de Ministerraad van
het Koninkrijk der Nederlanden tegemoet ziende.

Moeria"

Soerben, 21 Februari 1952.
Ns. het Hoofdbestuur "C.R.A.M.S."
de Secretaris,

w.g. S. Siwalette.

UITTREKSEL

Uit : PD 16 157

Naam: LOKOLLO P.W.

Voor : OD 1919

Naam: COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONESE MILITAIREN
EN SCHEPELINGEN. (C.R.A.M.S.)

Ag. nr: 128144

Afz. : ID Amsterdam

Datum: 12 Jan 52

Aard van het stuk: Mededeling betreffende Ambonezen.

4. Ook zou LOKOLLO medegedeeld hebben, dat het samengaan van C.R.A.M.S. en K.R.M. (Kepentingan Rajat Maloekoe) in de nieuw gevormde "PERSATUAN RAJAT MALOEKOE SELATAN" (P.R.M.S.) een feit was. Dit resultaat was volgens LOKOLLO in hoofdzaak te danken aan de Ambonees KATHATOE, leider van de K.R.M. (zie hiervoor ook het dezz. geheim schrijven No. 3426-0-'50 van 7-1-1952. V.).
- De P.R.M.S. diende - naar de mening van LOKOLLO - zich in de toekomst uitsluitend bezig te houden met de sociale belangen van de Ambonezen in Nederland.
- De politieke belangen dienden uitsluitend door het bureau R.M.S. te Den Haag te worden behartigd.
- In dit verband zou LOKOLLO de naam WATTIMENA genoemd hebben, die volgens LOKOLLO als bestuurslid van de C.R.A.M.S. en als medewerker van het bureau R.M.S., de Ambonees met de grootste invloed was onder de Ambonezen in Nederland.

Uitgetr. door: VP.

Op aanwijzing van: CAW

Datum: 21-3-52

00 1919

04.132

09.813.1

09.813.1

09.1

01.122.6

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Betr.: Verslag bezoek Woonoord
"De Schaffelaar"

Bijl.: één

11 JAN 1952	6.62
ACD/12/426	

Ontvangen van Minuor bijgevoegd verslag van de
Controlerend Ambtenaar E.J. van Baarsel over zijn bezoek
aan het Woonoord "De Schaffelaar".

Verzoeken agenderen/en terug aan CAW/I.

CAW/I, 10-1-1952.

UITREKSEL
Uit: 0D 1916
Voor: 0D 1919
o.a.v.: CAWI
Dat.: 27h-52
Par.: 948

1. het secretariaat van de P.R.M.S. zou tot het nieuwe bestuur gekozen was, door de secr. H.B. C.R.A.M.S. worden waargenomen.
2. nog voor het eind van het jaar, zou de secr. C.R.A.M.S. een communiqué doen uitgaan waarin ontbinding C.R.A.M.S. en K.R.M. en oprichting P.R.M.S. zou worden bekend gemaakt.
3. secr. C.R.A.M.S. zou de afgetreden H.B.n. C.R.A.M.S. en K.R.M. zo spoedig mogelijk na nieuwjaar bijeen roepen tot verkiezing van het nieuwe H.B. P.R.M.S.

Maar tot nu toe (4 Jan.) is er van de uitvoering van de punten 2 en 3 hierboven, niets gekomen. Herhaaldelijk heeft K. getracht telefonisch verbinding te krijgen met secr. C.R.A.M.S. te Woerden en met Siauta (ex-voorz.) te Vught, maar het lukt niet. Volgens kampbeheerder Woerden is van H.B. C.R.A.M.S. al een paar dagen niemand te vinden.

Het vermoeden van Kaihatu, dat enige H.B. C.R.A.M.S. leden n.l. Aponno, Siwalete en Huwae, niet accoord met de fusie, zullen trachten deze te torpederen, wordt versterkt door een van Laihitu (Vlissingen) ontvangen telef. bericht, dat gisteren (3 Jan.) het H.B. C.R.A.M.S. met de rajat in Vught een vergadering belégd heeft waarbij 2/3 van de rajat zich heeft uitgesproken voor behoud van de C.R.A.M.S. En verder door het feit, dat het H.B. C.R.A.M.S. afgevaardigden van alle kampen heeft opgeroepen voor een vergadering in Woerden (op heden 4 Jan.). Ook van de Schaffelaar zijn er 2 afgevaardigden heen, maar hun mandaat luidt, dat H.B. C.R.A.M.S. is opgeheven en niet meer het recht heeft nog eens de mening van de rajat te vragen, daar afgevaardigden van alle kampen in de fusie hebben toegestemd.

De Amb. in Schaffelaar en de Biezen (ik heb dit ook zelf kunnen opmerken) zijn zeer ingenomen met de fusie. Er zijn totaal geen tegenstellingen meer tussen C.R.A.M.S. en niet C.R.A.M.S. Oud- en Nieuw zijn door allen eendrachtig gevierd. Men wenst de oude partijstrijd begraven te zien.

Daar de eenheid, in 't belang van goede orde en rust, absoluut noodzakelijk is, vraagt Kaihatu daarom aan generaal Scholten of deze de oude H.B.n. C.R.A.M.S. en K.R.M. samen wil roepen. (z.s. mogelijk, b.v. Dinsdag a.s.) en hen zeggen, dat er nu eenheid is in de vorm van de P.R.M.S. en dat een ieder die deze eenheid zal trachten te verbreken (en dus de orde en rust verstoort) onherroepelijk aangepakt zal worden (met gebruikmaking van de vreemdelingenwet zelfs uitgeleverd zal kunnen worden). Doet de generaal dit niet, dan krijgen enkele ongunstige C.R.A.M.S. elementen de gelegenheid alles te bederven. Volgens Kaihatu kan de generaal niet verweten worden, dat hij zich met de politiek der Amb. inlaat of partij kiest voor of tegen C.R.A.M.S. of K.R.M. Deze verenigingen toch zijn officieel opgeheven. Er is nu eenheid onder de Amb. Mochten er enkele elementen zijn, die deze eenheid willen verbreken, dan zijn zij verstoorders van orde en rust. Het aanpakken van deze elementen is dus niet anders dan maatregelen nemen tegen verstoring van orde en rust. (de hoofdtaak van de H.A.W.I.N.).

Nijmegen, 4 Januari 1952.

De Cont. ambtenaar,

(w.g. E.J. van Baarsel).

Verslag van mijn bezoek aan het woonoord "de Schaffelaar" te Barneveld op Vrijdag, 4 Januari 1952.

Onderhoud met Hr KAIHATOE.

Hr.K. deelt mee:

Op 22 Dec. is, op initiatief van Leihitu (de propagandist der K.R.M.), te Woerden een vergadering gehouden waarbij aanwezig waren de voltallige Hoofdbesturen van C.R.A.M.S. en K.R.M. en afgevaardigden van alle kampen (zowel C.R.A.M.S. als K.R.M. als Terselatan), om te komen tot eenheid onder de Amb.. Kaihatu was op deze vergadering niet aanwezig daar hij die dag juist moest verhuizen. Van beide zijden bleek voldoende zin tot samenwerking aanwezig, zodat besloten werd op 29 Dec. een grote vergadering in Den Haag te houden waarop dan officieel de fusie zou worden gesloten.

Op 29 Dec. werd vergaderd in het Westeinde te Den Haag. Aanwezig waren de volledige H.B. C.R.A.M.S. en K.R.M. en afgevaardigden van alle kampen, behalve Teuge. De C.R.A.M.S. stelde voor, dat de vergadering zou worden voorgezeten door iemand van de K.R.M. Het was duidelijk, dat hierbij de bedoeling voorzat de K.R.M. makkelijker te kunnen aanvallen. Dit riskeerde de K.R.M. echter en Kaihatu werd tot voorzitter aangewezen.

Eerst ging alles goed tot Dr.N. aan het woord kwam. K. had verwacht, dat Dr N. kalmerend zou optreden, maar jammer genoeg deed deze dit niet. Integendeel, hij begon uit te varen tegen degenen (zonder namen te noemen), die tegen hem geweest waren en hem in een kwaad daglicht hadden gesteld. K. heeft toen afgehamerd en Dr N. het woord ontnomen, zeggende dat men bij elkaar was gekomen om tot eenheid te geraken en niet om oude geschillen weer op te rakelen.

Een burger (student) hekelde, om dezelfde reden, het optreden van Dr N.

Ook majoor Nanlohy voerde het woord, maar wat hij zei viel weinig in de smaak en droeg er niet toe bij zijn aanhang te vergroten (integendeel).

Een marine-man, daarvoor uit Nieuwediep overgekomen, stelde voor de beide verenigingen C.R.A.M.S. en K.R.M. te ontbinden en een nieuwe vereniging voor alle Amb. op te richten. Behalve door het H.B. C.R.A.M.S., dat zich van stemming onthield, werd dit voorstel met algemene stemmen aangenomen.

Kaihatu stelde voor de naam der nieuwe vereniging Persatuan Rajat Moluku Selatan te doen zijn. Het H.B. C.R.A.M.S. had hiertegen geen bezwaar, maar wel Aponno en Huwae. (H.B. C.R.A.M.S. leden). Aponno stelde voor: Partij Mempertahankan Proclomatie 25 April en Huwae wilde de naam C.R.A.M.S. behouden.

Na een betoog van Kaihatu, dat samenwerking met de Ned.regering, wanneer een der laatste twee namen gevoerd werd, zeker niet mogelijk zou zijn, werd besloten de naam P.R.M.S. aan te nemen (algemene stemmen).

Na afloop van deze vergadering zijn de beide H.B.n. (C.R.A.M.S. en K.R.M.) bij elkaar gebleven om te komen tot de verkiezing van een nieuw bestuur voor de P.R.M.S. Gekozen zou worden uit de oude H.B.n. C.R.A.M.S. en K.R.M. Maar daar de tijd te kort bleek (verschillende leden moesten met de trein vertrekken), is het daartoe niet gekomen. Afgesproken werd toen:

7 Januari 1952.

8 JAN 1952

C.125794
CAW/I, TA.5.

UITGEBOKT

twee

VERTROUWELIJK

Ambonnezen kampen

Met verwijzing naar Uw schrijven van 12 December j.l., no. 5912 Afd.Kabinet, handelende over het in hoofde dezes vermelde onderwerp, heb ik de eer Uwe Excellentie hiernevens terug aan te bieden beide daarbij aangetroffen circulaires.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr H.W. Felderhof

Aan Zijne Excellentie de Vice-Minister President
Minister zonder Portefeuille,
Ministerie van Binnenlandse Zaken,
te
's-GRAVENHAGE.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN

NR 5912 AFD. Kabinet

BETREFFENDE
Ambonnezen
kampen.

's-Gravenhage, 12 December 1951.

MEN GELIEVE BIJ HET ANTWOORD NAUWKEURIG
HET ONDERWERP, DE DAGTEKENING EN HET
NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN

VERTROUWELIJK.

2 bijl.

Hierbij doe ik U ter kennisneming
toekomen afschriften van twee aan de
kampraden door de CRAMS gezonden rond-
schrijvens.

Na gemaakt gebruik ontving ik deze
weer gaarne terug.

DE MINISTER ZONDER PORTEFEUILLE,
Voor de Minister,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

*K.A.
Het een is tot Crams
het ander
tot R. v. S.*

Rechtstreeks in kennisgeving d

09.8.13
01.12.2.6 - 05.26
09.8.13 *04.132*
05.26 *09.8.13.1 - 09.1*
19 DEC. 1951
ACD/125/194
09.8.13 *6.6.19.1*
01.26.2 - 6.6.19.1 *09.8.13*

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheids-
dienst.

f 14/12

§ 9344 - 51

*de cono
C.A.W. 11*

*aan CAW I bijlagen
reeds in uw bezit of bij u bekend? H
nummer van wel het k. 10/12*

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Betr.: Circulaire van de
C.R.A.M.S.

Bijl.: één

OP KAART
ACD/IC
DAT: 6/2-52
PAR: <i>AP</i>

09. f13.1 *05.23*
01.122.6
28 NOV 1951
ACD/124/113

Sahutblad is vernietigd

Ondershands ontvangen van Muor, copie van een circulaire van de C.R.A.M.S., d.d. 2 October 1951, no.016/M/W/12, handelende over het halfmaandelijke blad "Salawaku Maluku".

Verzoeken agenderen en retour aan CAW/I.

CAW/I, 28-11-1951.

h

Afschrift.

Commissie Rechtspositie Ambonnesse
 Militairen en Schepelingen
 Woerden - Nederland.

Aan: Kampraden en Sub-commissies
 van de C.R.A.M.S. in Nederland.

No. 016/M/W/12.

Bijlagen: -

Onderwerp: 14-daags (halfmaandelijks)
 berichten-blad.

Mena - Moeria.

Hierbij maken wij bekend en verzoeken wij, Hoofdbestuur van de C.R.A.M.S., - op verzoek van het Bureau Zuid-Molukken te Den Haag -, aan alle broeders in Nederland, zich te willen abonneren op het Weekblad (kennelijk een vergissing en bedoeld: 2-wekelijks berichtenblad, Vertaler) "Salawakoe Maloekoe". Ter inlichting van U allen:

Handwritten: "Salawakoe Maloekoe" *(Molukken Salakoe)*

1. 14-daags (halfmaandelijks) berichten-blad,
2. Redactie-leider: C. Wairata.
3. Abonnementsprijs: f. 2.- (twee gulden) per kwartaal, bij vooruitbetaling.
4. Voorlopig worden de abonnementsgelden rechtstreeks (het beste is: Kampsgewijze) gezonden aan de leider van de Redactie, Neptunusstraat 154, Scheveningen (adres Wairata).
5. Wanneer U berichten per brief uit het Vaderland ontvangt verzoeken wij U die, voor zover nodig, door te zenden aan bovengenoemd adres.
6. Het verdient aanbeveling kampberichten aan de Redactie-leiding te zenden vóór de 1e en 15e van iedere maand.
7. Data van verschijning: de 10e en 24e van iedere maand.
8. De exemplaren "Salawakoe Maloekoe" worden gezonden aan degenen, die ze door zullen zenden aan de abonné's.

Verzoeken de belangstelling van U allen hiervoor en de namen der abonné's aan het in punt 4 genoemde adres te zenden.

Tot zover; met nationale groet,

Woerden, 2 October 1951.
 Namens H.B. - C.R.A.M.S.
 De Secretaris II,
 w.g.: P. Tuasela.

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Bijl.: één

Betr.: Brief van de voorzitter
van de Adviescommissie
Ambonnezen in Nederland

09.13.1
01.12.5

04.132
09.13.1-09.1
15 NOV 1951
D/123031

Schuttled in samenvatting

Ondershands ontvangen van MUOR copie van de brief van de Voorzitter van de Adviescommissie Ambonnezen in Nederland d.d. 2 November 1951, Letter V 87, Vertrouwelijk.

Verzoeken agenderen en terug aan CAW/I.

CAW/I, 15-11-1951

De H. P. Perreel heeft mij mede mede, dat deze brief vermoedelijk overloopt zal blijven zulten, omdat de Heerling, door de Eerste Kamer, wijzen van het bij gegeven de Grams te bevoegen kan achen tot te verpuren en zeel in ieder geval moet te bevoegen met de verspreiding (door de P. P.) van de Ambonnezen in de leonorden

*HWE
ATH*

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

K a b i n e t

Letter V 87 Vertrouwelijk

Onderwerp: Maatregelen
tegen de CRAMS

's-Gravenhage, 2 November 1951

Aan Zijne Excellentie de Minister
voor Uniezaken en Overzeese Rijks-
delen

Namens de Adviescommissie Ambonezen in Nederland heb ik de eer Uwer Excel-
lentie's aandacht te vragen voor de volgende aangelegenheid.

Bij herhaling heeft de Hoofdleider der Ambonese woonoorden in Nederland mel-
ding gemaakt van de grote en nadelige invloed, welke de zg. Commissie Rechts-
positie Ambonese Militairen en Schepelingen (C.R.A.M.S.) zich in verschillende
woonoorden heeft weten te verwerven, alsmede van de talrijke moeilijkheden en
rustverstoringen, welke hiervan het gevolg zijn.

Genoemde organisatie heeft zich opgeworpen als de enige vereniging, die het
recht heeft de hier te lande vertoevende Ambonese ex-K.N.I.L.-militairen bij
de Nederlandse Regering te vertegenwoordigen. Zij werd blijkens haar eigen pu-
blicaties op 25 Maart 1951 te Djakarta opgericht, met het doel de sociale be-
langen van de ex-K.N.I.L.-militairen te behartigen en meent voor deze oprich-
ting en voor de door haar betoonde activiteiten een rechtsgrond te kunnen vin-
den in artikel 36 van de ter R.T.C. vastgestelde Regelingen Landstrijdkrachten
(blz. 75 boekje R.T.C.).

Ik moge hierbij aantekenen, dat bedoeld artikel geen verdere strekking had,
dan in verband met de reorganisatie van het K.N.I.L. aan de reeds bestaande,
officiëel erkende belangenverenigingen van K.N.I.L.-militairen de gelegenheid
te geven de belangen van hun leden te bepleiten. Deze verenigingen, b.v. de
Nederlands-Indonesische Officiersvereniging en de Vereniging "Ons aller Be-
lang", zijn inderdaad ruimschoots (o.a. bij het vaststellen der voorwaarden
voor overgang naar de Koninklijke Landmacht) bij genoemde reorganisatie ingescha-
keld geweest, zodat - voor zover zulks Nederland betreft - ten volle aan de
in genoemd artikel neergelegde verplichting is voldaan. Dit in aanmerking ne-
mende en tevens gelet op het feit, dat de reorganisatie van het K.N.I.L. reeds
op 26 Juli 1950 officieel werd beëindigd en het K.N.I.L. op die datum werd
opgeheven, kan niet worden ingezien, dat de op 25 Maart 1951 opgerichte
C.R.A.M.S. aan artikel 36 van de Regelingen Landstrijdkrachten nog bepaalde
rechten zou kunnen ontleenen.

Wat de politieke achtergrond van de C.R.A.M.S. betreft, moge het volgende
worden aangetekend.

De C.R.A.M.S. staat in nauw contact met het Bureau der R.M.S. te 's-Graven-
hage en met de Stichting "Door de Eeuwen Trouw". Het contact van het dagelijks
bestuur van de C.R.A.M.S., dat in Woerden zetelt (kamp Utrechtsestraatweg),
met laatstgenoemde organisatie wordt voornamelijk onderhouden via de Heer
BOUMAN, Voorzitter van de plaatselijke afdeling dezer stichting te Woerden. De
C.R.A.M.S. steunt het streven naar een vrije Republiek der Zuid-Molukken on-
voorwaardelijk en zamelt hiervoor gelden en kostbaarheden in. Iedere mannelijke

- inwoner -

GS 9972^x/UCR.

*x) Dit is in de aflevering formeel juist: 26 Juli 1950 was
een van de K.N.I.L. omvangrijke veldslagen; in
feite was de reorganisatie en opheffing van het K.N.I.L.
op die datum nog niet voltooid. Het is toen om een van
K.N.I.L.-personeel "administratief" bij de K.L. ondergebracht*

inwoner van een woonoord moet - of hij wil of niet - van zijn f 3,- zakgeld per week f 1,- per maand als contributie aan het Bureau R.M.S. of aan de C.R.A.M.S. betalen. Voorts werd onlangs uit goede bron vernomen, dat er een Ambonees "Vrijheids-fonds" is gesticht ten behoeve van de strijd voor de vrijmaking van de Zuid-Molukken. De C.R.A.M.S. heeft op 8 October besloten om via de kampraden de Ambonezen te verzoeken zoveel mogelijk de in hun bezit zijnde gouden en zilveren voorwerpen voor dit fonds af te staan. Eventuele geschillen tussen de C.R.A.M.S. en het Bureau der R.M.S. zullen ter beslechting aan het bestuur van dit Vrijheidsfonds worden voorgelegd.

Uit nog andere door de H.A.W.I.N. gesignaleerde C.R.A.M.S.-activiteiten blijkt verder, dat de invloed van deze organisatie bovendien in ernstige mate als een storende factor ten aanzien van de goede gang van zaken in de woonorden in het algemeen en ten aanzien van de handhaving van de rust en orde in het bijzonder moet worden aangemerkt. Ter staving hiervan moge de Adviescommissie de volgende feiten onder Uwer Excellentie's aandacht brengen:

1. De C.R.A.M.S. stelt zich op het standpunt, dat omtrent alle van Overheidswege te nemen maatregelen vooraf met haar overleg dient te worden gepleegd en heeft mitsdien aanvankelijk getracht de Ambonezen ervan te weerhouden zelf hun eten te koken en zelf hun woonoord schoon te houden, aangezien ten aanzien van de desbetreffende instructies aan de kampbewoners het bedoelde overleg met haar niet had plaats gevonden. Wat het zelf koken betreft, is - toen bleek, dat de Regering voet bij stuk hield - uiteindelijk van verzet tegen deze maatregel afgezien, doch de zorg voor het schoonhouden der kampen laat in enige kampen nog veel te wensen over.
2. De bewoners der woonorden mogen van de C.R.A.M.S. geen opgaven indienen voor aanvullende winterbovenkleding; men wonst een som geld te ontvangen om zelf de kleding te kunnen kopen.
3. De kampraden mogen van de C.R.A.M.S. geen Rode Kruis-gaven in ontvangst nemen; als reden geeft men op, dat de kampbewoners deze gaven niet nodig hebben en het Rode Kruis beter doet deze zendingen, vooral medicijnen, naar Ambon te sturen.
4. In het woonoord "Lunetten" trachtte de kampraad een verlof pas te laten viseren door de kampleider, ondertekend met "het C.R.A.M.S.-comité"; hetgeen uitteraard door de kampleider werd geweigerd.
5. De C.R.A.M.S. matigt zich het recht aan de kampbewoners instructies en bevelen uit te vaardigen en op overtreding daarvan straffen te stellen, zoals blijkt uit de als bijlage overgelegde "opdracht No.5".
6. De C.R.A.M.S. mengt zich in de door de H.A.W.I.N. in het belang van rust en orde bevolen verplaatsingen van Ambonezen, zoals o.m. kan blijken uit het tot Generaal SCHOLTEN gericht telegram van het Hoofdbestuur van de C.R.A.M.S. van 30 October jl., waarvan mede een afschrift hiernaevens moge worden overgelegd.
7. Op 17 September jl. werd door de C.R.A.M.S. te Woerden de volgende resolutie aangenomen en daarna ter kennis van de kampraden gebracht:

"Ondergetekenden,
gozagsgetrouwe staatsburgers van de Republiek Maluku Selatan, thans deel uitmakende van de bestaande kampraden, dorhalve sprekende en handelende namens de op dienstbevel +) tijdelijk naar Nederland overgebrachte Zuid Molukse (Ambonese)

+) Onderstrepingen overeenkomstig de oorspronkelijke tekst.

ex-K.N.I.L.-militairen en ex-K.M.-schepelingen; en die daarvoor in diverse woonoorden zijn geconcentreerd, ter vergadering bijeengekomen hebben staande deze vergadering unaniem plechtig en uitdrukkelijk besloten:

1. den ex-K.N.I.L. Generaal P. SCHOLTEN niet te erkennen in welke Regerings- (recht) functie dan ook met betrekking tot de bedoelde Zuid-Molukse (Amboneze) Woonoorden en de hierin vertoevende Zuid Molukkers. (Ambonezen);
2. in verband met punt 1. - Dr. H. A. KAINAMA - als zodanig wel te erkennen;
3. de functie en werkzaamheden terzake van Dr. H. A. KANAMA vnd. ingevolge het daarvoor te slaan Regeringsbesluit te doen ingaan op de in deze Resolutie van kracht zijnde datum;
4. alle sociale leiders, assistent sociale leiders en kampbeheerders en administrateurs met ingang van de in deze Resolutie vermelde datum eveneens te doen vervangen door Zuid-Molukkers (Ambonezen).

De praktijk is thans inderdaad deze, dat, geen maatregel van of namens de H.A.W.I.N. in de CRAMS-gezinde kampen (32 van de 49, waaronder Vught en de Schattenberg) is door te voeren, of de C.R.A.M.S. moet er haar goedkeuring aan hebben gehecht. Tussen de C.R.A.M.S. en de kampraden (thans door de C.R.A.M.S. tot haar "sub-commissies" gepromoveerd) bestaat een nauw contact. Dagelijks zijn er vertegenwoordigers van de kampraden op reis om orders te halen, terwijl veelvuldig bezoek van de leden van het Hoofdbestuur van de C.R.A.M.S. aan de kampraden plaats heeft.

Kennis nemende van de hierboven vermelde feiten heeft de Adviescommissie zich beraden over de vraag, of en in hoeverre het gewenst en mogelijk zou zijn, dat van regeringswege bepaalde maatregelen worden getroffen om de ordeverstorende invloed van de C.R.A.M.S. in de woonoorden tegen te gaan.

Zij is er unaniem van overtuigd, dat - ook uit psychologische overwegingen - niet langer met een optreden tegen de C.R.A.M.S. moet worden gewacht. Vele meer gematigde Ambonezen immers, die tot dusverre slechts onder dwang - vaak terreur +) - van de C.R.A.M.S. aan haar instructie gevolg geven, zien in het uitblijven van regeringsmaatregelen tegen de C.R.A.M.S. een bewijs van zwakte der Nederlandse Regering en keren zich derhalve geheel van haar af. Naar het oordeel der Adviescommissie zal de Regering moeten tonen, dat Zij bereid is tegen de orde- en rustverstoringen van de C.R.A.M.S. op te treden.

Dit optreden zou naar het oordeel der Adviescommissie gericht moeten zijn tegen het C.R.A.M.S.-Hoofdbestuur, dat bestaat uit de volgende personen:

J. Siauta	Voorzitter
M. Wenno	Vice-Voorzitter
S. Siwalette	Secretaris I.
P. Tuasela	" II.
A. Silooy	Penningmeester
F. Aponno	Commissaris
E. Siahaya	idem
F. Huwaë	idem
H. Wattimcna	idem

- Noya -

+) In enkele grotere kampen zouden zelfs "Konokploegen" zijn aangewezen.

Noya	Commissaris
J. Wattimena	idem (ex.K.M.)
D. Pattiapon	idem (ex.K.M.)
E. Wattimena	Adviseur

In de eerste plaats echter ware de kern van dit Hoofdbestuur aan te pakken en wel de Ambonezen S. SIWALETTE, P. TUASELA, F. HUWAS en E. WATTIMENA, allen verblijvende in het woonoord aan de Utrechtsestraatweg te Woerden. Deze lieden vormen als het ware een "Dagelijks Bestuur" van de C.R.A.M.S. en van hen gaan dan ook de meeste der hierboven aangeduide activiteiten uit.

De Adviescommissie wil zich intussen niet ontveinzen, dat een wezenlijk afdoend optreden tegen de C.R.A.M.S. eerst mogelijk zal zijn, wanneer - na het tot stand komen van de thans bij de Eerste Kamer der Staten-Generaal aanhangige wijziging der Nederlandse nationaliteitswetgeving - personen van Indonesische nationaliteit (dus ook Ambonezen) als vreemdelingen kunnen worden behandeld en b.v. kunnen worden geïnterneerd. Thans beschikt de Regering ten aanzien van de Ambonezen nog slechts over zeer beperkte bevoegdheden, waarvan steeds met de nodige omzichtigheid gebruik dient te worden gemaakt. De Ambonezen hebben immers maar al te goed de weg naar de rechter weten te vinden en zullen ook nu niet aarzelen om de Nederlandse Staat wegens door hen veronderstelde overschrijding of misbruik van bevoegdheid te dagvaarden.

Enig houvast omtrent de omvang der bevoegdheden, welke de Regering in dit opzicht bezit, is te vinden in de op 15 September jl. gedane uitspraak van de President der Arrondissements-Rechtbank te 's-Gravenhage. (Kort geding inzake het ontzeggen van toegang tot de kampen aan vertegenwoordigers van "Door de Eeuwen Trouw"). Hierbij werd o.m. uitgemaakt, dat "zekere bijzondere regelen tot handhaving van orde en rust" in de woonoord onmisbaar zijn, en dat evenbedoelde maatregel van de Regering derhalve niet onrechtmatig kan worden geacht.

Deze uitspraak in aanmerking nemende, meent de Adviescommissie Uwer Excellentie de volgende maatregelen tegen de C.R.A.M.S. in overweging te moeten geven:

- verwijdering van de hierboven genoemde leden van het Dagelijks Bestuur van de C.R.A.M.S. uit het woonoord te Woerden en verspreiding van deze heren over andere (lieftst gerepatrieerden-) woonoord, een en ander met het uitdrukkelijk verbod andere woonoord dan het hun toegewezen te betreden;
- een verbod aan alle overige leden van het Hoofdbestuur van de C.R.A.M.S. andere woonoord dan het hun toegewezen te betreden.

Voorts ware van Regeringswege een publicatie aan de pers te verstrekken, waarin deze beide maatregelen worden toegelicht. In deze publicatie zou vooral tot uitdrukking kunnen komen, dat de maatregelen uitsluitend zijn getroffen in het belang van de handhaving van rust en orde in de woonoord. Immers de rechtmatigheid van bedoelde maatregelen zou alleen dan kunnen worden betwist, indien zij iets anders (b.v. het uitschakelen van aan de Regering onwelgevalige politieke invloeden) zouden beogen.

Naar het oordeel der Advies-Commissie zal met bovenbedoelde maatregelen een eerste stap zijn gezet in de richting van een zo goed mogelijk neutraliseren van de C.R.A.M.S. invloed in de woonoord. Vermoedelijk zullen reacties niet uitblijven, doch het hieraan verbonden nadeel kan n.h.v. niet opwegen tegen het belang, dat de goodwillende elementen onder de woonoordbewoners ervaren, dat het de Regering ernst is met Haar streven de orde en rust binnen de woon-

oorden met alle Haar ten dienste staande middelen te handhaven en dat Zij -
binnen de Haar door de wet gestelde grenzen - aan het ordeversturende drijven
van de C.R.A.M.S. paal en perk wenst te stellen.

Van het onderhavige schrijven werd een afschrift aangeboden aan Uw ambtgenoot
van Binnenlandse Zaken.

DE VOORZITTER,

(get) J. J. ROMBACH.

= VAN HOOFDBESTUUR CRAMS KAMPRAAD VILHEIDE AAN MILL NAMENS
HOOFDBESTUUR CRAMS VOORLICHTING GEGEVEN OVERPLAATSING RESUL-
TAAT 1 AMBONEZEN MILL WENSEN NAAR VUCHT 2 KEIGEZINNEN
GKZAMENLIJK OVERPLAATSING MET DE ANDEREN HOOFDBESTUUR
CRAMS WENST GENERAAL SCHOLTEN DEZE EISEN TE WILLEN VOLDOEN =
DE VOORZITTER SIAUTA .

BT DRINGEND

Afschrift.

Opdracht No. 5. Ter kennisneming door de leden.

Hierbij maakt het hoofdbestuur van de "C.R.A.M.S." aan alle leden, ex-K.N.I.L.-militairen, het volgende bekend:

1. Het is ten strengste verboden om de woorden "Ter Selatan" (het Zuidelijkste) in onze maatschappij te gebruiken, omdat op 20-7-1951 in de vergadering van Kampraden (sub-commissies) reeds besloten is, om de bewoording "Ter Selatan" te vervangen door "Maloeke".
2. Het is ten strengste verboden om op elkaar te schimpen, omdat smaad afbreuk doet aan onze strijd, vooral aan de strijd in het algemeen voor de Republiek der Zuid-Molukken.
3. De leden moeten gehoorzamen aan alle bevelen, welke gegeven worden door het hoofdbestuur en door de Kampraden (sub-commissies), omdat deze bevelen een soort van nationale discipline zijn.
4. Deze nationale discipline is nuttig en levert voor ons allen voordeel op in verband met ons staande leger in de toekomst in de Republiek der Zuid-Molukken.
5. Zowel burgers als militairen moeten die bevelen opvolgen met terzijdestelling van alle gedachten aan onderdrukking of kolonialisme, omdat deze training in de toekomst van nut is voor de opbouw van onze Staat (de Republiek der Zuid-Molukken).
6. Elk lid, dat een aan hem gegeven bevel niet wenst uit te voeren, moet gestraft worden met corvee-arbeid voor de duur van 1 week (7 dagen).
7. De namen van leden, welke reeds een overtreding begaan hebben en die arbeid niet wensen te verrichten, moeten aan het hoofdbestuur opgegeven worden en het hoofdbestuur beschouwt een dergelijke daad als een verstoring van de orde in de wereld van de strijd.

Overeenkomstig het besluit van de vergadering van sub-commissies (Kampraden te Vught op 20 Juli 1951 over de bereidheid tot aanvaarding van de verantwoordelijkheid voor de orde in ieders "woonoord", verzoekt het hoofdbestuur van de "C.R.A.M.S." aan de sub-commissies (Kampraden), om een verklaring te zenden volgens onderstaand voorbeeld:

Woonoord.

.....

Verklaring.

De voorzitter, genaamd....., onderdeel..... verklaart, dat hij in staat en bereid is de verantwoordelijkheid te dragen voor de orde van zijn onderdeel.

....., 1951

De voorzitter van de Sub-commissie
van de "C.R.A.M.S."

ONAFGEDAAN

OK
60/1919

sub. K.
Mie stuk

W

Afd./Sect.:

Dat. 4/11

Par. 2

Interne aanwijzingen ACD.

W

ACD. h

Dat.: 5-3-52

Par.: *↓*

18 15
T

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

4/11
25/10/51

KA Dit naar het raakpunt na de Regging

4/11
Met aandacht om de Regging

Mr. H. K...

acc
4/11

om te volstaan met onder andere inlichting van
generaal Scholte door CAWI (Jogel)
De programma-punten van de vergadering van
8 oktober te worden kullen en/of officieel
aan de orde brengen in de CAWI verband
heeft verdragen dat zij aanpakken zijn

retour CAWI

4/11
2/11

9.0.2

GEHEIM

23 bet. van C bij 209 I W)
20 October 1951.

Verbinding: No.12

Doss.13/830

Onderwerp: Circulaires CRAMS.

Datum ontvangst bericht: 20 October 1951.

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

OP ZAK
ACD/4c
DAI 5-3-54
PAR. 3

09.113.1
01.122.6
23 OCT 1951
ACD/121028

Bijlagen: vier.

Hierbij worden toegezonden afschriften van een 3-tal circulaires en van een manifest, welke door de Commissie Rechtspositie Ambonnesen Militairen en Schepelingen (C.R.A.M.S.) te Woerden werden uitgegeven.

Bij twee der circulaires, die in de Indonesische taal zijn gesteld, werd dezerzijds tussen haakjes de Nederlandse vertaling geplaatst. In de 2e circulaire wordt medege-
deeld, dat het Bestuur van de CRAMS besloten heeft tot de uitgifte van een ^{week}blad, genaamd "Salawakoe Maloekoe" (Moluks Schild). Dit blad zal op de 10e en 24e van iedere maand verschijnen en staat onder redactie van C.WAIRATA, Neptunusstraat 154 te Scheveningen. De abonnementsprijs bedraagt f.2.-- per kwartaal bij vooruitbetaling. (einde)

Handl. k.
O.K.
W

COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONNESE
MILITAIREN EN SCHEPELINGEN
WOERDEN - NEDERLAND

Kehadapan: Dewan Kamp, Sub.Com.
C.R.A.M.S. di-
Negeri Belanda.
No. : 012/M/W/12.
Lampiran : --
Perihal : Soesoenan HB.CRAMS.
Sesoedahnja Kampraden
vergadering ttgl. 21-9-51
di-Lunetten, Vught.

Soesoenan baroe dari H.B. - C. R. A. M. S.
(nieuwe samenstelling van het Hoofdbestuur van de CRAMS)

Mena:-

Dengan ini, kami chabarka/ kepada Sub.Commissie2 dari HB.CRAMS,
serta anggauta2 dari Rakjat Repoeblik Maloekoe Selatan jang berada
di-Tanah Belanda, soesoenan baroe dari HB. C.R.A.M.S.:

(Hierbij berichten wij de Sub-Commissies van het Hoofdbestuur
der C.R.A.M.S. alsmede de leden van de onderdanen van de Repu-
blik der Zuid Molukken in Nederland, dat een nieuwe samenstel-
ling van het Hoofdbestuur der CRAMS heeft plaatsgevonden).

1. J. S I A U T A Voorzitter
2. ~~M. W E H N O~~ Vice-Voorzitter
3. ~~S. S I W A L E T T E~~ Secretaris I
4. ~~P. T U A S E L A~~ Secretaris II
5. A. S I L O O Y Penningmeester
6. ~~F. A P O N N O~~ (van het B.4.M. lid Deputatie ex-KNIL) Commissaris
7. E. S I A H A J A "
8. F. H U W A E "
9. H. W A T T I M E N A "
10. M O I J A "
11. J. W A T T I M E N A "(ex-KM.)
12. D. P A T T I A P O N "(ex-KM.)
13. E. W A T T I M E N A Adviseur.

H o e r i a.

WOERDEN, 1 October 1951.-

w.g. I. Sijauta, Voorz.
P. Tuasela, Secr.II.

COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONNESE
MILITAIREN EN SCHEPELINGEN
WOERDEN - NEDERLAND

Kehadapan : Dewan Kamp, Sub.Com.
C. R. A. M. S. di-
Negeri Belanda
No. : 016/M/W/12.
Lampiran : ----
Perihal : Soerat Berita Doea
minggoean.

M e n a - M o e r i a :-

Dengan ini kami H.B. C.R.A.M.S. mengoemoemkan atas permintaan Bureau Zuid Molukken, di-Den Haag, kepada sdr2 sekalian di Negeri Belanda, soedilah mendjadi langganan dari: "Soerat berita minggoean "SALAWAKOE MALOEKOE". Oentoek mengetahoei sdr2 sekalian:

"S A L A W A K O E - M A L O E K O E"

1. Soerat berita doea minggoean.
2. Pemimpin redaksi, sdr. C. WAIRATA.
3. Oeang langganan f 2.-- (doea roepiah) sekwartal dibajar dahoeloean.
4. Oentoek sementara waktoe oeang langganan dikirim langsoeng (sebaik-baiknja berkamp-kamp) kepada Pemimpin Redaksi Neptunusstr. 154, Scheveningen. (adres Wairata)
5. Kalau ada chabar2 dari Tanah Air jang disampaikan dengan soerat, harap seperloenja diteroeskan djoega kepada alamat jang diatas.
6. Berita2 kamp baiklah dikirimkan kepada Pimpinan Redaksi sebelom tanggal 1 dan 15 tiap2 boelan.
7. tanggal terbit: 10 dan 24 tiap2 boelan.
8. Soerat2 berita "Salawakoe Maloekoe" dikirimkan kepada jang akan meneroeskan nja kepada langganan2.

Haraplah sdr2 sekalian memperhatikan ini, dan kirimkanlah nama2 langganan kepada alamat jang berada dalam nomor 4.--

Sekianlah, hormat dan salaam kebangsaan kami,

Woerden, 2 October 1951.--
Atas nama H.B.-C.R.A.M.S.
Secretaris II,

w.g. P.Tuasela.

COMMISSIE RECHTSPERSON AMBONNESE
MILITAIRES EN SCHEPELINGEN
WOERDEN - NEDERLAND

A f s c h r i f t

*Dr. H. A. Kainama
pemerintah
di Jakarta
1951*

Atjara Rapat ttg. 8 October 1951, di Woerden.
(Programma van Vergadering d.d. 8 October 1951, di Woerden)

1. Pengakoean badan HB. C.R.A.M.S. oleh Dewan2 kamp.
(Erkenning van het lichaam: Hoofdbestuur CRAMS door de Kampraden)
2. Menghapeskan nama B.Z.M. Den Haag, diganti dengan nama "Perwakilan R.M.S." dengan kekuasaan sesoeai dengan AMBASSADE (De naam B.Z.M. te likwideren en vervangen door "Vertegenwoordiging R.M.S." met alle bevoegdheden overeenkomstig die van een Ambassade).
3. Pemilihan Dr H.A.KAINAMA, sebagai alg. Sociaal Leider, akan mengganti Toean P.SCHOLTEN.
(Dr H.A.Kainema te kiezen als alg.soc.Leider teneinde de Hr P.Scholten te vervangen)
4. Fonds Kemerdekaan Maluku Selatan. (Fonds Onafhankelijkheid Zuid Molukken.)
5. Kantor R.M.S. Den Haag dengan pengalasan sebanjaknja f.6000 (Kantoor R.M.S. Den Haag, hypotheek f.6000.-)
6. R.M.S. kas dari pelbagai2 Rayon di-tanah Djawa, pendapatan dalam arti kata apapoen djoega di-Tanah Belanda di-setorkan dalam Fonds Kemerdekaan Maloekoe Selatan Penetepkan oleh Menteri P.W.Lokollo).
(R.M.S. kassen van overal uit Java en in Nederland te storten in het Fonds "Onafhankelijkheid R.M.S. Dit bepaald door Minister P.W.Lokollo.)
- 7.. Studie anak2 kami, dengan perantaaran bekerdja sama antara Dewan2 Kamp.
(Studie van onze kinderen door tussenkomst en medewerking van alle kampraden)
8. Resolusi ke U.N.O. melihat soeasana Internationaal.
(Resolutie naar de UNO, gezien de Internationale omstandigheden).
9. Mempertiadakan kamp2 ketjil, digaboengkan dalam Kamp Schattenberg dan Vught. Di-Vught N.S.B. dipindahkan.
(Opheffing van alle kleine kampen en samensmelting met Schattenberg en Vught. Alle N.S.B.-ers, hiermede bedoeld de "Nikijuluw-groep (overplaatsen).
10. Menanja Menterie P.W.Lokollo dan Bureau R.M.S. Den Haag soal:
 - a. Pekerdjaan Th. Vigeleijn Nikijuluw di-New York sebagai apa? Anggauta Bureau R.M.S. atau Perwakilan R.M.S.
 - b. Pekerdjaan effectief jang talah dikerdjakan oentoeK R.M.S.?
 - c. Djikalau pekerdjaan tak menjenangkan, pembantu harus diadakan atau tida?

- d. Apakah CRAMS bisa dan boleh membantu perdjungan R.M.S. di-New York?

Woerden, 8 October 1951.-

atas nama hb. crams.
secretaris II

w.g. P.Tuasela.

M A N I F E S T

G e l e t o p :

1. artikel 36 van de regeling Landstrijdkrachten Hoofdstuk IV, dat verankerd ligt in de Wet op Soevereiniteitsoverdracht (27 December 1949 in de Ridderzaal te 's-Gravenhage) en betrekking heeft op de behartiging der sociale recht, belangen en aanverwante factoren van de Zuid Molukse (ambonnese) ex-KNIL militairen en ex-K.M.-schepelingen.
2. voormelde behartiging, die officieel dient te worden voorgelegd middels een daarvoor op te richten organisatie of vereniging aan de Regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Indonesia Serikat (thans de Republiek Indonesia zich hiervoor onwederrechtelijk in de plaats heeft gesteld R.I.S.)
3. voormelde behartiging die met de oprichting van de Commissie Rechtspositie Ambonnese Militairen en Schepelingen (C.R.A.M.S.) derhalve een organisatie van ex-KNIL militairen en ex-K.M.-schepelingen, op 25 Maart 1951 te Djakarta (Java, Indonesië) een positief feit is geworden.
4. hebben ondergetekenden:
gezagstrouwe staatsburgers van de Republiek Maluku Selatan, thans deel uitmakende van de bestaande kampraden, derhalve sprekende en handelende namens de op dienstbevel tijdelijk naar Nederland overgebracht Zuid Molukse (Ambonnese) ex-KNIL-militairen en ex-K.M.-schepelingen en die daarvoor in diverse woonpoorden zijn geconcentreerd, op Maandag, 8 October 1951 te Woerden in een algemene kampradenvergadering bijeengekomen zijnde staande deze vergadering unaniem plechtig en uitdrukkelijk besloten:
 1. De CRAMS te erkennen en te accepteren als de enige organisatie van Zuid Molukse (Ambonnese) ex-KNIL militairen en ex-K.M.-schepelingen, ingevolge bovengenoemde artikel 36 van de regering Landstrijdkrachten.
 2. de respectievelijk hieronder genoemde kampraden te verklaren tot subcommissie (afdelingen) van de CRAMS in wezen en herhaalde bevestiging van de op 27 Juni 1951 te Vught, ter algemene kampraad vergadering gedane unanieme uitspraak.

Mena Moeria,

Woerden, 8 October 1951.-

Namens de Subcommissie van de CRAMS.

Secr. II

w.g. P. Tuasela.

027 1919

06.584
09.713.1
06.383
04.713
08.2
04.1-09.24
6.619.1
01.145

GEHEIM

10 October 1951.

Verbinding: No.12

Doss.170/18

Onderwerp: Ambonnesse aangelegenheden.

Datum ontvangst bericht: 5 October 1951

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

11 OCT 1951

ACD/120217

UITTREKSEL	
Uit: OD 1831	
Voo: OD 1919	
o.a.v.: CAW.	
Dat. 22-12-51	
Par.: IJ.	

Ten verfolge van het dezerzijds schrijven d.d. 27 September 1951 Doss.170/17 wordt medegedeeld, dat van een betrouwbaar persoon het volgende werd vernomen:

Het in bovenaangehaald schrijven vermeld bezoek van WATTIMENA te Woerden aan de ex-kapitein WESTERLING te Parijs, heeft plaats gehad in gezelschap van de bij Uw dienst bekende

Barend BOELHOUWER, geboren 24 Augustus 1908 te 's-Gravenhage. Laatstgenoemde was ook bij het onderhoud met WESTERLING aanwezig.

Omtrent de bij Uw dienst bekende Ton SCHILLING te Amsterdam, deelde informant nog het volgende mede:

Ton SCHILLING voornoemd is sedert ongeveer een maand geen medewerker meer van de Stichting "Door de Nieuwen Vrouw" en het "Bureau Zuid-Molukken". Hij heeft zich teruggetrokken naar aanleiding van het feit, dat het Bureau Zuid-Molukken hem voor extremist had uitgemaakt. Ton SCHILLING had n.l. het Bureau Zuid-Molukken verweten, dat dit Bureau steeds verklaard had, dat Dr NIKIULUW voor samenwerking met de R.I. was. Hem was toen gebleken, dat dit een pertinente leugen was.

Het destijds aangekondigde Wit Boek, uit te geven door het Bureau Zuid-Molukken, dat op verzoek van LOKOLLO door Ton SCHILLING zou worden geschreven, zal in verband met bovenstaande feiten niet worden uitgegeven. Hij heeft geweigerd dit boek te schrijven.

Hij zal thans trachten in zijn levensonderhoud te voorzien door het schrijven van jachtverhalen. Van het samengaan van een gereorganiseerde C.R.A.M.S. en B.Z.M. met de Stichting "Redt Ambon" (Dr NIKIULUW), waarover geruchten de ronde doen, is geen sprake. (einde)

*al enige tijd ge-
lezen*

*+1 mee h
ontvangen*

*in PD
Schilling*

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

CO 120115

03/19/57

1/2 to 1919

Afd./Sect.:

WWT

Dat.:

2/11

Par.:

1

Interne aanwijzingen ACD.

WWT

ACD.

Dat.:

Par.:

13/10/57

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1/2 to 1919

gpa DME / 2/19/57

St A } U een medegedee. Het e.o.a. land
onderoet in de 2/11/57

St B VIII Reeds niet te bespreken
na gemacht gebruik sup
tenz aan mij CAWE

2/11/57 gpa DME below 1/11/57

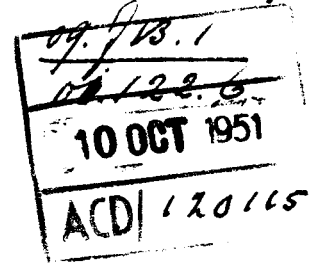
gpa / 2/11/57

ACD. CAW/I, 2-11-57

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Betr.: Ambonnezen moeten ieder
één gram goud geven aan
de C.R.A.M.S.

Op Minuor van H.A.W.I.N. (Generaal Scholten) gehoord,
dat naar hij vernomen heeft de Ambonnezen ieder één gram
goud moeten geven aan de C.R.A.M.S., volgens een vaag ge-
rucht voor wapens.

Verzoeken agenderen en retour aan CAW/I.

CAW/I, 10-10-1951

06.383 06.384 04.152
09.113 09.713.1 09.713.1

OW 1914

G E H E I M

27 September 1951.

Verbinding: No.12

Doss.170/17

Onderwerp: Ambonnesse aangelegenheden

Datum ontvangst bericht: 24 September 1951

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

1 OCT 1951
119360

UITTREKSEL
Uit: OD 1831
Voor: OD 1919
o.a.v.: CAW.
Dat.: 22-12-51
Par.: LJ.

Bijlage: één.

Ten vervolge op dezerzijds schrijven d.d. 21 September 1951 No.Doss.170/15, wordt medegedeeld, dat van een betrouwbaar persoon het volgende werd vernomen:

In de nacht van 31 Augustus op 1 September 1951, omstreeks 1.00 uur, stopte een auto "Sedan" voor het woonoord "Beatrix", Utrechtsestraat te Woerden. Enkele Ambonnesen uit genoemd woonoord, benieuwd wat er ging gebeuren, stelden zich verdekt op en zagen, dat J.WATTIMENA, de adviseur van de C.R.A.M.S., het woonoord verliet en in een auto stapte.

ok
ok

Aangezien de auto van de heer BOUWMAN, voorzitter van de afdeling Woerden van de Stichting "Door de Eeuwen Trouw", reeds meermalen in genoemd woonoord was gezien, herkenden de Ambonnesen de auto, als toebehorende aan de heer BOUWMAN.

Teneinde alsnog meer zekerheid te hebben, gingen enkele Ambonnesen de volgende morgen naar de woning van de heer BOUWMAN onder het voorwendsel "advies" te willen vragen, doch vonden de bewoners niet thuis.

Des daags vóór zijn vertrek (31 Augustus 1951) vertelde WATTIMENA aan PIETERSZ, voorzitter van de Kampraad Woonoord "Beatrix", dat hij gaarne naar Vught wilde gaan teneinde zijn zieke dochter op te zoeken. Daarvoor verzocht hij aan PIETERSZ een verlofpas te mogen ontvangen.

Aan zijn secretaresse, Mejuffrouw PATTYNAMA, te Woerden had WATTIMENA medegedeeld over de grens te zullen gaan.

Dat dit inderdaad is gebeurd werd bevestigd door enkele personen in Middelburg. Hier heeft WATTIMENA o.a. een zekere luitenant DEKKERS en anderen bezocht. In het gezelschap was eveneens aanwezig een kapitein van de K.I. (naam onbekend). Aan deze personen vertelde hij (WATTIMENA) dat hij over de grens geweest was en in Parijs in contact was gekomen met de ex-kapitein WESTERLING. Volgens WATTIMENA is WESTERLING de enige man, die Ambon kan redden, in verband waarmee hij hem om hulp had gevraagd voor de Ambonnesse zaak.

H. Bouwman?
Louise?

Een zekere WATTIMENA uit het woonoord Middelburg, die een vriend is van de dochter van luitenant DEKKERS, heeft dit verhaal eveneens gehoord en het overgebracht aan de bewoners van het woonoord Middelburg.

Dekkers?

Gedurende een vergadering in het woonoord "Beatrix" te Woerden, welke enige dagen na WATTIMENA's terugkeer werd gehouden, werd hem uitleg gevraagd omtrent het bovenvermelde, dat intussen ook al bekend was geworden in bedoeld woonoord. WATTIMENA kon echter hierop geen antwoord

geven.

Vermoedelijk naar aanleiding van al deze berichten heeft WAIRATA van het Bureau Zuid-Molukken op 17 September 1951 een schrijven gericht aan de heer LEBELAUW (vervanger Dr NIKIULUW), waarvan afschrift hierbij gaat.

Hieruit blijkt, dat het Bureau Zuid-Molukken op de hoogte was van de "stunt" van WATTIMENA en zichzelf middels dit schrijven tracht schoon te wassen. (einde)

A f s c h r i f t

The Hague, 17 September.-
Bazarstraat 50,
Tel. 32.32.56.

No. 661/W(airata)

Kehadapan:

Padoeka Toean, I.A.Lebelauw
Wakil RMS oentoeck Nieuw Guinea dan Australia,
p/a Pleinweg 170/B
di-Rotterdam.

Mena Moeria,

Dengan ini kami memberitahoekan, bahwa antara kami dan kapitein J.P.Westerling tidak ada barang perhoeboengan, djoega tidak ada perhoeboengan antara kami dan pengikoet-pengikoet kapitein tsb. dinegeri Belanda.-

Ketoea South Moluccas Office,

w.g. C.Wairata.

Hollandse vertaling:

Hiermede delen wij U mede, dat tussen ons en de kapitein J.P.Westerling geen contact bestaat, ook geen contact tussen ons en de volgelingen van de kapitein voornoemd, in Nederland.

OR 1919

SECRET

Verbinding: No.12

21 September 1951.

Doss.170/15

Onderwerp: Ambonense aangelegenheden.

Datum ontvangst bericht: 17 September 1951.

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

21 SEP. 1951
0118829

UITTREKSEL
Uit OD 1831
Voor OD 1919
o.a.v.: CAW.
Dat: 22-12-51
Par: LJ.

Hierbij wordt medegedeeld, dat van een betrouwbaar persoon het volgende werd vernomen:

LOKOLLO, van het Bureau Zuid-Molukken, is thans woonachtig te Brussel. Hij heeft aldaar zijn intrek genomen bij een Nederlander (naam onbekend) wonende Rue I'Armée. Dit adres is een contactplaats met het B.A.M., G.R.A.M.S en "Door de Seuwen Trouw".

Op Zaterdag, 8 September 1951, is WATTINENA van de C.R.A.M.S. te Woerden des nachts om 12.00 uur gehaald met de auto van de heer BOUWMAN van "Door de Seuwen Trouw" te Woerden, z.g. om naar Vught te gaan om aldaar een zieke te bezoeken.

Volgens bij informant binnengekomen berichten zijn zij voor twee dagen naar België geweest om aldaar LOKOLLO te bezoeken.

WATTINENA is al enige tijd bezig om te trachten het B.A.M. weg te werken. Hij verwacht, dat alle ex-Ambonense militairen achter hem zullen staan, waarin hij zich echter vergist.

Blijkt een door informant ontvangen bericht van een Nederlander, wiens naam niet werd genoemd, zijn in het woonoord Beatrix te Woerden, vuur-, steek- en slagwapens aanwezig. (einde)

Hok
ok
ok

Hok
ok

De naam in de tekst is niet juist. Het is een ambonense naam. Het is een naam van een ambonense militair. Het is een naam van een ambonense militair. Het is een naam van een ambonense militair.
C. H. V. T.

De naam in de tekst is niet juist. Het is een ambonense naam. Het is een naam van een ambonense militair. Het is een naam van een ambonense militair. Het is een naam van een ambonense militair.

Jan King VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

20 September 1951.

Doss.13/830

Onderwerp: Persconferentie C.R.A.M.S.

Bijlagen: zes.

Hierbij worden toegezonden zes circulaires betreffende de persconferentie en de gevoerde correspondentie, inzake de rechtspositie van de Ambonnezen, welke werden uitgereikt op de door de C.R.A.M.S. op 13 September 1951 gehouden persconferentie in restaurant "De Kroon" te 's-Gravenhage. (einde)

29 7/31
01.122.6
21 SEP. 1951
ACD/110827

Schutblad is vernietigd

Persconferentie gehouden door de "Commissie Rechtspositie Ambonneso-Militairen en Schepelingen" ("C.R.A.M.S.") op don 13e September 1951 in Restaurant "de Kroon" om 11.00 uur te s'Gravenhage.-

Geachte aanwezigen,

Ik mag U namens de "C.R.A.M.S." ("Commissie Rechtspositie Ambonneso Militairen en Schepelingen") hier welkom heten en ik wil U tevens hartelijk dank zeggen voor de moeite welke U zich heeft getroost deze persconferentie bij te wonen.

Het is de eerste keer, dat de "C.R.A.M.S.", die op Java de belangen der Zuid Molukse militairen en schepelingen heeft gediend, hier in Nederland een persconferentie houdt en het is wat betreft de tijd een zeer ongelukkige persconferentie zo vlak voor de uitspraak in de U welbekende zaak tegen de Nederlandse Staat, want men zou zo gauw en misschien zo graag deze persconferentie willen zien als een poging om op een of ander manier de houding van de Rechter te beïnvloeden.

Echter, wij zouden zelf zeer inconsequent zijn wat betreft onze waardering van de Nederlandse rechter, wanneer wij maar één ogenblik zouden hebben verondersteld de Nederlandse Rechter met een persconferentie te kunnen beïnvloeden, een rechter, die wij zelf niet eens te beïnvloeden achten. Immers wij hebben zelf gezien, dat zelfs door de Nederlandse Regering deze onafhankelijke rechter niet kan worden beïnvloed.

Deze persconferentie houdt praktisch geen verband met het gevoerde proces tegen de Nederlandse Staat, maar moet in de eerste plaats dienen om de "C.R.A.M.S." te verdedigen tegen de vele verdachtmakingen, welke de laatste tijd door sommige bladen kwistig de wereld zijn ingestuurd, waardoor genoemde "C.R.A.M.S." zich in haar goede naam en eer voelt aangetast.

Ik meen, dat de vrijheid van pers een fundamentele erkenning is van het recht van het volk om juiste voorlichting te krijgen, die alleen maar gediend is door een juiste belichting der feiten. Wanneer dus een gedeelte van de Nederlandse pers opzettelijk of onopzettelijk, dat laat-ik in het midden een verkeerde voorlichting geeft over de "C.R.A.M.S." waardoor de goede naam van dit lichaam wordt aangetast dan heeft "C.R.A.M.S." de plicht ook in het belang van het Nederlandse volk dat recht heeft op een eerlijke voorlichting, het feitenmateriaal van haar kant ook te belichten.

- Er is stof genoeg!

1. Wat is de "C.R.A.M.S."?
2. Wat is er van al die beschuldigingen in de Tijd en de Volkskrant in verband met de vechtpartijen in Lunetten.
3. Wat doet "C.R.A.M.S." in de kampen aan opitscrij?? onz.onz.

Ik zal U maar de gelegenheid laten vragen te stellen.
Ik zal mijn best doen ze zo goed mogelijk te beantwoorden:

Tot slot wil ik U verzoeken vragen omtrent het proces tegen de Nederlandse Staat achterwege te laten zulks in verband met het op Zaterdag a.s. uit te spreken beslissing van de Rechtbank.-

C O M M U N I Q U E . -

Op de op 25 Maart 1951 in het Sub. Bat. Ambon gehouden gecombineerde bestuursvergadering van diverse delegaties van Ambonnesen (Zuid Molukse) ex-KNIL militairen en schepelingen, is unaniem besloten, de behartiging van de sociale belangen der buiten het territorium van de Republiek Maloekoe Selatan gevestigde Ambonnoezen (Zuid Molukkers), die zich in loondienst van de Nederlandse Overheid bevinden, in handen te leggen van een uit hun midden gekozen Commissie ter verkrijging van de hun rechtens toekomende rechtspositie en de daaruit voortvloeiende sociale voorzieningen.

Deze Commissie, de C.R.A.M.S. (Commissie Rechtspositie Ambonnesen (Zuid Molukse) Militairen en Schepelingen), thans Djakarta premature domicilie hebbende in afwachting van hare zetelverplaatsing naar Nederland, stelt zich ten doel op efficiënte wijze vorrengenoemde sociale belangen, in de ruinste zin des woords, bij de diverse terzake bevoegde de regeringsinstanties voor te leggen en te behartigen.

De door bedoelde Commissie te verrichten werkzaamheden zullen in het bijzonder zijn :

- a) bestudering en behartiging van alle op hare leden betrekking hebbende sociale rechts- en aanverwante problemen;
- b) contact opnemen en onderhouden met :
 - 1) de terzake bevoegde regeringsinstanties,
 - 2) de diverse verenigingen, die zich op hetzelfde terrein bewegen als bovenbedoeld, inclusief de charitatieve.

Daarnaast zal worden gestreefd naar :

- 1) bevordering, e.g. consolidering van de eensgezindheid der Ambonnoezen (Zuid Molukkers),
- 2) behartiging van alle materiële en ideële belangen van de Ambonnesen (Zuid Molukse) gemeenschap.

In de Commissie hebben zitting genomen de heren :

J. SIJAUTA	- voorzitter
A.H. TOMASOA	- vice-voorzitter
S. SIWALETTE	- secretaris I
A.P.J. TUASELA	- secretaris II
F.A. APONNO	- commissaris.
Z. SIWABESSIJ	- idem
I. IOP...	- idem
A. ...	- idem
E. SIAHAJA	- idem
F.B. HUWAE	- idem
J. MAILUHUW	- idem

Djakarta, 25 Maart 1951.

Ns. de "C.R.A.M.S."

De Voorzitter,

W.g.

A.H. TOMASOA,-

De Secretaris I,

W.g.

S. SIWALETTE.-

Nummer : 17/Mcl/S
Bijlagen : -.-
Onderwerp : Audientie H.C.

A A N
Z.E. de Hoge Commissaris van het
Koninkrijk der Nederlanden
in
Indonesië.-

Naar aanleiding van de door Uwe Excellentie bij monde van de C.N.R.I. gedane mededeling inzake de te houden bespreking met de "Commissie Rechtspositie Ambonense Militairen en Schepelingen" (C.R.A.M.S.), doen wij Uwe Excellentie het volgende toekomen, dat de basis van de bespreking zal omvatten:

1. dat bij ontstentenis van twee(2) Hoofdbestuursleden wij Uwe Excellentie verzoeken toestemming te willen verlenen om vijf(5) Hoofdbestuursleden te ontvangen, gezien dit quantum ons minimum is voor te voeren besprekingen;
2. dat indien dit verzoek niet geaccepteerd kan worden wij met Uwe Excellentie geen bespreking wensen te voeren met dien verstande, dat alle terzake voortvloeiende consequenties geheel op rekening komen van Uwe Excellentie;
3. sociale waarborgen t.a.v. de in de doorgangskampen op Java verblijvende burgers m.b.t. de tijdelijke repatriëring Nederlandwaarts van de ex-KNIL militairen;
4. verzoek om deze waarborgen te realiseren is vervat in den brede in alle requesten, die destijds door de Pimpinan Penjelenggaraan Militer Maluku Selatan (P.P.M.M.S.) en thans door de Commissie Rechtspositie Ambonense Militairen en Schepelingen (C.R.A.M.S.) gericht zijn tot de Staat der Nederlanden (Ministerraad, Staten-Generaal, H.C., C.N.R.I. en de diverse Nederlandse Ministers);
5. verzochte positieve beslissing inzake de reeds verzonden telegrammen betreffende de in de doorgangskampen vertoevende burgers;

Djakarta, 14 April 1951.

Ns. de C.R.A.M.S.,

De vice-voorzitter,

W.g.

A.H. TOMASOA.-

De Secretaris I,

W.g.

S. SIWALETTE.-

cc. C.N.R.I.
Staten-Generaal
Min. v. Defensie
Min. v. Minuor
Ministerraad
Reg. R.M.S.
Alg. vert. ex-KNIL.
Bureau R.M.S.

Nr. : 281451/1400/2
Bijlage : - G o n a
Onderwerp: Inzake tijdelijke af-
voer naar Nederland van
de ex-KNIL Ambonezen op
Java.

Referto:

- 1) de door de C.N.R.I. (Commandant Nederlands Rayons in Indonesia) uitgevaardigde en onder de:
 - a) Nr. A.C. 363 ddo. 2 Februari 1951, lid 2 t/m 5,
 - b) Nr. A.C. 379 ddo. 20 Februari 1951; lid 2/4 en lid 7,
 - c) Nr. A.C. 388 ddo. 24 Februari 1951, lid 1/tm 3

vallende instructies met betrekking tot bovenonderwerpelijke aan-
gelenheid, en waaraan door ons o.m. bijzondere aandacht is be-
steed aan de tekst-formulering betreffende:

- a) lid... van instructie A.C. 363 ddo 2 Februari 1951,
 - b) lid... " " A.C. 379 ddo 20 Februari 1951,
 - c) lid 1 en 2 van instructie A.C. 388 ddo. 24 Februari 1951,
- en eveneens de hiernede in verband staande aan onze Algemeen
Vertegenwoordiger in Nederland uitgebrachte deurwaardersexploit
(zie Uwe Instructie Nr. A.C. 379 ddo 20 Februari 1951 onder bij-
lage) onder verwijzing naar lid 5 van punt C;
- 2) de door de ex-KNIL Ambonezen tegen de Staat der Nederlanden ge-
voerde proces inzake hunne demobilisatie en repatriëring naar
land van Herkomst en de terzake door hun gestelde eisen (zie de
bij rechterlijk vonnis gedane uitspraken van 21 December en 21
Januari 1951);
 - 3) de op 2 Maart 1951 bij rechterlijk vonnis gestelde uitspraak in-
zake bij de Hoge Raad der Nederlanden door de Staat der Neder-
landen aangetekende "hoger beroep" tegen de gedane uitspraken van
het in punt (2) bedoeld proces;
 - 4) de inmiddels door de Regering der Nederlanden, en de C.N.R.I. uit-
gevaardigde dienstbevelen met betrekking tot de afvoer naar Ne-
derland van de ex-KNIL Ambonezen, dewelke een vooruitlopen be-
tekenen van, alsmede in tegenstrijd zijn met, het in punt (3)
vermelde;
 - 5) de inmiddels plaats gehad hebbende en op handen zijnde afvoer
naar Nederland van de ex-KNIL Ambonezen, die voor het tijdstip
der in punt (3) gestelde datum, zomede als gevolg van de in punt
(4) gestelde dienstbevelen zijn geschied;

Concluderende als gevolg van het bovenschrevene:

dat de praktisch-technische uitvoering der door de Nederlandse
Regering, en de C.N.R.I. op grond van de terzake uitgevaardigde
instructies internationaalrechtelijk in volkomen tegenstrijd is
met de door ons terzake gestelde eisen, dienen wij in verband
hiernede, ongeacht de decisie van de Hoge Raad der Nederlanden
in de onderhavige ook moge uitvallen, met klem te moeten protes-
teren tegen elke door de Nederlandse Regering bewerkstelligde
afvoer naar Nederland van de voornoemde ex-KNIL Ambonezen, die
een uitvloei is van de op grond van de door de Nederlandse
Regering, en de C.N.R.I. uitgevaardigde dienstbevelen in de ter-
zake bedoelde instructies; alsmede dat elke realistische afvoer
juridisch aanvechtbaar is, indien deze in strijd is met de door
ons terzake gestelde eisen en de in de bedoelde vonnissen terzake
gedane rechterlijke uitspraken, en deze derhalve door ons zal
worden beschouwd als te zijn geschied onder protest onzerzijde
en dientengevolge de uit deze afvoeren voortvloeiende consequen-
ties en excessen geheel op rekening van de Nederlandse Regering,
en de C.N.R.I. zullen komen.-

c.o. Z.E. de Minister van Uniezaken
en Overzeese Rijksdelen, tav
de Staten Gen. v/h Koninkrijk der
Nederlanden.

Djakarta, 10 April 1951.

Ns. de "C.R.A.M.S."
de Voorzitter,

c.c. de C.N.R.I.

c.c. de Regering R.M.S. - Bureau R.M.S.
en de Algemeenvertegenwoordiger.

w.g. (J. Siauta)

de Secretaris,

c.c. de U.S.C.

W. de (...)

18 Februari 1951. 5

AAN : NEERLANDIA DJAKARTA.
 Pro LAMPING ex VAN MAARSEVEEN.

Hieronder volgt letterlijke tekst van het boden inzake de af-
 voor der Ambonense ex-KNIL-militairen aan hun in NEDERLAND vertoo-
 vende delegatie uitgebrachte exploit.

Aangezocht:

- 1) dat bij eerst van het Gerechtshof te 's GRAVENHAGE, Eerste Kamer, van 22 Januari 1951, aan den Staat is verbonden de weg-
 voering, afvloeiig of demobilisatie zonder hun toestemming van
 van alle op Java thans in kampen verblijvende Ambonense oud-
 KNIL-militairen en de bij hen behorende gezinnen naar, op af-
 binnen door APRI-troepen, dus door de Regering der Republiek
 INDONESIE, bezet of beheerst gebied;
- 2) dat de Staat zich door dit arrest bezwaard acht en daartegen
 beroep in cassatie heeft ingesteld;
- 3) dat het arrest evenwel voorlopig uitvoerbaar is verklaard en
 reorganisatie van het voormalige KNIL, thans tijdelijk K.L. in
 afwachting van de beslissing van den Hogen Raad voortgang moet
 hebben, daar de Staat verplicht is de nog in INDONESIE aanwe-
 zige Koninklijke Landmacht voor repeteer voor 1 April 1951 uit
 INDONESIE te rug te trekken;
- 4) dat derhalve ook de reorganisatie van het voormalige KNIL voor
 hh voor 1 April a.s. moet zijn voltooid;
- 5) dat de Staat daaron na de uitspraak van 's Hofs arrest aan de
 Commandant van de Nederlandse Rayons in Indonesia heeft opge-
 dragen de Amb-oud-KNIL-militairen met tijdelijke K.L. status
 te doen kiezen uit de volgende drie mogelijkheden:
 a) afvloeiing ter plaatse waar zij zich bevinden;
 b) terugvoering naar de ZUID-MOLUKKEN, voorzover de Republiek
 Ind. daarover het feitelijke gezag uitoefent;
 waarbij de gezinsleden steeds dezelfde bestemming kunnen volgen
 als hun man en vader;
- 6) Zolang 's Hofs arrest van kracht zal zijn - de mogelijkheden
 a en b allen gelden voor degenen, die daarin toestemmen;
- 7) dat voor hen, die daarin niet toestemmen slechts de mogelijk-
 heid a (overbrenging naar NEDERLAND) overblijft;
- 8) dat echter een groot aantal van de betrokken oud-KNIL-militai-
 ren in gebreke is gebleven een keuze te doen uit de genoemde
 drie mogelijkheden en volhardt in een afwachts houding;
- 9) dat, waar de tijd dringt en requirant met ingang van 1 April
 1951 noch gerechtigd is noch in de mogelijkheid verkeert aan
 de betrokkenen desnodig in INDONESIE enigerlei bescherming te
 verlenen, onder die omstandigheden voor de Staat niets anders
 overblijft dan de Ambonense oud-KNIL-militairen, die in gebre-
 ke blijven een keuze te doen uit de hierboven genoemde drie
 mogelijkheden door hun militaire overheden te doen bevelen zich
 in te schepen naar NEDERLAND desgewenst tezamen met hun gezins-
 leden en hen bij niet-opvolging van dat dienstbevel ter plaat-
 se, waar zij zich bevinden, overeenkomstig de geldende voor-
 schriften uit den militairen dienst te ontslaan.

Weshalve de Staat gerequireerden zulks aanzegt, op dat gerequi-
 reerden met kennis van zaken aan de betrokken militairen in hun
 eigen belang zodanige goede raad zullen kunnen als de omstandig-
 heden vereisen.

c) tijdelijke overbrenging naar NEDERLAND,

M I F U R.

ENQUETE FORMULIER LETTER T
Niet-Europese Beroepsmilitairen.

6

Administratie voorzend oorkonde.....
Volgnr. bij oorkonde.....
In betaling bij Mil. Kashouder van.....

A.G. -
Volgnummer:
0 3 8 9 8 7

-
1. a. Naam
b. Voornamen (Voluit)
1. a.
b.
-
2. a. Oud Stamboknummer
b. Lognummer
2. a.
b.
-
3. Niet voor Officieren
Geef het nummer op van de categorie waartoe jij behoort (De nummerende opsomming van categorieën kunt U vinden in lid IX van de handleiding).
3. Nr.
-
4. Welke rang/stand bezocht jij thans?
a. titulair
b. tijdelijk
c. effectief
4. a.
b.
c.
-
5. a. Tot welk Wapen/Dienst Vak) behoort jij?
b. Zo jij niet daarbij zijt ingedeeld, bij welke vak van dienst zijt ge dan wel ingedeeld?
c. Bij welk organiek onderdeel zijt ge tewerkgesteld?
5. a.
b.
c.
-
6. Welke landaard bezit je? (Javaan, Ambonnes, Chinees, Arabier, enz).
- 6.
-
7. Wat wenst jij?
7. a. ~~Ovanging naar de APBIS~~
b. Ontslag uit de Mil. Dienst.
-
8. Indien jij ontslag uit de Mil Dienst wenst, aan welk tijdstip geeft jij dan de voorkeur?
8. a. Zo spoedig mogelijk
b. Zo laat mogelijk
c. Op..... (datum)
d. Geen oobepaalde voorkeur.
-
9. Indien jij ontslag wenst en minder dan 15 voor pensioen tellende dienst jaren in rekening kunt brengen, waarvoor wenst jij dan in aanmerking te komen?
9. a. Toekening van een wachtgeld
b. Toepassing van de K.D.V. regeling.
-
10. Waar wenst jij U in aansluiting op U ontslag te vestigen? (Plaats met legaal district aantezwaren a. nuiding)
10. Ambon. (toen was Ambon nog niet bezet door R.I.
-
11. Zo jij verbu'd zijt, hoe zijn de naam, o.g. v. v. van U recht-
g. v. v.?
- 11.

Verslag.

12. Plaats en datum sluiting huwelijk. 12.

13. Samenstelling gezin v.w.b. de kinderen
Naam Voornamen Geslacht Geb. datum Geb. plaats Status
1. 2. 3. 4. 5. 6.

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Toelichting inzake eventuele pleegkinderen:

14. Waar is Uw gezin thans gevestigd? 14.

15. Door welke der verengenoemde gezinsleden wenst U zich te doen vergezellen? 15.

16. Is voor U en cq Uw gezin op de plaats van vestiging, na Uw ontslag huisvesting aanwezig? 16. Ja.

17. Hebt gij nog bijzondere wensen? (kort en zakelijk) 17. Ontslag na beëindiging MOS cursus. K.D.V. - Uittkering direct na ontslag Leger en sociale voorziening.

.....1950.
(Plaats) (datum)

w.g. P.A.J. Tuasela. (Handtekening, cq gelijktijdige afdruk van de vier vingers (van en met het 2e lid) der rechterhand)

Gezien en v.w.b. de persoonsgegevens overeenkomstig de alhier aanwezige bescheiden

De Administrateur v/h Adm.voerend Onderdeel

..... (Handtekening)

w.g. J.C.v.d. AKKER (Naam in leesbaar schrift)

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO 1100000 02 1919

~~OPAFGEDAAN~~

20 1919
Houwe ok.
indien nog niet
voorkomende.

Afd./Sect.

20/9

Dat.

28/5

Par.:

12

Interne aanwijzingen ACD.

[Handwritten mark]

ACD. 4e

Dat.: 28/5/52

Par.:

(NK)

20/2/52

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

Duplicaat van stuk no.

1100000 gezonden aan *[Handwritten]*

ACD/22/52

[Handwritten notes]
lees te
neon HCD

[Handwritten note]
gjd - aan H.H. K.V.D.

[Handwritten note]
t.l. 6/12/52

20/9 *[Handwritten]*

27/5/52 *[Handwritten]*

gjd 27/4 *[Handwritten]*

100 *[Handwritten]*

Gedem. *[Handwritten]*

100's. *[Handwritten]*

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO 118800

~~ONAFGEDAAN~~

dupl. CO

Afd./Sect.:

Dat.:

Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

ACD.

Dat.:

Par.:

15/10/55

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

Aan de hand van dit dupl. CO geen correspondentie voeren
Org. C.O. is in behandeling bij...

25/10/55 24/10/55

KA
ACD/I. 29/10/55

He. Me. ...
je. me. ...
© AWF
25/5

29/5

KB VII B Om te ...

© AWF
24/5

Gedumb...
Van de ...

09.413.1
01.122.57
September 1951
22-9-51
ACD/118800

NIET O.K.
ACD/42
DAT: 29/9/51
PAR: 28

Onderwerp : Pers-conferentie CRAMS.

118292 PA
Vertrouwelijk

Mede ten vervolge op het vermeldde in de laatste alinea van het dezz. zeer geheim schrijven No. 3426-0-'50 van 13-9-1951, volgt onderstaand een relaas van het verloop van de door de CRAMS op 13-9-1951 in het restaurant "De Kroon" te Den Haag gehouden pers-conferentie.

Aanwezig waren ca. 50 Ambonezen. De leiding berustte geheel bij X-1 de CRAMS, waarbij uiteraard WATTIMENA behoorde. Daarnaast waren XX van het bureau Zuid-Molukken aanwezig : PATTY en WAIRATA.

Verder werd opgemerkt de heer VERHOEFF, oud bestuurs-ambtenaar uit Indonesië.

De pers was vertegenwoordigd door acht personen.

Er werden naar wens koffie - thee - bier - sigaren en sigaretten geserveerd.

XIX Het woord werd gevoerd door APONNO en SIWALETTE, bestuursleden van de CRAMS. APONNO las in tien minuten de tekst van de mededelingen voor, waarna de vertegenwoordigers van de pers in de gelegenheid werden gesteld om vragen te stellen.

Het bleek reeds bij het voorlezen van bedoelde tekst en later bij het beantwoorden van de - met opzet in zeer eenvoudige bewoordingen gestelde - vragen, dat APONNO en SIWALETTE zich geheel niet op deze "pers-conferentie" hadden voorbereid.

Het geheel maakte een bepaald stuntelige indruk en al spoedig moesten de vertegenwoordigers van de CRAMS de antwoorden op de gestelde vragen schuldig blijven.

Het was eerdergenoemde PATTY, die van deze gelegenheid gebruik maakte, nadat hij eerst aan WATTIMENA om toestemming had gevraagd, om de verdere beantwoording van de vragen op zich te nemen.

Na dit ingrijpen van PATTY zijn de vertegenwoordigers van de CRAMS niet meer aan het woord geweest.

Reeds spoedig verlieten enkele van de pers-vertegenwoordigers, die duidelijk lieten blijken, dat zij zich verveelden, de conferentie.

De meeste belangstelling werd getoond door de vertegenwoordigers van "Aneta" - "Het Vaderland" en de "Rotterdamse Courant".

De gehele pers-conferentie duurde ca. twee uur.

Na deze pers-conferentie (waarvan de volledige tekst dezz. reeds op dezelfde dag aan Uw dienst werd aangeboden), verklaarde WATTIMENA op een desbetreffende vraag, dat deze tekst door hem persoonlijk was opgesteld.

Voorts gaf WATTIMENA toe, dat deze "pers-conferentie" een droevige mislukking was geworden. Einde.

10.151

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

Handwritten notes:
C.A.W.I.
Aant. 9/1/57

Handwritten:
1919

Handwritten:
(pers. verz. /
verl. van 1/1/57
in 1919)

CO 118170
✓ 118442
✓ 119122
✓ 119296
✓ 119297

Handwritten:
1919

Afd./Sect.:

Dat.:

Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

ACD. 4c

Dat.:

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

Handwritten notes:
10/1/57 p
K.B.V.I.I. in samenhang met
11/10/57 in 119122 24/9/57 p
C.A.W.I. 24/9
H.A. in 119297 (entk. o.m. conculare
die de verleden week v. Bureau
ontving
Hieronder 119296 en 119122
gel. en retour C.A.W.I.
WA. 3/10 1/10
11/10/57 retour 9/10 p
10192-51

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Bijl.: vijf

Betr.: Circulaires van de C.R.A.M.S.

de 1107°

NIET O.K.
ACD/ *ze*
DAT: *14-57*
PAR: *RZ*

09. 913.1
21. 102.6
28 SEP. 1951
ACD/119257

Bijlagen dezes, circulaires van de C.R.A.M.S.,
ondershands ontvangen van Chef Kabinet MUOR.

Verzoeken agenderen en terug aan CAW/I.

CAW/I, 27/9/1951

WOERDEN - NEDERLAND.

Bekendmaking Instructie No. 2
betreffende taak en bevoegdheid van het
Hoofdbestuur.

a. enz.

b. enz.

c. enz.

d. dat alle leden die georganiseerd zijn in genoemde vereniging (C.R.A.M.S.), de organisatie-discipline in acht moeten nemen en moeten luisteren naar het Hoofdbestuur en slechts het Hoofdbestuur mag daadwerkelijke maatregelen nemen tegen een lid en tegen leden in het algemeen, die verkeerde handelingen verrichten, hetzij door uitlatingen dan wel door provocaties, intimidaties en valse propaganda, welke in strijd zijn met doel en richting van een georganiseerde vereniging en ook afbreuk doen aan de belangen van de organisatie van de vereniging in het bijzonder en aan de strijd van de R.M.S. in het algemeen;

e. dat het Hoofdbestuur op zo ruim mogelijke schaal leiding geeft aan de werkzaamheden van de Onderorganisaties en dat die werkzaamheden slechts liggen op sociaal gebied en indachtig aan het feit, dat het Hoofdbestuur zijn rechten op de juiste wijze zal handhaven en een maatregel tegen een Onderorganisatie zal nemen, indien b.v. die Onderorganisatie zich verzet tegen of niet wil gehoorzamen aan alle instructies, welke uitgegeven zijn als richtlijnen overeenkomstig de Statuten; dat ook alle werkzaamheden van de Onderorganisaties door het Hoofdbestuur nagegaan moeten worden, middels verslagen die door de Onderorganisaties worden ingediend en dat bepaald wordt dat de tijd voor het onderzoek van een en ander, waar dit door het Hoofdbestuur zelve zal geschieden, is gesteld op 1 keer per kwartaal of per jaar.

f. enz.

Woerden, 4 Juli 1951

Namens het Hoofdbestuur "CRAMS"
De Secretaris I

w.g. S. Siwalette.

Afschrift
Instructie No. 5

EV.
Ter inlichting
aan de leden.

Bij deze maakt het Hoofdbestuur van de "C.R.A.M.S." het ondervolgende bekend aan alle leden-ex-KNIL-militairen:

1. Het is streng verboden in onze maatschappij de woorden: "Ter Selatan" te gebruiken, omdat in de vergadering van de Kampraden (Subcommissies) ddo. 20 Juli 1951 bepaald is, dat de bewoording: "Ter Selatan" vervangen wordt door "Maloeke".
2. Het is aan de leden streng verboden elkaar te hekelen, omdat een dergelijke blaam onze strijd en in nog sterkere mate die van de R.M.S. in het algemeen, afbreuk doet.
3. De leden moeten gehoorzamen aan alle orders die door het Hoofdbestuur en ook door de Kampraden (subcommissies) worden uitgevaardigd, omdat die orders gegeven worden bij wijze van nationale discipline.
4. Deze nationale discipline is nodig en is voor ons allen van nut in verband met ons toekomstig staande leger in de R.M.S.
5. Zowel burgers als militairen moeten die bevelen opvolgen met terzijdestelling van alle gedachten aan onderdrukking of kolonialisme, omdat deze training in de toekomst van nut is voor de opbouw van onze Staat (de Republiek der Zuid-Molukken).
6. Ieder lid, dat de hem gegeven orders niet opvolgt, moet dit bijgebracht worden door hem gedurende 1 week (7 dagen) corvee-werkzaamheden te geven.
7. De namen van leden, die fout zijn geweest en dat werk niet willen verrichten, moeten aan het Hoofdbestuur worden opgegeven en het Hoofdbestuur beschouwt die handeling als een verstoring van de strijdgemeenschap.

Ingevolge het besluit van de vergadering van sub-commissies (Kampraden) te Vught op 20 Juli 1951 over de bereidheid tot aanvaarding van de verantwoordelijkheid voor de orde in ieders "Woonoord", verzoekt het Hoofdbestuur van de "C.R.A.M.S." aan de sub-commissies (Kampraden), om een verklaring te zenden volgens onderstaand voorbeeld:

Woonoord:

V E R K L A R I N G

De Voorzitter, genaamdonderdeel..... verklaart dat hij in staat en bereid is de verantwoordelijkheid te dragen voor de orde van zijn onderdeel.

.....1951

De Voorzitter van de Subcommissie
van de "C.R.A.M.S."

Afschrift

COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONESE
MILITAIREN EN SCHEPELINGEN
"C.R.A.M.S.". Woerden - Nederland.

Aan
alle Kampraden in Nederland.

No. 003/11/W

Bijlagen:

Onderwerp: Registratie van
namen van de Kampraden.

Mena

De Commissie Rechtspositie Ambonese Militairen en Sche-
pelingen maakt het ondervolgende bekend, ter inlichting aan al-
le broeders:

a. enz.

b. enz.

c. Alvorens verder te gaan met de algemene registratie, wensen
wij eerst de namen te weten van de Kampraden die nu opge-
richt zijn.

Wij verzoeken U het papier dat boven aangetroffen wordt,
in te vullen en het ons zo spoedig mogelijk terug te zenden,
opdat wij onze werkzaamheden kunnen bespoedigen.

Moeria . -

Woerden, 4 Juli 1951

Namens Hoofdbestuur "C.R.A.M.S."
De Secretaris I

w.g. S. Siwalette

Afschrift

COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONESE
MILITAIREN EN SCHEPELINGENWoerden - Nederland.
-----No. 002/11/W
Bijlagen: drie
Onderwerp: Bijwoning vergadering
dd. 2 Juli 1951.Aan
alle Kampraden in
Nederland.

Mena !

Naar aanleiding van het bericht in de Nieuwsbladen "Het Vaderland" en "De Haagse Courant" betreffende de besprekingen die door Dr. Niki Juluw op 2 Juli 1951 te Utrecht gehouden zijn, wenst het Hoofdbestuur "C.R.A.M.S." met betrekking tot deze kwestie te weten:

1. Is het juist, dat er Kampraden zijn, die genoemde vergadering bijgewoond hebben met algehele volmacht van het Volk?
2. Waren er afgevaardigden, door de Kampraden gezonden, om rechtens het Volk op te treden?
3. In welke hoedanigheid en met welk doel hebben die personen genoemde vergadering bijgewoond?
4. De Kampraden, die genoemde vergadering niet bijgewoond hebben, worden verzocht hun namen aan het Hoofdbestuur "C.R.A.M.S." mede te delen.

Het Hoofdbestuur "C.R.A.M.S." hoopt zo spoedig mogelijk inlichtingen te verkrijgen betreffende het hierboven vermelde.

MoeriaNamens het Hoofdbestuur "C.R.A.M.S."
De Secretaris I

w.g. S. Siwalette.

Afschrift

(Order)

Bekendmaking No. 4

Terugkomende op de contributieregeling, die vroeger op Java (Indonesie) toegepast werd en indachtig aan het bestaan van steunfondsen in de kampen, heeft het Hoofdbestuur "C.R.A.M.S." besloten en vastgesteld de hieronder volgende regelingen:

- a. dat de contributie op f 1.- (een gulden) per maand bepaald wordt.
- b. enz.
- c. enz.
- d. enz.
- e. dat de contributie over de maand Juni 1951, welke nog niet aan het Kantoor R.M.S. te den Haag gezonden is, gezonden kan worden aan het Hoofdbestuur "C.R.A.M.S.", Utrechtsestraatweg, Beatrix-kamp - Woerden.

Woerden, 4 Juli 1951

Namens Hoofdbestuur "C.R.A.M.S.",
De Secretaris I,

w.g. S. Siwalette.

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Bijl.: twee

Betr.: Bekendmaking van de C.R.A.M.S.

co 11070

NIET O.K.
ACD/4
DAT: 9-11-51
PAR: 07

09. 113.1
01. 122.6

28 SEP. 1951
ACD/ 119296

Ontvangen van MUOR bijgevoegde bekendmaking
van de C.R.A.M.S.

Verzoeken agenderen en retour aan CAW/I.

CAW/I, 27-9-1951. ✓
h

AFSCHRIJF

Weerden, 21-9-'51.

L.S.

Wij verzoeken U vriendelijk bijgaande "Open Brief" in Uw dagblad in z'n geheel te willen opnemen, wij hopen dat door deze publicatie alle misverstand, dat er ontrent ons(de Ambonezen) bij het Nederlandse Volks is wordt weggenomen.

Daerom is het dat wij U bij voorbaat zeer hartelijk danken voor de pleisteruimte die U voor onze brief reserveert.

Namens de ruim elf duizend in verschillende woon-
oorden verblijvende "Ambonezen", onderdanen van de
Republiek Maluks Selatan, groeten wij U en tekenen
met de meeste hoogachting.

W.G.
J. Onleesbaar

W.G.
W. Mahulste

W.G.
J. Siwalette

O P E N B R I E F
aan het Nederlandse volk.

Van Van der Meert

Met een ernstig beroep op de Nederlandse dagbladpers, die haar voorlichtingstaak juist verstaande, ruime zal willen schenken aan deze open brief, opdat het Nederlandse volk in de Ambonese kwestie niet uitsluitend verneemt wat officiële en semi-officiële instanties ter kennis wensen te brengen, richten ondergetekenden zich tot het volk van Nederland:

De maatregelen welke sedert onze aankomst in Nederland van overheidswege zijn getroffen en de publicaties van diezelfde zijde dragen in hun aanspreekking een provocerend karakter. Wij kunnen ons moeilijk aan de indruk onttrekken, dat de daarmee uitgelokte en nog uit te lokken reacties van onze kant zullen moeten dienen om de Ambonezen en de Zuid-Molukse vrijheidsstrijd voor de Nederlandse publieke opinie in discredit te brengen.

Achtereenvolgens zijn de volgende feiten onloochenbaar vast te stellen:

1. Tegen de beloften van onze officieren - ja zelfs van de toenmalige Legercommandant - in, zijn wij onmiddellijk na aankomst in Nederland gedemobiliseerd. Deze demobilisatie werd ons - hoewel wij in beroepsdienst waren van de Nederlandse regering - opgelegd en daarmee werd o.a. onze pensioenregeling op losse schroeven gezet;
2. Tengevolge van deze opgelegde demobilisatie werden wij tegen onze uitdrukkelijke wil tot onderdanen gemaakt van de revolutionair tot stand gekomen Republiek Indonesia. Wij wensen echter uitsluitend te zijn onderdanen van de soevereine onafhankelijke Republiek der Zuid-Molukken;
3. Van de zijde van de Nederlandse regering wordt bij herhaling (Minister 's-Jacob en Joekes) bij het Nederlandse publiek de indruk gewekt, dat wij rustig op Java hadden kunnen blijven en dat ons daar geen haer van het hoofd zou zijn gekrenkt. Het was niet onze bedoeling naar Nederland te komen, maar de Nederlandse regering, daartoe genoodzaakt door de Nederlandse rechter, heeft ons gelast naar Nederland te gaan, terwijl zij ons beter of naar vrij gebied van de Zuid-Molukken, of naar Nieuw-Guinee hadden kunnen voeren. Op Java blijven betekende in ieder geval uitlevering aan onze vijanden, die ook - zonder dat de Nederlandse regering dat nochtans wenst te erkennen, althans dat vergeten schijnt - de vijanden zijn en waren van onze Nederlandse wapenbroeders, in het bijzonder van hen, die hun laatste rustplaats hebben gevonden op de erevelden op Java;
4. Het vlag-incident te Woerden, hetwelk voldoende bekend mag worden verondersteld;
5. Het verbod aan het hoofd van de Molukse Protestantse Kerk in Nederland, Dr. Sahetapy, ons in onze kampen te bezoeken;
6. Het verbod aan Ambonese voormannen van het Bureau Zuid-Molukken te 's-Gravenhage in onze kampen te komen onder het voorwendsel dat zij intimidatie zouden plegen in de kampen. In feite echter wenst de Nederlandse regering hiermede te bereiken, dat wij politiek van de omme gehouden worden, opdat wij spoedig rijp zouden zijn gemaakt om te berusten in onze sivoer naar het gebied van de revolutionair tot stand gekomen Republiek Indonesia.
7. Het verbod aan onze vrienden van de stichting "Door de Eeuwen Trouw" om ons te bezoeken en ons tot steun en hulp te zijn in het bijzonder op sociaal gebied. Nimmer heeft deze stichting in onze kampen politiek bedreven. Dit is een taak, die zij heeft over te laten aan onze Ambonese voormannen, waarmede de stichting overigens in nauw contact

-staat-

staat als goede medestrijdster voor onze rechten.

8. De Nederlandse publieke opinie wordt thans weer nadelig beïnvloed door er op te hameren, dat de Ambonezen in Nederland zoveel geld kosten. Per Ambonees gezin f.7.000.-, exclusief de kosten van de overtocht. Er wordt niet bij verteld, dat deze kosten het gevolg zijn van het wanbeleid van Uw Regering t.a.v. de Ambonezen. Als Uw regering spijt heeft van deze kosten, dan ware het haer blijkbaar liever ons te zien uitgeleverd aan onze vijanden op Java.
9. Enerzijds stelt de Nederlandse regering het voor alsof wij niet bereid zijn te werken en anderszijds wenst zij ons tot "gasten" te bestempelen. Wij wensen echter wel te werken, doch op voorwaarde dat onze positie teveroren wordt geregeld, speciaal met het oog op de ons opgelegde demobilisatie.
10. Van officiële- en semi-officiële zijde stelt men het voor alsof, nadat het Bureau Zuid-Molukken in de kampen intimidatie gebruikte, thans de C.R.A.M.S. (Commissie Rechtspositie Ambonese Militairen en Schepelingen) hetzelfde middel gebruikte om politieke doelstellingen na te streven. Feit is echter, dat het overgrote deel van de hier te lande verblijvende Ambonezen, die zich onvoorwaardelijk achter de vrijheidsstrijd van de Republiek Zuid-Molukken stellen, ook nog een strijd hebben te voeren tegen een kleine groep Zuid-Molukkers, die onze vrijheidsstrijd nadelig beïnvloed. De term "intimidatie" is misleidend. Wij Ambonezen zijn in de oorlog en evenmin als de Nederlanders tijdens hun strijd tegen de Duitsers iets te maken wilden hebben met N.S.B.ers, evenmin wensen wij te werken en te verblijven met de kleine groep van "foute" Ambonezen.

Thans heeft men een nieuwe maatregel bedacht welke ons zonder enig overleg werd opgelegd. Voorop willen wij stellen, dat wij uiteraard bereid zijn onze kampen te onderhouden en onze - van regeringswege verstrekte voeding te koken. Tegen de wijze waarop de maatregelen worden genomen en doorgevoerd protesteren wij evenwel als vrije Ambonezen met alle kracht. Bovendien vragen wij ons ernstig af of deze maatregel het begin is van verplichte tewerkstelling, zonder dat nog één woord meer zal worden gerept omtrent de ons tegen wil en dank opgelegde demobilisatie.

Wij eisen voor elke nieuwe van overheidswege te nemen maatregel vooraf overleg met de door ons erkende C.R.A.M.S., welke alleen en bij uitsluitend door ons bevoegd wordt geacht namens ons op te treden.

Indien wij dan onze kampen zullen hebben te onderhouden eisen wij dat dan ook geheel te doen naar eigen inzicht, zonedig in overleg met de door de Dienst Maatschappelijke Zorg aangewezen kampleider.

Wij stellen het Nederlandse volk er van in kennis, dat wij ons niet langer kunnen laten tartten. Met de hierboven opgesomde maatregelen is voor ons gevoel de grens van de discriminerend bereikt. Wij willen gaarne onder U leven in rust en vrede. Wij willen U niet tot last zijn, voorzover deze last geen gevolg is van Uw regering en niet in strijd met ons ontdaan zijn der Republiek Zuid-Molukken. Wij willen zo spoedig mogelijk terug naar ons Vaderland, de vrije Republiek der Zuid-Molukken.

Indien de Nederlandse Regering ons weldra uit dit land weg wil hebben, dan ligt het op haar weg ons te helpen en te steunen bij het verkrijgen van onze rechtmatige vrijheid, door het geschil tussen onze Republiek en de Republiek Indonesia voor te leggen aan de Verenigde Naties en/of het Uniehof.

Tenslotte betuigen wij met alle ernst die in ons is, dat wij gehoorzaam

-zijnde-

zijnde aan onze Heere Jesus Christus ons sullen onderwerpen aan het Nederlandse gezag, overmits het God is, die de Nederlandse regering (zij het tijdelijk) over ons gesteld heeft. Wij geloven dat ook wij hierin Zijn leiding hebben te aanvaarden en dit doen wij ook bealust, wetende dat wij op Gods genade mogen hopen, door onzen Heiland.

Doch zowel de Nederlandse regering als het Nederlandse volk bedenke wel, dat wij juist in het licht van het bovenneergeschrevene, vertrouwen dat wij met welwillendheid en begrip (mede van de zijde der over ons gestelde ambtenaren) worden tegemoet getreden en behandeld naar de maatstaf van onze nood en positie, waarin wij tegen onze persoonlijke wil zijn gebracht.

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Bijl.: één

09.713.1

01.122.6

NIET O.K.
ACD/4c
DAT: 11-17
PAR: <i>EP</i>

26 SEP. 1951

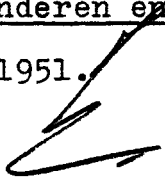
ACD/119122

Onverschillig ontvangen (zie rapport van CAW/I, d.d.14-9-'51, ACD No.118442) vijf geschriften, die verspreid zijn tijdens de door de C.R.A.M.S. belegde persconferentie op 13 September j.l. te 's-Gravenhage.

In verband met de omstandigheid, dat het ambtelijke stuk gemerkt 5 in handen van de C.R.A.M.S. is gekomen, heb ik mij gewend tot Chef Kabinet MUOR, die mij heeft ingelicht bij zijn hierbij gevoegde brief van 19 September 1951.

Verzoeken agenderen en terug aan CAW/I.

CAW/I, 24-9-1951.

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

AFDELING

'S-GRAVENHAGE, 19 September 1951.

No.

PERSOONLIJK.

ONDERWERP:

Aan de Heer Van der Most,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

Waarde Van der Most,

Naar aanleiding van de stukken betreffende de persconferentie van de C.R.A.M.S. op 13 September j.l. werd een onderzoek ingesteld aangaande het als bijlage overgelegde telegram van Minuor aan de Hoge Commissaris te Djakarta, welk telegram volgens deze bijlage zou zijn gedateerd 18 Februari 1951, terwijl het stuk het nummer draagt AC - 379.

Blijkens dit onderzoek moet naar mijn mening worden aangenomen, dat de bedoelde tekst in Indonesië moet zijn verkregen; deze conclusie berust op de overwegingen

- 1e: dat het van hieruit verzonden telegram gedateerd is op 17 Februari 1951;
- 2e: dat de vorm van het telegram een andere is dan die van het uit Nederland verzonden draadbericht, zodat dit naar alle waarschijnlijkheid een afschrift is van het telegram, zoals het in Indonesië werd overgetikt.

Met vriendelijke groeten,

t.t.

Rombach

R A P P O R T

AAN: HC

VAN: CAW/I

Betr.: Persconferentie C.R.A.M.S.
op 13 September 1951.

NIET O.K.
ACD/ <i>de</i>
DAT: <i>11-17</i>
PAR: <i>07</i>

<i>09-7133</i>
<i>01.12.6</i>
28 SEP. 1951
ACD/118442

Bijlagen dezes zijn gisteren verspreid op de Ambonense persconferentie. Gesproken is door Siwalette en Aponno van de Crams. Nederlandse journalisten zijn tegen hun uiteenzettingen ingegaan. Daardoor ontstond een politiek debat, waardoor sprekers in de war raakten. Patty heeft toen getracht de situatie te herstellen. Het onderste stuk is blijkbaar afkomstig van Minuor. Er staat niets geheims in. Ik heb voor de goede orde Chef Kabinet ingelicht.

Deze stukken zouden overgelegd kunnen worden bij ons rapport over de vergadering in de Dierentuin, daat naar de Reg. gezonden zal worden.

N.h.v. aan KA t.k.

CAW/I, 14-9-1951.

Gezien: HC, 14-9-1951.

KA t.k.n.

Retour CAW/I.

Wij moeten deze stukken m.i. niet overleggen aan de Regering. Alleen het stuk betr. de begroting op de persconferentie kan van belang zijn.

~~*****~~ Mr.v.Maanen, 14-9-1951

Personferentie gehouwen door de "Commissie Rechtspositie
Ambonense Militairen en Schepelingen"
("C.R.A.M.S.") op den 13e September 1951
in Restaurant "de Kroon" om 11.00 uur te
s'Gravohage.-

Geaachte aanwezigen,

Ik mag U namens de "C.R.A.M.S." ("Commissie Rechtspositie Ambonense Militairen en Schepelingen") hier welkom heten en ik wil U tevens hartelijk dank zeggen voor de moeite welke U zich heeft getroost deze personferentie bij te wonen.

Het is de eerste keer, dat de "C.R.A.M.S.", die op Java de belangen der Zuid Molukse militairen en schepelingen heeft gediend, hier in Nederland een personferentie houdt en het is wat betreft de tijd een zeer ongelukkige personferentie zo vlak voor de uitspraak in de U welbekende zaak tegen de Nederlandse Staat, want men zou zo gauw en misschien zo graag deze personferentie willen zien als een poging om op een of ander manier de houding van de Rechter te beïnvloeden.

Rechter, wij zouden zelf zeer inconsequent zijn wat betreft onze waardering van de Nederlandse rechter, wanneer wij maar één ogenblik zouden hebben verondersteld de Nederlandse Rechter met een personferentie te kunnen beïnvloeden, een rechter, die wij zelf niet eens te beïnvloeden achten. Immers wij hebben zelf gezien, dat zelfs door de Nederlandse Regering deze onafhankelijke rechter niet kan worden beïnvloed.

Deze personferentie houdt practisch geen verband met het gevoerde proces tegen de Nederlandse Staat, maar moet in de eerste plaats dienen om de "C.R.A.M.S." te verdedigen tegen de vele verdachtna-kingen, welke de laatste tijd door sommige bladen kwistig de wereld zijn ingestuurd, waardoor genoemde "C.R.A.M.S." zich in haar goede naam en eer voelt aangetast.

Ik meen, dat de vrijheid van pers een fundamentele erkenning is van het recht van het volk en juiste voorlichting te krijgen, die alleen maar gediend is door een juiste belichting der feiten. Wanneer dus een gedeelte van de Nederlandse pers opzettelijk of onopzettelijk, dat laat-ik in het midden een verkeerde voorlichting geeft over de "C.R.A.M.S." waardoor de goede naam van dit lichaam wordt aangetast dan heeft "C.R.A.M.S." de plicht ook in het belang van het Nederlandse volk dat recht heeft op een eerlijke voorlichting, het feitenmateriaal van haar kant ook te belichten.

Er is stof genoeg!

1. Wat is de "C.R.A.M.S."?
2. Wat is er van al die beschuldigingen in de Tijd en de Volkskrant in verband met de vechtpartijen in Lunetten.
3. Wat doet "C.R.A.M.S." in de kampen aan ophitsen?? enz. enz.

Ik zal U naar de gelegenheid laten vragen te stellen.
Ik zal mijn best doen ze zo goed mogelijk te beantwoorden:

Tot slot wil ik U verzoeken vragen omtrent het proces tegen de Nederlandse Staat achterwege te laten zulks in verband met het op Zaterdag a.s. uit te spreken beslissing van de Rechtbank.-

COMMUNIQUE.-

Op de op 25 maart 1951 in het Sub. Bat. Ambon gehouden gecombineerde bestuursvergadering van diverse delegaties van Ambonese (Zuid Molukse) ex-KNIL militairen en schepelingen, is unaniem besloten, de behartiging van de sociale belangen der buiten het territorium van de Republiek Molokoe Selatan gevestigde Ambonese (Zuid Molukkers), die zich in loondienst van de Nederlandse Overheid bevinden, in handen te leggen van een uit hun midden gekozen Commissie ter verkrijging van de hun rechtens toekomende rechtspositie en de daaruit voortvloeiende sociale voorzieningen.

Deze Commissie, de C.R.A.M.S. (Commissie Rechtspositie Ambonese (Zuid Molukse) Militairen en Schepelingen), thans Djakarta procedure domicilie hebbende in afwachting van hare zetelverplaatsing naar Nederland, stelt zich ten doel op efficiënte wijze vorangnoemde sociale belangen, in de ruimste zin des woords, bij de diverse terzake bevoegde de regeringsinstanties voor te leggen en te behartigen.

De door bedoelde Commissie te verrichten werkzaamheden zullen in het bijzonder zijn :

- a) bestudering en behartiging van alle op hare leden betrekking hebbende sociale rechts- en aanverwante problemen;
- b) contact opnemen en onderhouden met :
 - 1) de terzake bevoegde regeringsinstanties.
 - 2) de diverse verenigingen, die zich op hetzelfde terrein bewegen als bovenbedoeld, inclusief de charitatieve.

Daarnaast zal worden gestreefd naar :

- 1) bevordering, e.g. consolidering van de eensgezindheid der Ambonese (Zuid Molukkers),
- 2) behartiging van alle materiële en ideële belangen van de Ambonese (Zuid Molukse) gemeenschap.

In de Commissie hebben zitting genomen de heren :

J. SIJAUTA	- voorzitter
A.H. TOMASO	- vice-voorzitter
S. SIWALETTE	- secretaris I X
A.P.J. TUASELA	- secretaris II
F.A. APONNO	- commissaris. X
Z. SIWADESSIJ	- idem
L.P.	- idem
A.	- idem
E. SLAHAJA	- idem
F.D. HUWAE	- idem
J. MAILUHUW	- idem

Djakarta, 25 maart 1951.
Ns. de "C.R.A.M.S."
De Voorzitter,

W.g.

A.H. TOMASO.-

De Secretaris I,

W.g.

S. SIWALETTE.-

**Commissie Rechtspositie Ambonese
Militairen en Schepelingen.-
"C.R.A.M.S."**

**Nummer : 17/mcl/S
Bijlagen : --
Onderwerp : Audiëntie H.C.**

**A A N
Z.E. de Hoge Commissaris van het
Koninkrijk der Nederlanden
in
Indië.-**

Naar aanleiding van de door Uwe Excellentie bij monde van de C.N.R.I. gedane mededeling inzake de te houden bespreking met de "Commissie Rechtspositie Ambonese Militairen en Schepelingen" (C.R.A.M.S.), doen wij Uwe Excellentie het volgende toekomen, dat de basis van de bespreking zal omvatten:

1. dat bij ontstentenis van twee (2) Hoofdbestaursleden wij Uwe Excellentie verzoeken toestemming te willen verlenen om vijf (5) Hoofdbestaursleden te ontvangen, gezien dit quantum ons minimum is voor te voeren besprekingen;
2. dat indien dit verzoek niet geaccepteerd kan worden wij met Uwe Excellentie geen bespreking wenssen te voeren met dien verstande, dat alle terzake voortvloeiende consequenties geheel op rekening komen van Uwe Excellentie;
3. sociale waarborgen t.a.v. de in de doorgangskampen op Java verblijvende burgers n.b.t. de tijdelijke repatriëring Nederlandwaarts van de ex-KNIL militairen;
4. verzoek om deze waarborgen te realiseren is vervat in den broede in alle requesten, die destijds door de Pimpian Pongjologgaran Militair miluku Sultan (P.P.M.M.S.) en thans door de Commissie Rechtspositie Ambonese Militairen en Schepelingen (C.R.A.M.S.) gericht zijn tot de Staat der Nederlanden (Ministerraad, Staten-Generaal, H.C., C.N.R.I. en de diverse Nederlandse Ministers);
5. verzoeken positieve beslissing inzake de reeds verzonden telegrammen betreffende de in de doorgangskampen vertoevende burgers;

Djakarta, 14 April 1951.

Ns. de C.R.A.M.S.,

De vice-voorzitter,

W.g.

A.H. TOMASO.-

De Secretaris I,

W.g.

S. SIWALETTE.-

cc. C.N.R.I.
Staten-Generaal
min. v. Defensie
min. v. minuur
ministerraad
Reg. R.M.S.
Alg. vert. ex-KNIL.
Bureau R.M.S.

Nr. : 281451/1400/2
Bijlage : 6 o n a
Onderwerp: Inzake tijdelijke af-
voer naar Nederland van
de ex-KNIL Ambonezen op
Java.

'sGravenhage
N E D E R L A N D.

Referto:

- 1) de door de C.N.R.I. (Commandant Nederlandsche Rayons in Indonesia) uitgevaardigde en onder de:
 - a) Nr. A.C. 363 ddo. 2 Februari 1951, lid 2 t/m 5,
 - b) Nr. A.C. 379 ddo. 20 Februari 1951, lid 2/4 en lid 7,
 - c) Nr. A.C. 388 ddo. 24 Februari 1951, lid 1 t/m 2

vallende instructies met betrekking tot bovenonderwerpelijke aan-
golegenheid, en waaraan deze ons o.m. bijzondere aandacht is be-
stond aan de tekst-formulering betreffende:

- a) lid 1 van instructie A.C. 363 ddo 2 Februari 1951,
- b) lid 2 " " " " A.C. 379 ddo 20 Februari 1951,
- c) lid 1 en 2 van instructie A.C. 388 ddo. 24 Februari 1951,
en eveneens de hiernede in verband staande onze Algemene
Vortegenvoerdiger in Nederland uitgebrachte deuren, onderexploit
(zie Uw instructie Nr. A.C. 379 ddo 20 Februari 1951 onder bij-
lage) onder verwijzing naar lid 5 van punt C;
- 2) de door de ex-KNIL Ambonezen tegen de Staat der Nederlanden ge-
voerde proces inzake hunne demobilisatie en repatriëring naar
Land van Herkomst en de terzake door hun gestelde eisen (zie de
bij rechterlijk vonnis godane uitspraken van 21 December en 21
Januari 1951);
- 3) de op 2 Maart 1951 bij rechterlijk vonnis gestelde uitspraak in-
zake bij de Hoge Raad der Nederlanden door de Staat der Neder-
landen aangevoerd "hoger beroep" tegen de godane uitspraken van
het in punt (2) bedoeld proces;
- 4) de inmiddels door de Regering der Nederlanden, en de C.N.R.I. uit-
gevaardigde dienstbevelen met betrekking tot de afvoer naar Ne-
derland van de ex-KNIL Ambonezen, dewelke een vooruitloper be-
tekenen van, alsmede in tegenstrijd zijn met, het in punt (3)
vermolde;
- 5) de inmiddels plaats gehad hebbende en op handen zijnde afvoer
naar Nederland van de ex-KNIL Ambonezen, die vóór het tijdstip
der in punt (3) gestelde datum, zomede als gevolg van de in punt
(4) gestelde dienstbevelen zijn geschied;

Concluderende als gevolg van het bovenomschrevene:

dat de praktisch-technische uitvoering der door de Nederlandse
Rogering, en de C.N.R.I. op grond van de terzake uitgevaardigde
instructies internationaalrechtelijk in volkomen tegenstrijd is
met de door ons terzake gestelde eisen, dienen wij in verband
hiernede, ongeacht de decisie van de Hoge Raad der Nederlanden
in de onderhavige ook moge uitvallen, met klem te moeten protes-
teren tegen elke door de Nederlandse Regering bewerkstelligde
afvoer naar Nederland van de meergenoemde ex-KNIL Ambonezen, die
een uitvrees is van de op grond van de door de Nederlandse
Rogering, en de C.N.R.I. uitgevaardigde dienstbevelen in de ter-
zake bedoelde instructies; alsmede dat elke realistische afvoer
juridisch aanvechtbaar is, indien deze in strijd is met de door
ons terzake gestelde eisen en de in de bedoelde vonnissen terzake
godane rechterlijke uitspraken, en deze derhalve door ons zal
worden beschouwd als te zijn geschied onder protest onzerzijds
en dientengevolge de uit deze afvoeren voortvloeiende consequen-
ties en excessen geheel op rekening van de Nederlandse Regering,
en de C.N.R.I. zullen komen. -

o.o. Z.E. de Minister van Uniezaken
en Overzeese Rijksdelen, tav
de Staat Gen. v/h Koninkrijk der
Nederlanden.

Djakarta, 10 April 1951.
Ns. de "C.R.A.M.S."
de Voorzitter.

o.o. de C.N.R.I.
o.o. de Regering R.M.S. - Bureau R.M.S.
en de Algemene Secretaris.

w.g. (J. Siauta)

18 Februari 1951.

AAN : NEDERLANDIA DJAKARTA.
 Pro LAMPING ex VAN MARSEVEN.

Hieronder volgt letterlijk tekst van het boden inzake de af-
 voor der ambonense ex-KNIL-militairen aan hun in NEDERLAND vertoon-
 vande delegatie uitgebrachte exploit.

- Aangezegd:
- 1) dat bij arrest van het Gerechtshof te 's GRAVENHAGE, Eerste Kamer, van 22 Januari 1951, aan den Staat is verboden de weg-
 voering, afvloeiing of demobilisatie zonder hun toestemming van
 van alle op Java thans in kampen verblijvende Ambonense oud-
 KNIL-militairen en de bij hen behorende gezinnen naar, op of
 binnen door APRIL-troepen, dus door de Regering der Republiek
 INDONESIE, bezet of beheerst gebied;
 - 2) dat de Staat zich door dit arrest bezwaard heeft en daartegen
 beroep in cassatie heeft ingesteld;
 - 3) dat het arrest evenwel voorlopig uitvoerbaar is verklaard en
 reorganisatie van het voormalige KNIL, thans tijdelijk K.L. in
 afwachting van de beslissing van den Hogen Raad voortgang moet
 hebben, daar de Staat verplicht is de nog in INDONESIE aanwe-
 zige Koninklijke Landmacht voor repeteer voor 1 April 1951 uit
 INDONESIE te rug te trekken;
 - 4) dat derhalve ook de reorganisatie van het voormalige KNIL voor
 bb voor 1 April a.s. moet zijn voltooid;
 - 5) dat de Staat daaron na de uitspraak van 's Hofs arrest aan de
 Commandant van de Nederlandse Rayons in Indonesia heeft opge-
 dragen de Amb-oud-KNIL-militairen met tijdelijke K.L. status
 te doen kiezen uit de volgende drie mogelijkheden:
 a) afvloeiing ter plaatsen waar zij zich bevinden;
 b) terugvoering naar de ZUID-MOLUKKEN, voorzover de Republiek
 Ind. daarover het feitelijk gezag uitoefent;
 / waarbij de gezinsleden steeds dezelfde bestemming kunnen volgen
 als hun man en vader;
 - 6) Zolang 's Hofs arrest van kracht zal zijn - de mogelijkheid a
 en b allen gelden voor degenen, die daarin toestemmen;
 - 7) dat voor hen, die daarin niet toestemmen slechts de mogelijk-
 heid a (overbrenging naar NEDERLAND) overblijft;
 - 8) dat echter een groot aantal van de betrokken oud-KNIL-militai-
 ren in gebreke is gebleven een keuze te doen uit de genoemde
 drie mogelijkheden en volhardt in een afwachts houding;
 - 9) dat, waar de tijd dringt en requirant met ingang van 1 April
 1951 noch gerechtigd is noch in de mogelijkheid verkeert aan
 de betrokkenen desnodig in INDONESIE enigelei bescherming te
 verlenen, onder die omstandigheden voor de Staat niets anders
 overblijft dan de ambonense oud-KNIL-militairen, die in gebre-
 ke blijven een keuze te doen uit de hierboven genoemde drie
 mogelijkheden door hun militaire overheden te doen bevelen zich
 in te schepen naar NEDERLAND desgeensamen tezamen met hun gezins-
 leden en hen bij niet-opvolging van dat dienstbevel ter plaat-
 se, waar zij zich bevinden, overeenkomstig de geldende voor-
 schriften uit den militairen dienst te ontslaan.

Weshalve de Staat gerequireerden zulks aangeeft, op dat gerequi-
 reerden met kennis van zaken aan de betrokken militairen in hun
 eigen belang zodanige goede raad zullen kunnen als de omstandig-
 heden vereisen.

/o) tijdelijke overbrenging naar NEDERLAND,

MINUOR.

22 SEPT 1951

20 September 51

C. 118170
CAW/I, TA.12.

twee

VERTROUWELIJK

Protestvergadering
Ambonnezen

UITGEBOEKT

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernevens aan te bieden copie van een rapport, handelende over de openbare protestvergadering in de Dierentuin te 's-Gravenhage op 13 September j.l., belegd door de C.R.A.M.S.

Van deze gelegenheid moge ik tevens gebruik maken U te doen toekomen copie van een stuk, dat nitgereikt is aan de aanwezigen op de eveneens door de C.R.A.M.S. georganiseerde persconferentie, op dezelfde datum te 's-Gravenhage gehouden.

Ter bekorting moge naar de inhoud van bijlagen deses verwezen worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

24/9
Mr H.W. Felderhof

AAN:

Zijne Excellentie de Minister President,
Zijne Excellentie de Vice-Minister President
Minister zonder Portefeuille,
Zijne Excellentie de Minister van Binnenlandse Zaken,
Zijne Excellentie de Minister van Buitenlandse Zaken,
Zijne Excellentie de Minister van Justitie,
Zijne Excellentie de Minister voor Uniesaken en
Overzeese Rijksdelen,

te
's-GRAVENHAGE.

**Persconferentie gehouden door de "Commissie Rechtspositie
Ambonense Militairen en Schopelingen"
("C.R.A.M.S.") op den 13e September 1951
in Restaurant "de Kroon" om 11.00 uur te
s' Gravenhage.-**

Gaachte aanwezigen,

Ik mag U namens de "C.R.A.M.S." ("Commissie Rechtspositie Ambonense Militairen en Schopelingen") hier welkom heten en ik wil U tevens hartelijk dank zeggen voor de moeite welke U zich heeft getroost deze persconferentie bij te wonen.

Het is de eerste keer, dat de "C.R.A.M.S.", die op Java de belangen der Zuid Molukse militairen en schopelingen heeft gediend, hier in Nederland een persconferentie houdt en het is wat betreft de tijd een zeer ongelukkige persconferentie zo vlak voor de uitspraak in de U welbekende zaak tegen de Nederlandse Staat, want men zou zo gauw en misschien zo graag deze persconferentie willen zien als een poging om op een of ander manier de houding van de Rechter te beïnvloeden.

Rechter, wij zouden zelf zeer inconsequent zijn wat betreft onze waardering van de Nederlandse rechter, wanneer wij maar één ogenblik zouden hebben verondersteld de Nederlandse Rechter met een persconferentie te kunnen beïnvloeden, een rechter, die wij zelf niet eens te beïnvloeden achten, immers wij hebben zelf gezien, dat zelfs door de Nederlandse Regering deze onafhankelijke rechter niet kan worden beïnvloed.

Deze persconferentie houdt praktisch geen verband met het gevoerde proces tegen de Nederlandse Staat, maar moet in de eerste plaats dienen en de "C.R.A.M.S." te verdedigen tegen de vele verdachtmakingen, welke de laatste tijd door sommige bladen kwistig de wereld zijn ingestuurd, waardoor genoemde "C.R.A.M.S." zich in haar goede naam en oer voelt aangetast.

Ik meen, dat de vrijheid van pers een fundamentele erkenning is van het recht van het volk om juiste voorlichting te krijgen, die alleen maar gediend is door een juiste belichting der feiten. Wanneer dus een gedeelte van de Nederlandse pers opzettelijk of onopzettelijk, dat laat ik in het midden een verkeerde voorlichting geeft over de "C.R.A.M.S." waardoor de goede naam van dit lichaam wordt aangetast dan heeft "C.R.A.M.S." de plicht ook in het belang van het Nederlandse volk dat recht heeft op een eerlijke voorlichting, het feitenmateriaal van haar kant ook te belichten.

Er is stof genoeg!

1. Wat is de "C.R.A.M.S."?
2. Wat is er van al die beschuldigingen in de Tijd en de Volkskrant in verband met de vechtpartijen in Lunetten.
3. Wat doet "C.R.A.M.S." in de kampen aan opitsorij?? enz. enz.

Ik zal U maar de gelegenheid laten vragen te stellen.
Ik zal mijn best doen ze zo goed mogelijk te beantwoorden:

Tot slot wil ik U verzoeken vragen ontrout het proces tegen de Nederlandse Staat achterwege te laten zulks in verband met het op Zaterdag a.s. uit te spreken beslissing van de Rechtbank.-

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE "COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONNESE MILITAIREN EN SCHEPELINGEN (C.R.A.M.S.)", gehouden in de grote zaal van de Dierentuin te 's-Gravenhage op Donderdag, 13 September 1951, om 7 uur n.m.. -

=====

Op het toneel in de grote zaal zit opgesteld een Ambonnees zang- en krontjong-orkestje, dat voor de aanvang der vergadering enige muzieknummers ten beste geeft.

Vanuit de zaal gezien is boven het toneel ter linkerzijde aangebracht een grote Ambonnese vlag, en ter rechterzijde een Nederlandse vlag. Voor de loges links en rechts van het toneel zijn Ambonnese vlaggen aan vlaggestokken uitgestoken.

De zaal is beneden vrijwel geheel bezet, grotendeels door Ambonnezen met vrouwen en kinderen; er zijn slechts enkele tientallen Europeanen aanwezig. De boven-balcons zijn geheel ledig. In totaal zijn er ongeveer 14 à 15-honderd personen aanwezig.

Aan de Bestuurs-tafel op het toneel zijn zes Ambonnese heren gezeten.

Om 7 uur n.m. opent de Voorzitter, de heer SIAUTA, de vergadering. Hij heet de aanwezigen (in het Maleis) hartelijk welkom en dankt hen voor hun komst ondanks de hevige regen. Hij leidt als eerste spreker in: de heer Tuhasela.

Na het uitspreken van zijn korte rede eindigt hij met de uitroep: "MENA!" welke door alle aanwezige Ambonnezen in de zaal zeer geestdriftig wordt beantwoord met: "MOERIA!"

De heer TUHASELA:

"Mijnheer de Voorzitter, geachte Dames en Heren, Voor de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië zijn aan de ex-KNIL-militairen en schepelingen van de Koninklijke Marine van Ambonnese landaard formulieren uitgereikt, waarin zij zich vrijelijk konden uitspreken of zij over wensten te gaan naar de A.P.R.I.S. of de A.L.R.I.S.. Ambon was toen nog niet bezet door de Republiek Indonesia. Na de soevereiniteits-overdracht aan Indonesië op 29 December 1949 hebben bedpelde Ambonnese militairen en schepelingen, die géén verbintenis met de APRIS en ALRIS wensten aan te gaan, te kennen gegeven zo spoedig mogelijk te willen worden gerepatriëerd naar- en gedemobiliseerd in hun land van herkomst. Echter zonder effectief resultaat.

Na de expiratie op 26 Juli 1950 van het K.N.I.L. zijn wederom dergelijke verzoeken gericht tot de verschillende Commandanten, echter eveneens met een negatief resultaat.

Met en door de nieuwe rechtsorde, welke door Koningin Juliana was ingeluid ingevolge Staatsblad J. 570, werd aan dese militairen en schepelingen de kans geboden die nationaliteit te dragen, die zij zelf wensten te aanvaarden. Krachtens dit staatsblad J. 570 zijn zij staatsburgers geworden van de Republiek Maleekoe Selatan, en dus autonoom. Zij werden overgeheveld naar het leger van de R.I.S. Na de ondertekening van het Unie-statuut van Nederland met de R.I.S. zouden hun rechtsbelangen gewaarborgd blijven, zoals die verankerd liggen in artikel 36 onder "Regeling Landstrijdkrachten". Ingevolge de spanning tussen Nederland en de R.I.S. was repatriëring naar en demobilisatie in het land van herkomst niet mogelijk doordat reeds dadelijk de R.I. het gebied der Zuid-Molukken beheerste, en hierdoor doet zich de behoefte gevoelen een grond te vormen in een organisatie die de belangen van de Ambonnese militairen en schepelingen behartigt of consolideert. Eerst droeg deze organisatie de naam "Roetjoek ~~van~~ Republiek Maleekoe Selatan" Deze naam is daarna omgepermd tot "Commissie Rechtspositie Ambonnese Militairen en Schepelingen - C.R.A.M.S."

Voorts dient vermeld te worden, dat de CRAMS als organisatie steeds officieel heeft geconferreerd met de Hoge Commissaris van

PALAPINAN

van het Koninkrijk der Nederlanden in Indonesië, de heer Lamping, en met de Commandant van de Nederlandse rayons in Indonesië, Kolonel Van Santen, niet alleen over de rechtspositie van de Ambonense ex-KNIL-militairen en ex-schepelingen van de Koninklijke Marine, maar ook over hun repatriëring naar het land van herkomst. Officieel zijn meerbedoelde belangen aan de Nederlandse Regering voorgelegd, doch .. eveneens met negatief resultaat. De positie van CRAMS ten opzichte van de regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden en de toenmalige R.I.S. was vastgelegd op juridisch constitutionele basis, maar het kwam tenslotte neer op het niet willen aanvaarden van de democratische principes van het Atlantic Charter en het verkrachten van het tusschen Nederland en Indonesië gecreëerde Unie-statuut.

Meer dan drie eeuwen zijn wij, Ambonnezen, misbruikt geworden om het voormalige Indië te verdedigen en de positie van het Koninkrijk der Nederlanden aldaar te consolideren. Ons bloed en ons leven hebben wij daarvoor gegeven, en plichtsgetrouw zijn wij een heldendood daarvoor ingegaan. Aan trouw ontbrak het ons niet, en ook niet aan durf. Denk maar aan de opstanden van de vorsten van Boni, Atjeh, Bali, Java.. en die werden alle bloedig onderdrukt met onze hulp.

Voor wie deden wij dit alles? Voor ons Land? Voor onze kinderen en nakomelingen? - Néén: enkel en alleen voor een VREEMDE STAAT.

En wat kregen wij hiervoor tot dank? Dat alle rechtsmateriaal, dat deze vreemde staat ons in handen gaf om ons het recht te geven het Indonesische staatsburgerschap te verwerpen, toen wij daarvan ook gebruik wilden maken, op verraderlijke wijze werd verkwanfeld, zodat nu de Republiek Indonesia de agressor is kunnen worden van de Zuid-Molukken. - Dit is de dank, die deze vreemde staat gaf voor eeuwenlange trouw!

Waar blijven de beloften en toezeggingen van die vreemde staat, die zij ons heeft gedaan? Heeft de rede van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina van 6 September 1941, waarin het accent werd gelegd op het zelfbeschikkingsrecht, waarvan dus ook het Molukse volk gebruik mocht maken, enig effect gehad? Ik kan hierop antwoorden: "Ja" en "Neen!"

"Neen": omdat dit recht niet verwezenlijkt is. "Ja": omdat de thans in Nederland vertoevende Zuid-Molukkers hier als ontheemden en verschoppelingen worden behandeld.

Nóg is de tijd niet voorbij om voor vrijheid en recht op te komen. Elke partij mag haar doelstellingen verdedigen en haar streven voortzetten ter verkrijging van haar recht, en dat wat elk land en volk ten goede zal komen: het chauvinisme. De eenheid zal als grondslag van een volksstrijd versnipperd worden en een potentiële impotentie kan hieruit voortvloeien. Wij moeten nationaal denken en voelen en dit ook in daden omzetten; het algemeen belang moeten wij voorop stellen. Verenigd zullen wij strijden en verenigd zullen wij overwinnen. De belangen van onze nakomelingen staan zeer zeker op het spel. Wanneer deze zaak op een deskundige wijze wordt behartigd, zal onze staat een vooraanstaande rol hebben te vervullen tegen die communistische staat, n.l. het z.g. "Bamboe-gordijn".

Zoals bij de uitroeping op 24 April 1950 van de Republiek der Zuid-Molukken in de hoofdstad Ambon krachtens bepaling van het constitutioneel vertegenwoordigend lichaam is kond gedaan, moeten wij thans de strijd aanbinden tegen elke staat die daartegen is. Nu rust de plicht op ons om daarvoor te strijden!

Ik dank U! Ik heb gezegd!" (Geestdriftig applaus.)

De heer APONNO:

"Mijnheer de Voorzitter, geachte aanwezigen, Toen op 26 Juli 1950, de datum waarop het voormalige KNIL werd opgeheven, de KNIL-leiding in Indonesië met ons, Ambonnezen, geen raad wist,

wist, vertrok op 8 Augustus d.a.v. een delegatie uit ons midden naar Nederland om hier voor de bevoegde instanties voor onze rechten te pleiten. Na de proclamatie van onze Koningin werd deze delegatie door de President in audiëntie ontvangen, en na diverse besprekingen vertrok de Staatssecretaris van Oorlog medio September 1950 naar Indonesië, aan de delegatie in Nederland de hoop latende, dat de Nederlandse Regering nu toch iets goeds voor ons ging doen. Helaas, de heer Fockema Andrae had alleen bereikt, dat toen hij nauwelijks hier was teruggekeerd ons Vaderland op harde, gewelddadige wijze door de Republiek Indonesia werd aangevallen. Wij, Ambonnese soldaten van het roemruchtige KNIL, waarvan wij steeds de kern vormden, werden opzettelijk vastgehouden! Getraind en bedreven als wij zijn, moesten wij met machteloze woede toekijken hoe ons land werd uitgemoord en uitgeplunderd. Tot overmaat van ramp stelde Nederland zijn oorlogsmateriaal, dat men ons ontnomen had, ter beschikking van onze vijand om Ambon uit te moorden! Zelfs de schepen van de Koninklijke Paketvaart-maatschappij stelde de Nederlandse Regering ter beschikking aan die vijand om troepen naar Ambon te vervoeren! Zonder die schepen zou die vijand nooit in Ambon hebben kunnen komen!! Zo heeft de Nederlandse Regering verraad gepleegd aan ons Ambon!! (Hevig applaus en gefluit in de zaal.) Op dezelfde zee waarin Karel Doorman Voor 26 Juli 1950 was er gelegenheid te over om ons naar Ambon terug te voeren, maar dit werd nagelaten. Wij werden naar Java gebracht en daar te werk gesteld. Maar toen Ambon door de vijand bezet was, toen dwong de Nederlandse Regering ons naar Ambon terug te gaan! - Stelt U zich nu eens voor, dat de Nederlanders destijds gedwongen waren naar Nederland toen dat bezet was door de moffen! - En als wij weigerden hieraan gevolg te geven, dan stelden zij ons voor over te lopen naar de APRI, in dienst van onze vijand!

Ter Ronde-tafel-Conferentie heeft Nederland plechtig beloofd, dat de Ambonnezen naar Amboon zouden worden vervoerd als zij niet wilden overgaan naar de APRI. Dit was dus geheel op basis van vrijwilligheid, en dat is aan de daar aanwezige officieren ook zeer goed bekend. Maar deze commandanten, die ons met de paplepel hebben ingegoten nimmer naar de vijand over te lopen en aan wier sterren Ambon's bloed kleeft, die willen nu dat wij met de vijand samenwerken!

Toen Djocja moest ontruimd worden, kwamen daar de Ambonnezen weer aan te pas.

Maar nu, in Nederland teruggekeerd zijnde, maakten ze bekend dat aan de Ambonnezen niets zou gebeuren als zij in Nederland zouden zijn aangekomen. Dit is de dank voor alles wat wij in eeuwen hebben gepresteerd voor Nederland's belang!

Dit doet mij denken aan een voorbeeld in één van de bioscopen van Den Haag. Ergens op de Betuwe ging een mijnheer op zijn bromfiets geregeld wilde varkens voeren; die varkens waren zo tam dat zij uit zijn hand kwamen eten en daarna weer rustig weg gingen. "Zonder een dankje-wel" voegde de omroeper daaraan toe. Maar daar zijn ze dan ook zwijnen voor." (applaus) Als die omroeper de toestand waarin de Ambonnezen had gekend, zou hij die toevoeging zeker hebben achterwege gelaten.

Zonder dit verraad door de Nederlandse Regering zou er van het leger van de R.I. niets zijn overgebleven. Maar de Nederlandse Regering wilde Soekarno niet op zijn tenen trappen en liet de Ambonnezen voor wat ze waren, liet ze zitten.

En toen wisten ze drie mogelijkheden voor de Ambonnezen: teruggaan naar Ambon, demobilisatie op Java, of naar Nederland. Natuurlijk hebben wij Nederland gekozen. Er waren geen andere mogelijkheden. Wij hebben die keuze dus niet vrijwillig gedaan. En nu zegt de Regering, dat wij hier gasten zijn. God sta ieder vrij mens bij, die door zijn gastheer wordt vermoord als hij te gast komt! - Ze hebben ons beloofd, dat wij hier in Nederland militair zouden zijn. Maar nauwelijks waren wij hier gedebatteerd, of

onderging,
over het
heldengraf
van Karel
Doorman,
daar heeft
Nederland
Ambon ver-
raden!!

of wij kregen een papier in de hand gestopt met de mededeling, dat wij gedemobiliseerd waren en burgers waren geworden! Daar ging het recht van ons, Ambonnezen! (Applaus) Gedemobiliseerd in een vreemd land! Pensioengerechtigde oude militairen waren erbij, die ervoor bedankt hadden om naar de vijand over te gaan, en die nu zonder meer burgers zijn! Natuurlijk willen wij burgers zijn, maar niet in een vreemd land, met vreemde zeden en gewoonten, en een vreemd klimaat. Wij willen in ons eigen land burgers zijn. Daar wensten wij ook het KNIL te verlaten. Dit is ons goed recht. Dit recht heeft Nederland voor het oog van de gehele internationale wereld gegarandeerd. Wij willen geen burgers zijn in Nederland.

Na alles wat wij de laatste tijd in Nederland hebben beleefd, hebben wij het gevoel gekregen, dat wij krijgsgevangenen zijn en wel van Soekarno, en te zijnen laste. En als het hem behaagt zal ook de Nederlandse Regering ons weer terugbrengen naar Indonesië.

De Nederlandse Regering tracht onze organisatie in de kiem te smoren. Wij zijn nooit politiek-minded geweest en zelfs was het verboden om aan politiek te doen. Daarbij zijn wij nog onontwikkeld, dus zijn wij in Nederland een gemakkelijke prooi.

Zonder

Nu zegt de Minister van Uniezaken op een hem gestelde vraag, dat de Ambonnezen in Nederland "anders-gezinden" zijn. Neen, Excellentie, wij zijn R.M.S.-gezind. Wij zijn allemaal naar Nederland gekomen en niet in Indonesië gebleven, ondanks het aanbod van Soekarno om ons ieder 5000 roepiahs te geven als wij naar de R.I. wilden overgaan. (Hevig applaus en Bravo-geroep.) In ieder volk, ook het Nederlandse, zijn anders-gezinden.

Zulke
koloni-
ale

Niet alleen de organisatie wordt tegengewerkt, maar ook onze voormannen. En dan worden er typen als Goldman aan het hoofd van onze kampen geplaatst en thans na lang geëxperimenteer een generaal. Erkent de Nederlandse Regering dan eindelijk, dat wij toch militairen zijn? Of wil de Nederlandse Regering ons militarisme uitbuitend, ons onder tucht plaatsen? Wij hebben toch niets te maken met een generaal! Iedereen in Nederland heeft dezelfde rechten (steeds hevig applaus). De tijd, dat een Ambonnees soldaat voor een generaal stokstijf in de houding springt is VOORBIJ!! (applaus, en gebrul) Wij zijn er nu van doordrongen, dat de Nederlandse Regering niets zal malaten om ons klein te krijgen en zodoende te dwingen naar Indonesië terug te keren. Hier zijn de mishandelingen, die wij ondergaan hebben, nog te zien (toont zijn linkerpols). (Voortdurend applaus) Terug naar Soekarno?? NIMMER!! (Gebrul in de zaal)

De heer Siwaletta:

"Geachte aanwezigen, wij zullen nu tien minuten rust nemen."

P A U Z E.

De Voorzitter, de heer SIAUTA, leidt na de pauze in het Maleis in de laatste spreker, n.l. de heer Wairata. Daarna kunnen de aanwezigen naar huis gaan.

De heer WAIRATA: vangt aan in het Maleis en deelt mede, dat van vele plaatsen de broeders en zusters hier bijeengekomen zijn om dringende besprekingen te voeren over hun gevoelens, over wat zij in hun hart voelen. Hun harten zijn vol en benauwd, en die gevoelens komen tot uiting. De Ambonnezen hebben opdracht gekregen naar Nederland te komen, en nu ze hier zijn krijgen ze moeilijkheden. Iedereen moet nu weten, dat zij geen militairen meer zijn. Maar ze moeten warga-negara worden. Hun rechten zijn niet vervuld. De naam van de Ambonnezen eist dat zij voor hun recht strijden, vergeet dat niet, Broeders. Laat ons ons recht opeisen. Ons geboorteland, waarvan wij houden, is nu op dit ogenblik in moeilijkheden en wordt overheerst. Elk mens gelooft, dat zijn land vrij moet zijn, elk kind van de Zuid-Molukken. -

De heer WAIRATA gaat thans over in het Nederlands:

Geachte aanwezigen, Sprekend over de Zuid-Molukse militairen, die

die op het ogenblik hier in Nederland vertoeven, in verband met de incidenten in de kampen, de sociale verzorging, en wat dies meer zij, moet men noodzakelijkerwijze deze vraag stellen: "What next?" Wat nu?

Het voornaamste van deze vraag is evenwel: aan wie moet zij gesteld worden? Aan de Nederlandse Regering, of aan de Ambonnezen? Immers, wanneer men deze vraag stelt aan de Ambonnezen of hun vertegenwoordigers, dan is die vraag gauw beantwoord: of naar Ceram, of naar Nieuw-Guinea. Andere wensen zijn er niet en zullen er in de toekomst ook niet zijn.

Daarom is het nu zaak zich tot de Nederlandse Regering te wenden met deze vraag: "What next?" Heren Ministers, wat nu met de 15000 Ambonnezen die hier zijn? - Ach, het antwoord is eigenlijk al gegeven. Ten duidelijkste heeft men in de Regeringsverklaringen gelezen, dat de Ambonnezen Indonesiërs zijn en dus uiteraard naar de Republiek Indonesia moeten teruggaan en dat de Nederlandse Regering - alle processen tegen de Nederlandse Staat ten spijt - zullen besluiten deze Ambonnezen naar Indonesië terug te brengen! Immers, zij heeft een overeenkomst met Soekarno gesloten, dat deze Ambonnezen in Indonesië kunnen terugkomen.

Wat er in deze overeenkomst staat, weet de Regering alleen. Wij, Ambonnezen, hebben hoegenaamd geen behoefte eraan dit te weten, omdat wij met de Republiek Indonesia niets te maken hebben en de Republiek der Zuid-Molukken met de Republiek Indonesia in oorlog is.

De Ambonnese militairen hebben het recht om te eisen naar hun vaderland teruggebracht te worden, zulks krachtens de overeenkomst, aangegaan met de Regering bij hun indienst-treding.

De Nederlandse Regering is door de Nederlandse Rechter verboden om de Ambonnezen in Indonesië te demobiliseren of naar enig door de T.N.I. bezet of beheerst gebied te vervoeren.

De feiten van de laatste tijd hebben uitgewezen, dat deze Nederlandse Rechter de toestand beter heeft kunnen aanvoelen dan de Nederlandse KNIL-officieren, die zich erop hebben laten voorstaan de toestand daar het best te kennen.

Naar de Republiek Indonesia teruggaan: NOOIT! De Ambonnese militairen willen dit niet, en de rechtgeaarde Ambonnezen weten hoe de T.N.I. in hun Vaderland is tewerkgegaan. De kerken zijn verbrand of veranderd in bordelen!

Die rechtgeaarde Ambonnezen, die van huis brieven krijgen waarin staat, dat de toestand nu onder de gezegende leiding - hoort U het goed? - de gezegende leiding van de Republiek Indonesia slechter is dan tijdens de Japanse bezetting, die rechtgeaarde Ambonnezen wensen ook niet terug te gaannaar de Republiek Indonesia. Dit is hun goed recht, want zij zijn vrije mensen.

Zo zullen wij dus nogmaals bij de Nederlandse Regering moeten komen met de vraag: "Wat nu? What next, heren Ministers?"

In het leven kennen wij mensen, die wanneer zij een gemaakte fout constateren in een complex van zure gevolgen, deze niet ruiterlijk wensen te bekennen, maar steevast die fouten wensen uit te leggen volgens een vast recept: "Wij handelen onder pressie van anderen. Het is toch eigenlijk beter voor deze slachtoffers. Er zijn andere belangen, belangrijker dus, die moeten vóórgaan."

En volgens zulke mensen ligt de fout altijd bij het slachtoffer en anderen, en nooit bij zichzelf.

Wanneer ze dan in een impasse zijn terechtgekomen, dan wordt de vraag gesteld: "What next?" en dan antwoorden zij daarop, dat zij het wel degelijk weten. Maar in werkelijkheid weten zij het niet, omdat zij nog altijd wensen terug te vallen op die gemaakte fout.

U weet bijvoorbeeld, dat het nu in Indonesië niet erg goed gaat. Het weinige dat wij door de couranten weten van de chaos in Indonesië vertelt ons genoeg. Zij, die medeplichtig zijn aan deze chaos - en dat zijn heus niet alléén de Indonesiërs - herhalen uit den treure: "Het komt heus wel in orde; chaos moet er

er nu eenmaal zijn in een jonge staat. Maar ruiterlijk hun fout erkennen? Nooit!

Het is duidelijk, dat wanneer de Nederlandse Regering zich goed had gerealiseerd haar verantwoordelijkheid voor de levens en de vrijheid van zeventig millioen zielen in het voormalige Indië, zij nooit zo passief had moeten blijven toen de deelstaat Republiek Indonesia op de meest onrechtmatige wijze de andere deelstaten van de Unie - eigenlijk de verzopen staten van Indonesië - oprolde.

De fout van de Nederlandse Regering lag helemaal niet in de soevereiniteits-overdracht, helemaal niet. Men zegt wel eens tegen de Ambonnezen: "Jullie zijn zo koloniaal, jullie willen altijd maar aan Nederland blijven hangen." Maar dat is niet waar! ^{Ook} ~~aan~~ de Ambonnezen hebben dankbaar die soevereiniteits-overdracht ^{aan} de Verenigde Staten van Indonesië geaccepteerd. Geen enkele Ambonnees heeft er ooit aan gedacht om een koloniaal gezag van Nederland te blijven accepteren. Maar de fout van Nederland is geweest het stilzwijgend toe te staan, dat de imperialist van Djocja zich stelde boven de Verenigde Staten van Indonesië, die gelukkig niet zijn verzopen, maar uiteengevallen in twee soevereine staten, n.l. de Republiek der Zuid-Molukken en de Republiek Indonesia. (applaus).

Niet alleen Djocja heeft zich schuldig gemaakt aan schending van de R.T.C.-overeenkomsten, maar ook de Nederlandse Regering zelf, die tegen die schendingen had moeten optreden, is medeplichtig aan die schending door stilzwijgend toe te staan dat zijplaats vond. De gevolgen van die fout der Nederlandse Regering ondervindt zij thans zelf, tot grote ontsteltenis, door de komst van 15000 Ambonnezen naar Nederland, die zich op dienstbevel hebben moeten inschepen. Hoort U het goed, dames en heren: op dienstbevel! Zij kregen de opdracht daartoe. En hun vertrouwensmannen hebben hun het advies gegeven om gevolg te geven aan de orders. Zij hebben geen orders gegeven, neen, zij gaven advies gevolg te geven aan de afvoer-orders. En de militairen hebben er gevolg aan gegeven.

Het past een Regering, die zichzelf respecteert, niet een gemaakte fout goed te praten en deze te camoufleren, en de verantwoordelijkheid van de gevolgen van die fout niet ten volle te dragen.

Het heeft eigenlijk niet veel zin meer om telkens en telkens weer te wijzen op de politiek gemaakte fout, maar wél heeft het zin om met alle kracht te wijzen op haar verantwoordelijkheid, en in verband daarmee dient erop gewezen te worden, dat de verantwoordelijkheid voor de Ambonnezen die zich momenteel in Nederland bevinden, voor het leven en de vrijheid van de 15000 Ambonnese militairen en hun gezinsleden, voor de volle honderd procent rust op de schouders van de Nederlandse Regering. En daarom - ik herhaal het nog eens - de Nederlandse Regering dié moet antwoord geven om de vraag: "What next?" en daarbij dient zij rekening te houden met twee zéér belangrijke factoren:

1. de Ambonnese militairen en hun gezinsleden willen geen Indonesiërs zijn;
2. afvoer naar Nieuw-Guinea is mogelijk, tenzij dit door Soekarno is verboden en de Nederlandse Regering meent op last van Soekarno te moeten handelen, wat wij, Ambonnezen, beslist niet kunnen geloven.

Men moet zich, dames en heren, niet blind staren op een idée-fixe, dat alle in Indonesië levende volken één Indonesisch blok vormen. Het waan-denkbeeld van één Indonesisch blok, één Indonesisch volk, de z.g. "Pantjasila" is de Indonesische filosofie, samengesteld door Soekarno sendiri. Één theorie daarvan gaat over de "Kabangsaan" of de nationaliteit. Soekarno snapt

snapt namelijk, dat de verschillende Indonesische bevolkingsgroepen één Indonesisch volk vormen en meent dit als volgt te moeten motiveren: Wij wonen in een gebied dat een geografische eenheid vormt. Een kind kan namelijk op de kaart zien, dat Indonesië - en dan vooral niet te vergeten Nieuw-Guinea, het Westelijke deel van Nieuw-Guinea, het NEDERLANDSE deel - een geografische eenheid vormt. - Tussen twee haakjes, dames en heren, wil ik hierbij opmerken, dat wanneer de heer Abel Tasman destijds in Australië was gebleven en Australië Nederlands gebied zou zijn geworden, dan zou volgens Soekarno ook Australië met Indonesië één geografisch geheel vormen en dus ook het Australische volk met de Indonesische volkeren één eenheid moeten willen vormen! U begrijpt dus, dat deze argumentatie van Soekarno niet bepaald sterk is. Ook indien wij als kleine kinderen zouden kunnen zien, dat Indonesië met Nieuw-Guinea één geografisch geheel zou vormen, dan valt nog de tweede pijler weg voor de eenheid van de Indonesische volkeren: immers, de Zuid-Molukkers en de Irianen willen geen eenheid met het Indonesische volk vormen. Dus dan is er geen eenheid. Er lopen wel millioenen mensen rond, die geen Indonesiërs willen zijn. Wij hebben er nu nog geen bewijzen voor, maar U zult straks wel de bewijzen uit de couranten lezen als het zo ver is. Het klinkt misschien wel een beetje eigenaardig, maar straks kan het toch wel gebeuren, dat de Javanen zelf geen Indonesiërs meer willen zijn! (Hevig applaus) Weet U waarom? Immers, Javanen moeten heersers zijn. Men denke slechts aan de benoeming van Sudirjo en de moeilijkheden in Kalimantan waar men spreekt van een anti-Javaanse beweging, en dat is niet Ambon, maar dat is Borneo, en dat is omdat men onder de hoogste gezagsdragers alleen maar Javanen vindt. Het beleid is nu eenmaal, dat zij zich niet kunnen encanailieren met gewone Indonesiërs.

In een gesprek, dat ik eens in de trein had, heeft men het mij eens heel kwalijk genomen, dat ik geen Indonesiër wilde zijn. Ik antwoordde toen daarop: "Maar Mijnheer, U bent toch geen MCF?" waarop de goede man verantwoordigd zei: "Wat heeft dat er nu mee te maken?" Ik zei toen: "Alles, Mijnheer: U bent toch ook een GERMAAN!"...

Ziet U, als de Ambonnezen geen Indonesiërs willen zijn, dan kunnen zelfs tien Nederlandse Regeringen hun niet daartoe maken, want zelfs Soekarno DE Indonesiër is hierin niet geslaagd, zelfs niet toen hij ons met 5 à 7000 roepiahs daartoe wilde overhalen!

En stelt U zich nu even voor, dat de Nederlandse Regering erin zou slagen de Ambonnezen naar Indonesië terug te brengen, dan begrijpt U toch, dat de Ambonnezen - zo recalcitrant als zij zijn - toch alleen zouden handelen als Ambonnezen en dat zou heus geen rust brengen in Indonesië, en dat is beslist niet goed voor het Nederlandse economische plan!

Maar waarom dan die Ambonnezen niet naar Nieuw-Guinea? Het argument van de Nederlandse Regering is - behalve dat er geen huisvesting is - dat de Nieuw-Guineeërs de Ambonnezen niet lusten. Die willen hun daar niet graag zien. Dat argument is echter eigenlijk niet volledig. De Nieuw-Guineeërs willen geen Ambonnezen-uit-de-Republik-Indonesia op Nieuw-Guinea hebben! **ACCOORD. Dat kunnen wij begrijpen, WANT OOK WIJ WILLEN DEZE AMBONNEZEN NIET HEBBEN IN DE ZUID-MOLUKKEN!!** (Hevig applaus)

Maar dat de Nieuw-Guineeërs de Ambonnezen, die niets met de Republik Indonesia te maken willen hebben, graag daar willen hebben getuigt de poging om de Ambonnese militairen naar Nieuw-Guinea te doen afvoeren. Die Nieuw-Guineeërs die zo goed kunnen omgaan met die Ambonnezen, die nu naar Nederland zijn gebracht, zouden ze graag daar willen hebben.

De Ambonnezen zijn daar altijd reeds werkzaam geweest, als dominees, als onderwijzers, en net alsof het zo wezen moet, noemen de Irianen de Ambonnezen hun "Bapaks", hun Vaders. En een kind kan zijn vader moeilijk de deur wijzen, en zo kunnen de

de Nieuw-Guineeërs, de Irianen, moeilijk de Ambonnezen de deur wijzen. Misschien dat daarom de Nederlandse Regering ons niet naar Nieuw-Guinea wil brengen? Het kan ook zijn, dat men zo redeneert: als die 15000 Ambonnese militairen in Nieuw-Guinea komen, in neutraal gebied, dan heeft Indonesië geen kans meer om Nieuw-Guinea op te eisen en dan zal Nieuw-Guinea bij Nederland blijven. Maar ik kan moeilijk veronderstellen, dat de Nederlandse Regering nu Nieuw-Guinea wil weggeven; dat kan ik niet, en daarom houd ik mij liever bij die eerste redenering. (applaus)

En wat nu? Naar Suriname? (gelach in de zaal) Naar Noord-Afrika? (gelach) Ja, waarom niet? Maar dan onder andere omstandigheden misschien. Wij moeten éérst naar de Zuid-Molukken toe en dan kunnen ze ons vragen, als wij een beetje levensmoe zijn geworden, om naar Noord-Afrika te gaan. (Applaus).

Dit is nu de impasse, waaruit de Nederlandse Regering alleen maar kan komen wanneer zij haar politieke fout, de medeplichtigheid aan de schending der Ronde-Tafel-Conferentie-accorden, erkent en zich bereid verklaart het grote onrecht dat zij heeft helpen stichten bij ons volk grondig te herstellen. Alle oplossingen - noemt U ze maar op - zijn fout en niet te accepteren, want zij zijn niet gebaseerd op het herstel van het geschonden - of liever vernietigde - zelfbeschikkingsrecht der Zuid-Molukkers. En dit eisen nu eenmaal de 15000 militairen met hun gezinnen, die eisen dit recht om zelf een eigen regering en de staatsvorm te kiezen welke gegarandeerd is, ook aan het Ambonnese volk.

Men heeft eens in een van de dagbladen, ik meen het Eindhovense Dagblad, geschreven: "er zijn maar twee Ambonnezen op de 1000 Indonesiërs en daarom moeten er geen Zuid-Molukken zijn." Men zou zeggen: "Hij wèl!" Wat heeft dat nu te maken met zelfbeschikkingsrecht?! Dat blijft toch zelfbeschikkingsrecht?! Nogmaals: deze militairen eisen alleen maar op een gegarandeerd - door Nederland gegarandeerd - zelfbeschikkingsrecht. Leze vraag: "Wat nu?" is alleen maar te beantwoorden wanneer de Nederlandse Regering bereid is dat schandelijke onrecht, de Ambonnezen aangedaan, ongedaan te maken.

Heeft nu de Nederlandse Regering de kans dat te doen? Waar is het ogenblik, dat de Nederlandse Regering dat kan doen?

In Nederland is gekomen Zijne Excellentie Soepomo ter bespreking van de wijziging van het Unie-statuuut. Men wil nu eenmaal die rechts-accorden herzien. Ze zijn al herzien. Maar onfin, is nu niet het ogenblik aangeboden voor de Nederlandse Regering om van deze Indonesische Republiek te eisen: herstel van het zelfbeschikkingsrecht van de Zuid-Molukkers, dat zijn grondslag vindt in de accorden, die ze nu weer gaan herzien? Dit is voor de Nederlandse Regering de gelegenheid! Het hangt er nu alleen maar van af, of de Nederlandse Regering de MOED kan opbrengen om dit ter tafel te brengen. Het is alleen de kwestie van het begin: wie begint?

Dit te eisen van de Nederlandse Regering, dit is de politiek van de Ambonnezen, meer niet. Wij zijn niet politiek geschoold. Deze militairen mochten niet aan politiek doen of zij werden het Leger uitgetrapt, dus weten zij eigenlijk niets van politiek af; maar wèl weten wij, dat in de wereld van fatsoenlijke mensen PAST een eenmaal beloofd recht ook te geven, en wanneer men heeft beloofd om te waken voor schending door derden, ook op te komen om dat recht te handhaven wanneer dat recht geschonden wordt door derden. Wij vragen dus alleen ons recht, dat is gegarandeerd, en als dit politiek mocht worden genoemd, zodat wij in een verkeerd daglicht kunnen komen te staan voor de buitenwereld, .. nou ja.. dan is er niets aan te doen, maar dit te eisen is de plicht van iedere Zuid-Molukker, waar hij zich op de wereld ook bevinden mocht!

Onze politiek is alleen maar een recht opeisen en meer niet. Wij doen daardoor geen schade. Het is ons niet te doen om die

die Republiek Indonesia op te rollen, dat ligt ons niet (Djocja wél) (Gelach in de zaal). Wij willen ook niet een ander rijk aanvallen, wij willen alleen maar baas zijn in eigen huis.

Ik heb eens een gesprek gevolgd, dat zo eindigde, tussen een Nederlander en een eenvoudige Ambonnesese soldaat: De Nederlander probeerde op alle mogelijke manieren te bewijzen, dat de R.M.S. geen redelijk recht heeft te bestaan. Toen antwoordde die heel gewone Ambonnesese soldaat heel eenvoudig: "Mijnheer, hebben wij het recht niet om baas te zijn in eigen huis?" De Nederlander zei: "Jawel, Mijnheer." "Goed," zei de Ambonnesese soldaat, "hebben wij dat recht gekregen?" "Jawel, Mijnheer." De Ambonneses vroeg toen: "Mag een ander ons dit recht ontnemen?" "NATUURLIJK NIET." zei die Nederlandse mijnheer. Toen zei die Ambonneses: "Kijk, en dat heeft nu Soekarno gedaan." "Is dat écht zo?" zei die Nederlandse mijnheer. "Jawel, mijnheer." (Hevig applaus)

Het is logisch, dat de Nederlandse Regering geen politieke activiteit van de Ambonnesen wenst, want zo'n politiek: het op-eisen van een door Nederland gegarandeerd recht, is alleen maar een wakker maken van haar geweten, dat gevaar loopt in te dommen.

Iemand die in het water valt, heeft toch ook het recht om uit zelfbehoud te spartelen!? En de Ambonnesen hier zijn stuk voor stuk politieke drenkelingen. Deze kunnen alleen maar gered worden als ze in de maalstroom van de Nederlands-Indonesische politiek betrokken worden. (Applaus) De Nederlandse Regering kan en mag - omdat het een Christelijke Regering is - nimmer tot deze politieke drenkelingen, die nota-bene door haar schuld dat geworden zijn, zeggen: "Spartel niet en verzuip maar!" (Applaus) Of - en dat kan ik ook niet geloven - of het heeft in de bedoeling van de Nederlandse Regering moeten liggen om deze politieke drenkelingen te laten verzuipen.

Ik kan dat niet geloven, maar als dat waar mocht zijn, dan weet ik, dat die Ambonnesese militairen en hun gezinsleden zullen zeggen: "Als dat Uw bedoeling is, Regering die wij hebben gediend met het beste dat wij hadden, Regering voor wie wij alles over hadden, zelfs ons **LEVEN**, Regering voor wie onze beste Zonen hun leven hebben gelaten, Regering voor wie witte kruizen op de erevelden in geheel Indonesië staan, Regering door wie ons Vaderland aan de afgrond is gebracht ..., als dat Uw bedoeling is... dan, Regering, hebben wij maar éénverzoek: Komt dan met Uw overvalwagens; hier zijn wij! En laat ons uit Uw machinegeweren, die WIJ eens hebben gehanteerd, laat ons uit Uw machinegeweren de **LAATSTE KOGEL ONTVANGEN!!** (Donderend applaus)

Ik heb gezegd. -

De Heer APONNO: (eerst in het Maleis, daarna herhaald in het Nederlands):

"Geachte aanwezigen, Ik bedoel hiermede in het bijzonder mijn Ambonnesese landgenoten. Wij willen een petitie sturen aan de UNO en hare leden, en ook aan de Eerste en Tweede Kamers der Staten Generaal der Nederlandse Regering, als U daarmee accoord gaat. Ik zal deze petitie nu voorlezen."

De heer Aponno leest thans het ontwerp der bedoelde petitie in het Nederlands voor, welke zin voor zin in het Maleis wordt vertaald door een der andere bestuursleden. - Door het zeer vlugge voorlezen van de Nederlandse tekst kon de petitie niet woordelijk worden opgenomen, doch zij komt in het kort neer op het volgende:

"Ondergetekenden, tijdelijk in Nederland in de te noemen woonoorden verblijvende, in afwachting van hun uiteindelijke bestemming inzake te realiseren repatriëring naar door de Republiek Indonesia niet bezette of overheerste gebieden der Zuid-Molukken,

- Zuid-Molukken, verklaren hierbij plechtig en uitdrukkelijk:
dat zij allen staatsburgers zijn van de op 24 April 1950 in de
hoofdstad Amoon uitgeroepen Republiek der Zuid-Molukken;
dat zij weliswaar krachtens de overeenkomst terzake van de sou-
vereiniteits-overdracht aan Indonesië van 29 December 1949
staatsburgers zijn geweest van de Republiek Indonesia Sarikat,
maar dat zij zijn overgegaan tot de Republiek der Zuid-Moluk-
ken met de Molukse nationaliteit ingevolge de door Hare Ma-
jesteit Koningin Juliana afkondigde rechtsorde inzake het
zelfbeschikkingsrecht, welk recht zij hebben verkregen krach-
tens de uitroeping van de Republiek der Zuid-Molukken tot sou-
vereine staat op het ogenblik waarop de Republiek Indonesia
Sarikat werd ontbonden;
dat zij nooit of te nimmer staatsburgers zijn geweest of willen
worden van de Republiek Indonesia, die zich strijdig met de
bepalingen van de overeenkomsten der Ronde-Tafel-Conferentie
krachtens de Grondwet van het Koninkrijk der Nederlanden op
27 December 1949 afkondigde rechtsorde, in de plaats heeft
gesteld van de Republiek Indonesia Sarikat;
dat de bewering, dat de Republiek Indonesia moet worden geacht
rechtens te zijn in de plaats getreden van de Republiek Indo-
nesia Sarikat, in strijd is met de ter R.T.C. vastgestelde
internationale rechten en deze in de plaatsstelling te kwa-
der trouw is geschied en zeker niet bindend kan zijn voor
personen die zich aan de bepalingen van het internationale
recht wensen te houden en die zich dus niet aan de feitelijke
macht van de Republiek Indonesia wensen te onderwerpen;
dat zolang de U.N.O. streeft naar vrijheid en democratie krach-
tens de door haar in acht genomen bepalingen en zoals dit
wordt gedaan door diverse democratische landen, en dit stre-
ven onder meer impliceert de erkenning van de vrijheid van
het zelfbeschikkingsrecht en dus de keuze van staatsburger-
schap en nationaliteit, ondergetekenden zullen blijven strij-
den om hun eis ten aanzien van de hun gegarandeerde rechten
te verwezenlijken;
dat zolang de U.N.O. de Republiek der Zuid-Molukken, en mitsdien
ook de Molukse nationaliteit, niet erkent, dit steeds in-
druist tegen het beloofde recht van zelfbeschikking, en de
R.M.S. zal worden bedreigd door andere landen, die doende
zijn het wereldstreven naar vrijheid en democratie te ver-
nietigen.

De ondergetekenden dringen aan op:

- a. spoedige internationale realistische erkenning van de R.M.S.-
en de Molukse nationaliteit;
- b. U.N.O.-interventie teneinde te geraken tot erkenning van haar
zelfbeschikkingsrecht." -
(Hevig applaus).

de
De heer SIWALETTA:

"Saudara-saudara, ~~gasthe~~ aanwezigen, Wij danken U hartelijk
voor Uw bezoek aan onze openbare protest-vergadering en wij ho-
pen, dat God ons kleine Ambonense volk steeds zal bijstaan. Ik
dank U. **MENA!!**"

De hele zaal roept hierop uiterst geestdriftig het antwoord:

"**MOERIA!!!**"

(Langdurig applaus)
Muziek op het toneel.

Onder de aanwezigen werden o.a. opgemerkt: Overste Dr. Kainama,
de heer Patty (Bureau Zuid-Molukken), en Ton Schilling.
De vergadering verliep zeer geestdriftig, doch uiterst ordelijk
en zonder een enkele wanklank.

GEHEIM

De Huis
Verbinding: No.12

Doss.13/830

15 September 1951.

Onderwerp: Protestvergadering C.R.A.M.S.

Datum ontvangst bericht: 13 September 1951

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

09.713.1
01.122.6

17 SEP. 1951
ACD/110170

NIET O.K.
ACD/
DAT: 11-57
PAR: 27

Hierbij wordt toegezonden een stenografisch verslag van de op 13 September 1951 door de C.R.A.M.S. gehouden protestvergadering in de Dierentuin te 's-Gravenhage.

Na afloop van de vergadering werd door de Ambonnezen in optocht gemarcheerd naar het paleis Noordeinde, alwaar bij het standbeeld van Prins Willem I een krans werd gelegd.

Het geheel had een zeer ordelijk en rustig verloop.
(einde) /

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE "COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONNESE MILITAIREN EN SCHEPELINGEN (C.R.A.M.S.)", gehouden in de grote zaal van de Dierentuin te 's-Gravenhage op Donderdag, 13 September 1951, om 7 uur n.m. -

Op het toneel in de grote zaal zit opgesteld een Ambonnees zang- en krontjong-orkestje, dat voor de aanvang der vergadering enige muzieknummers ten beste geeft.

Vanuit de zaal gezien is boven het toneel ter linkerzijde aangebracht een grote Ambonnesse vlag, en ter rechterzijde een Nederlandse vlag. Voor de loges links en rechts van het toneel zijn Ambonnesse vlaggen aan vlaggestokken uitgestoken.

De zaal is beneden vrijwel geheel bezet, grotendeels door Ambonnezen met vrouwen en kinderen; er zijn slechts enkele tientallen Europeanen aanwezig. De boven-balcons zijn geheel ledig. In totaal zijn er ongeveer 14 à 15-honderd personen aanwezig.

Aan de Bestuurs-tafel op het toneel zijn zes Ambonnesse heren gezeten.

⊗

Om 7 uur n.m. opent de Voorzitter, de heer SIAUTA, de vergadering. Hij heet de aanwezigen (in het Maleis) hartelijk welkom en dankt hen voor hun komst ondanks de hevige regen. Hij leidt als eerste spreker in: de heer Tuhasele. Na het uitspreken van zijn korte rede eindigt hij met de uitroep: "MENA!" welke door alle aanwezige Ambonnezen in de zaal zeer geestdriftig wordt beantwoord met: "MOERIA!"

⊗

De heer TUHASELA:

"Mijnheer de Voorzitter, geachte Dames en Heren, Vóór de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië zijn aan de ex-KNIL-militairen en schepelingen van de Koninklijke Marine van Ambonnesse landaard formulieren uitgereikt, waarin zij zich vrijelijk konden uitspreken of zij over wensten te gaan naar de A.P.R.I.S. of de A.L.R.I.S.. Ambon was toen nog niet bezet door de Republiek Indonesia. Na de soevereiniteits-overdracht aan Indonesië op 29 December 1949 hebben bedoelde Ambonnesse militairen en schepelingen, die géén verbintenis met de APRIS en ALRIS wensten aan te gaan, te kennen gegeven zo spoedig mogelijk te willen worden gerepatriëerd naar- en gedemobiliseerd in hun land van herkomst. Echter zonder effectief resultaat.

Na de expiratie op 26 Juli 1950 van het K.N.I.L. zijn wederom dergelijke verzoeken gericht tot de verschillende Commandanten, echter eveneens met een negatief resultaat.

Met en door de nieuwe rechtsorde, welke door Koningin Juliana was ingeluid ingevolge Staatsblad J. 570, werd aan deze militairen en schepelingen de kans geboden dié nationaliteit te dragen, die zij zelf wensten te aanvaarden. Krachtens dit staatsblad J. 570 zijn zij staatsburgers geworden van de Republiek Maloekoe Selatan, en dus autonoom. Zij werden overgeheveld naar het leger van de R.I.S. Na de ondertekening van het Unie-statuut van Nederland met de R.I.S. zouden hun rechtsbelangen gewaarborgd blijven, zoals die verankerd liggen in artikel 36 onder "Regeling Landstrijdkrachten". Ingevolge de spanning tussen Nederland en de R.I.S. was repatriëring naar en demobilisatie in het land van herkomst niet mogelijk doordat reeds dadelijk de R.I. het gebied der Zuid-Molukken beheerste, en hierdoor doet zich de behoefte gevoelen een grond te vormen in een organisatie die de belangen van de Ambonnesse militairen en schepelingen behartigt of consolideert. Eerst droeg deze organisatie de naam "Roetboek ~~Malloekoe~~ Republiek Maloekoe Selatan" Deze naam is daarna omgevormd tot "Commissie Rechtspositie Ambonnesse Militairen en Schepelingen = C.R.A.M.S."

PIMPINAN

Voorts dient vermeld te worden, dat de CRAMS als organisatie steeds officieel heeft geconfereerd met de Hoge Commissaris van

van het Koninkrijk der Nederlanden in Indonesië, de heer Lamping, en met de Commandant van de Nederlandse rayons in Indonesië, Kolonel Van Santen, niet alleen over de rechtspositie van de Ambon-nese ex-KNIL-militairen en ex-schepelingen van de Koninklijke Marine, maar ook over hun repatriëring naar het land van herkomst. Officieel zijn meerbedoelde belangen aan de Nederlandse Regering voorgelegd, doch .. eveneens met negatief resultaat.

De positie van CRAMS ten opzichte van de regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden en de toenmalige R.I.S. was vastgelegd op juridisch constitutionele basis, maar het kwam tenslotte neer op het willen aanvaarden van de democratische principes van het Atlantische Charter en het verkrachten van het tussen Nederland en Indonesië gecreëerde Unie-statuut.

Meer dan drie eeuwen zijn wij, Ambonnezen, misbruikt geworden om het voormalige Indië te verdedigen en de positie van het Koninkrijk der Nederlanden aldaar te consolideren. Ons bloed en ons leven hebben wij daarvoor gegeven, en plichtsgetrouw zijn wij een heldendood daarvoor ingegaan. Aan trouw ontbrak het ons niet, en ook niet aan durf. Denk maar aan de opstanden van de vorsten van Boni, Atjeh, Bali, Java.. en die werden alle bloedig onderdrukt met onze hulp.

Voor wie deden wij dit alles? Voor ons Land? Voor onze kinderen en nakomelingen? - Néén: enkel en alleen voor een VREEMDE STAAT.

En wat kregen wij hiervoor tot dank? Dat alle rechtsmateriaal, dat deze vreemde staat ons in handen gaf om ons het recht te geven het Indonesische staatsburgerschap te verwerpen, toen wij daarvan ook gebruik wilden maken, op verraderlijke wijze werd verkwanseld, zodat nu de Republiek Indonesia de agressor is kunnen worden van de Zuid-Molukken. - Dit is de dank, die deze vreemde staat gaf voor eeuwenlange trouw!

Waar blijven de beloften en toezeggingen van die vreemde staat, die zij ons heeft gedaan? Heeft de rede van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina van 6 September 1941, waarin het accent werd gelegd op het zelfbeschikkingsrecht, waarvan dus ook het Molukse volk gebruik mocht maken, enig effect gehad? Ik kan hierop antwoorden: "Ja" en "Neen!"

"Neen": omdat dit recht niet verwezenlijkt is. "Ja": omdat de thans in Nederland vertoevende Zuid-Molukkers hier als ontheemden en verschoppelingen worden behandeld.

Nog is de tijd niet voorbij om voor vrijheid en recht op te komen. Elke partij mag haar doelstellingen verdedigen en haar streven voortzetten ter verkrijging van haar recht, en dat wat elk land en volk ten goede zal komen: het chauvinisme. De eenheid zal als grondslag van een volksstrijd versnipperd worden en een potentiële impotentie kan hieruit voortvloeien. Wij moeten nationaal denken en voelen en dit ook in daden omzetten; het algemeen belang moeten wij voorop stellen. Verenigd zullen wij strijden en verenigd zullen wij overwinnen. De belangen van onze nakomelingen staan zeer zeker op het spel. Wanneer deze zaak op een deskundige wijze wordt behartigd, zal onze staat een vooraanstaande rol hebben te vervullen tegen die communistische staat, n.l. het z.g. "Bamboe-gordijn".

Zoals bij de uitroeping op 24 April 1950 van de Republiek der Zuid-Molukken in de hoofdstad Ambon krachtens bepaling van het constitutioneel vertegenwoordigend lichaam is kond gedaan, moeten wij thans de strijd aanbinden tegen elke staat die daartegen is. Nu rust de plicht op ons om daarvoor te strijden!

Ik dank U! Ik heb gezegd!" (Geestdriftig applaus.)

⊗ De heer APONNO:

"Mijnheer de Voorzitter, geachte aanwezigen, Toen op 26 Juli 1950, de datum waarop het voormalige KNIL werd opgeheven, de KNIL-leiding in Indonesië met ons, Ambonnezen, geen raad wist,

wist, vertrok op 8 Augustus d.a.v. een delegatie uit ons midden naar Nederland om hier voor de bevoegde instanties voor onze rechten te pleiten. Na de proclamatie van onze Koningin werd deze delegatie door de ^{Minister} President in audiëntie ontvangen, en na diverse besprekingen vertrok de Staatssecretaris van Oorlog medio September 1950 naar Indonesië, aan de delegatie in Nederland de hoop latende, dat de Nederlandse Regering nu toch iets goeds voor ons ging doen. Helaas, de heer Fockema Andrae had alleen bereikt, dat toen hij nauwelijks hier was teruggekeerd ons Vaderland op harde, gewelddadige wijze door de Republiek Indonesia werd aangevallen. Wij, Ambonnesen soldaten van het roemruchtige KNIL, waarvan wij steeds de kern vormden, werden opzettelijk vastgehouden! Getraind en bedreven als wij zijn, moesten wij met machteloze woede toekijken hoe ons land werd uitgemoord en uitgeplunderd. Tot overmaat van ramp stelde Nederland zijn oorlogsmateriaal, dat men ons ontnomen had, ter beschikking van onze vijand om Ambon uit te moorden! Zelfs de schepen van de Koninklijke Paketvaart-maatschappij stelde de Nederlandse Regering ter beschikking aan die vijand om troepen naar Ambon te vervoeren! Zonder die schepen zou die vijand nooit in Ambon hebben kunnen komen!! Zo heeft de Nederlandse Regering verraad gepleegd aan ons Ambon!! (Hevig applaus en gefluit in de zaal.) Op dezelfde zee waarin Karel Doorman

9 onderging,
over het
heldengraf
van Karel
Doorman,
daar heeft
Nederland
Ambon ver-
raden!!

Vóór 26 Juli 1950 was er gelegenheid te over om ons naar Ambon terug te voeren, maar dit werd nagelaten. Wij werden naar Java gebracht en daar te werk gesteld. Maar toen Ambon door de vijand bezet was, toen dwong de Nederlandse Regering ons naar Ambon terug te gaan! - Stelt U zich nu eens voor, dat de Nederlanders destijds gedwongen waren naar ^{de zee te gaan} Nederland te gaan dat bezet was door de moffen! - En als wij weigerden hieraan gevolg te geven, dan stelden zij ons voor over te lopen naar de APRI, in dienst van onze vijand!

Ter Ronde-tafel-Conferentie heeft Nederland plechtig beloofd, dat de Ambonnezen naar Ambon zouden worden vervoerd als zij niet wilden overgaan naar de APRI. Dit was dus geheel op basis van vrijwilligheid, en dat is aan de daar aanwezige officieren ook zeer goed bekend. Maar deze commandanten, die ons met de paplepel hebben ingegoten nimmer naar de vijand over te lopen en aan wier sterren Ambon's bloed kleeft, die willen nu dat wij met de vijand samenwerken!

Toen Djocja moest ontruimd worden, kwamen daar de Ambonnezen weer aan te pas.

Maar nu, in Nederland teruggekeerd zijnde, maakten ze bekend dat aan de Ambonnezen niets zou gebeuren als zij in Nederland zouden zijn aangekomen. Dit is de dank voor alles wat wij in eeuwen hebben gepresteerd voor Nederland's belang!

Dit doet mij denken aan een voorbeeld in één van de bioscopen van Den Haag. Ergens op de Betuwe ging een mijnheer op zijn bromfiets geregeld wilde varkens voeren; die varkens waren zo tam dat zij uit zijn hand kwamen eten en daarna weer rustig weg gingen. "Zonder een dankje-wel" voegde de omroeper daaraan toe. ^{Maar} Maar daar zijn ze dan ook zwijnen voor." (applaus) Als die omroeper de toestand waarin de Ambonnezen had gekend, zou hij die toevoeging zeker hebben achterwege gelaten.

Zonder dit verraad door de Nederlandse Regering zou er van het leger van de R.I. niets zijn overgebleven. Maar de Nederlandse Regering wilde Soekarno niet op zijn tenen trappen en liet de Ambonnezen voor wat ze waren, liet ze zitten.

En toen wisten ze drie mogelijkheden voor de Ambonnezen: teruggaan naar Ambon, demobilisatie op Java, of naar Nederland. Natuurlijk hebben wij Nederland gekozen. Er waren geen andere mogelijkheden. Wij hebben die keuze dus niet vrijwillig gedaan. En nu zegt de Regering, dat wij hier gasten zijn. God sta ieder vrij mens bij, die door zijn gastheer wordt vermoord als hij te gast komt! - Ze hebben ons beloofd, dat wij hier in Nederland militairen zouden zijn. Maar nauwelijks waren wij hier gedebatteerd, of

of wij kregen een papier in de hand gestopt met de mededeling, dat wij gedemobiliseerd waren en burgers waren geworden! Daar ging het recht van ons, Ambonnezen! (Applaus) Gedemobiliseerd in een vreemd land! Pensioengerechtigde oude militairen waren erbij, die ervoor bedankt hadden om naar de vijand over te gaan, en die nu zonder meer burgers zijn! Natuurlijk willen wij burgers zijn, maar niet in een vreemd land, met vreemde zeden en gewoonten, en een vreemd klimaat. Wij willen in ons eigen land burgers zijn. Daar wensten wij ook het KNIL te verlaten. Dit is ons goed recht. Dit recht heeft Nederland voor het oog van de gehele internationale wereld gegarandeerd. Wij willen geen burgers zijn in Nederland.

Na alles wat wij de laatste tijd in Nederland hebben beleefd, hebben wij het gevoel gekregen, dat wij krijgsgevangenen zijn en wel van Soekarno, en te zijnen laste. En als het hem behaagt zal ook de Nederlandse Regering ons weer terugbrengen naar Indonesië.

De Nederlandse Regering tracht onze organisatie in de kiem te smoren. Wij zijn nooit politiek-minded geweest en zelfs was het verboden om aan politiek te doen. Daarbij zijn wij nog onontwikkeld, dus zijn wij in Nederland een gemakkelijke prooi.

Zonder

Nu zegt de Minister van Uniezaken op een hem gestelde vraag, dat de Ambonnezen in Nederland "anders-gezinden" zijn. Neen, Excellentie, wij zijn R.M.S.-gezind. Wij zijn allemaal naar Nederland gekomen en niet in Indonesië gebleven, ondanks het aanbod van Soekarno om ons ieder 5000 roepiahs te geven als wij naar de R.I. wilden overgaan. (Hevig applaus en Bravo-geroep.) In ieder volk, ook het Nederlandse, zijn anders-gezinden.

Zulke
koloni-
ale

Niet alleen de organisatie wordt tegengewerkt, maar ook onze voormannen. En dan worden er typen als Goldman aan het hoofd van onze kampen geplaatst en thans na lang geëxperimenteer een generaal. Erkent de Nederlandse Regering dan eindelijk, dat wij toch militairen zijn? Of wil de Nederlandse Regering, ons militairisme uitbuitend, ons onder tucht plaatsen? Wij hebben toch niets te maken met een generaal! Iedereen in Nederland heeft dezelfde rechten (steeds hevig applaus). De tijd, dat een Ambonnees soldaat voor een generaal stokstijf in de houding springt is VOORBIJ!! (applaus, en gebrul) Wij zijn er nu van doordrongen, dat de Nederlandse Regering niets zal nalaten om ons klein te krijgen en zodoende te dwingen naar Indonesië terug te keren. Hier zijn de mishandelingen, die wij ondergaan hebben, nog te zien (toont zijn linkerpol). (Voortdurend applaus) Terug naar Soekarno?? NIMMER!! (Gebrul in de zaal)

De heer Siwaletta:

"Geachte aanwezigen, wij zullen nu tien minuten rust nemen."

P A U Z E.

De Voorzitter, de heer SIAUTA, leidt na de pauze in het Maleis in de laatste spreker, n.l. de heer Wairata. Daarna kunnen de aanwezigen naar huis gaan.

De heer WAIRATA: vangt aan in het Maleis en deelt mede, dat van vele plaatsen de broeders en zusters hier bijeengekomen zijn om dringende besprekingen te voeren over hun gevoelens, over wat zij in hun hart voelen. Hun harten zijn vol en benauwd, en die gevoelens komen tot uiting. De Ambonnezen hebben opdracht gekregen naar Nederland te komen, en nu ze hier zijn krijgen ze moeilijkheden. Iedereen moet nu weten, dat zij geen militairen meer zijn. Maar ze moeten warga-negara worden. Hun rechten zijn niet vervuld. De naam van de Ambonnezen eist dat zij voor hun recht strijden, vergeet dat niet, Broeders. Laat ons ons recht opeisen. Ons geboorteland, waarvan wij houden, is nu op dit ogenblik in moeilijkheden en wordt overheerst. Elk mens gelooft, dat zijn land vrij moet zijn, elk kind van de Zuid-Molukken. -

De heer WAIRATA gaat thans over in het Nederlands:

Geachte aanwezigen, Sprekend over de Zuid-Molukse militairen, die

die op het ogenblik hier in Nederland vertoeven, in verband met de incidenten in de kampen, de sociale verzorging, en wat dies meer zij, moet men noodzakelijkerwijze deze vraag stellen: "What next?" Wat nu?

Het voornaamste van deze vraag is evenwel: aan wie moet zij gesteld worden? Aan de Nederlandse Regering, of aan de Ambonnezen? Immers, wanneer men deze vraag stelt aan de Ambonnezen of hun vertegenwoordigers, dan is die vraag gauw beantwoord: of naar Ceram, of naar Nieuw-Guinea. Andere wensen zijn er niet en zullen er in de toekomst ook niet zijn.

Daarom is het nu zaak zich tot de Nederlandse Regering te wenden met deze vraag: "What next?" Heren Ministers, wat nu met de 15000 Ambonnezen die hier zijn? - Ach, het antwoord is eigenlijk al gegeven. Ten duidelijkste heeft men in de Regeringsverklaringen gelezen, dat de Ambonnezen Indonesiërs zijn en dus uiteraard naar de Republiek Indonesia moeten teruggaan en dat de Nederlandse Regering - alle processen tegen de Nederlandse Staat ten spijt - zullen besluiten deze Ambonnezen naar Indonesië terug te brengen! Immers, zij heeft een overeenkomst met Soekarno gesloten, dat deze Ambonnezen in Indonesië kunnen terugkomen.

Wat er in deze overeenkomst staat, weet de Regering alleen. Wij, Ambonnezen, hebben hoegenaamd geen behoefte eraan dit te weten, omdat wij met de Republiek Indonesia niets te maken hebben en de Republiek der Zuid-Molukken met de Republiek Indonesia in oorlog is.

De Ambonnesen militairen hebben het recht om te eisen naar hun vaderland teruggebracht te worden, zulks krachtens de overeenkomst, aangegaan met de Regering bij hun indienst-treding.

De Nederlandse Regering is door de Nederlandse Rechter verboden om de Ambonnezen in Indonesië te demobiliseren of naar enig door de T.N.I. bezet of beheerst gebied te vervoeren.

De feiten van de laatste tijd hebben uitgewezen, dat deze Nederlandse Rechter de toestand beter heeft kunnen aanvoelen dan de Nederlandse KNIL-officieren, die zich erop hebben laten voorstaan de toestand daar het best te kennen.

Naar de Republiek Indonesia teruggaan: NOOIT! De Ambonnesen militairen willen dit niet, en de rechtgeaarde Ambonnezen weten hoe de T.N.I. in hun Vaderland is tewerkgegaan. De kerken zijn verbrand of veranderd in bordelen!

Die rechtgeaarde Ambonnezen, die van huis brieven krijgen waarin staat, dat de toestand nu onder de gezegende leiding - hoort U het goed? - de gezegende leiding van de Republiek Indonesia slechter is dan tijdens de Japanse bezetting, die rechtgeaarde Ambonnezen wensen ook niet terug te gaans naar de Republiek Indonesia. Dit is hun goed recht, want zij zijn vrije mensen.

Zo zullen wij dus nogmaals bij de Nederlandse Regering moeten komen met de vraag: "Wat nu? What next, heren Ministers?"

In het leven kennen wij mensen, die wanneer zij een gemaakte fout constateren in een complex van zure gevolgen, deze niet ruiterslijk wensen te bekennen, maar steevast die fouten wensen uit te leggen volgens een vast recept: "Wij handelen onder pressie van anderen. Het is toch eigenlijk beter voor deze slachtoffers. Er zijn andere belangen, belangrijker dus, die moeten vóórgaan."

En volgens zulke mensen ligt de fout altijd bij het slachtoffer en anderen, en nooit bij zichzelf.

Wanneer ze dan in een impasse zijn terechtgekomen, dan wordt de vraag gesteld: "What next?" en dan antwoorden zij daarop, dat zij het wel degelijk weten. Maar in werkelijkheid weten zij het niet, omdat zij nog altijd wensen terug te vallen op die gemaakte fout.

U weet bijvoorbeeld, dat het nu in Indonesië niet erg goed gaat. Het weinige dat wij door de couranten weten van de chaos in Indonesië vertelt ons genoeg. Zij, die medeplichtig zijn aan deze chaos - en dat zijn heus niet alléén de Indonesiërs - herhalen uit den treure: "Het komt heus wel in orde; chaos moet er

er nu eenmaal zijn in een jonge staat." Maar ruiterlijk hun fout erkennen? Nooit!

Het is duidelijk, dat wanneer de Nederlandse Regering zich goed had gerealiseerd haar verantwoordelijkheid voor de levens en de vrijheid van zeventig millioen zielen in het voormalige Indië, zij nooit zo passief had moeten blijven toen de deelstaat Republiek Indonesia op de meest onrechtmatige wijze de andere deelstaten van de Unie - eigenlijk de verzopen staten van Indonesië - oprolde.

De fout van de Nederlandse Regering lag helemaal niet in de soevereiniteits-overdracht, helemaal niet. Men zegt wel eens tegen de Ambonnezen: "Jullie zijn zo koloniaal, jullie willen altijd maar aan Nederland blijven hangen." Maar dat is niet waar! Ook de Ambonnezen hebben dankbaar die soevereiniteits-overdracht aan de Verenigde Staten van Indonesië geaccepteerd. Geen enkele Ambonnees heeft er ooit aan gedacht om een koloniaal gezag van Nederland te blijven accepteren. Maar de fout van Nederland is geweest het stilzwijgend toe te staan, dat de imperialist van Djocja zich stelde boven de Verenigde Staten van Indonesië, die gelukkig niet zijn verzopen, maar uiteengevallen in twee soevereine staten, n.l. de Republiek der Zuid-Molukken en de Republiek Indonesia. (applaus).

Niet alleen Djocja heeft zich schuldig gemaakt aan schending van de R.T.C.-overeenkomsten, maar ook de Nederlandse Regering zelf, die tegen die schendingen had moeten optreden, is medeplichtig aan die schending door stilzwijgend toe te staan dat zijplaats vond. De gevolgen van die fout der Nederlandse Regering ondervindt zij thans zelf, tot grote ontsteltenis, door de komst van 15000 Ambonnezen naar Nederland, die zich op dienstbevel hebben moeten inschepen. Hoort U het goed, dames en heren: op dienstbevel! Zij kregen de opdracht daartoe. En hun vertrouwensmannen hebben hun het advies gegeven om gevolg te geven aan de orders. Zij hebben geen orders gegeven, neen, zij gaven advies gevolg te geven aan de afvoer-orders. En de militairen hebben er gevolg aan gegeven.

Het past een Regering, die zichzelf respecteert, niet een gemaakte fout goed te praten en deze te camoufleren, en de verantwoordelijkheid van de gevolgen van die fout niet ten volle te dragen.

Het heeft eigenlijk niet veel zin meer om telkens en telkens weer te wijzen op de politiek gemaakte fout, maar wél heeft het zin om met alle kracht te wijzen op haar verantwoordelijkheid, en in verband daarmee dient erop gewezen te worden, dat de verantwoordelijkheid voor de Ambonnezen die zich momenteel in Nederland bevinden, voor het leven en de vrijheid van de 15000 Ambonnese militairen en hun gezinsleden, voor de volle honderd procent rust op de schouders van de Nederlandse Regering. En daarom - ik herhaal het nog eens - de Nederlandse Regering dié moet antwoord geven om de vraag: "What next?" en daarbij dient zij rekening te houden met twee zéér belangrijke factoren:

1. de Ambonnese militairen en hun gezinsleden willen geen Indonesiërs zijn;
2. afvoer naar Nieuw-Guinea is mogelijk, tenzij dit door Soekarno is verboden en de Nederlandse Regering meent op last van Soekarno te moeten handelen, wat wij, Ambonnezen, beslist niet kunnen geloven.

Men moet zich, dames en heren, niet blind staren op een idée-fixe, dat alle in Indonesië levende volken één Indonesisch blok vormen. Het waan-denkenbeeld van één Indonesisch blok, één Indonesisch volk, de z.g. "Pantjasila" is de Indonesische filosofie, samengesteld door Soekarno sendiri. Eén theorie daarvan gaat over de "Kabangsaän" of de nationaliteit. Soekarno snapt

snapt namelijk, dat de verschillende Indonesische bevolkingsgroepen één Indonesisch volk vormen en meent dit als volgt te moeten motiveren: Wij wonen in een gebied dat een geografische eenheid vormt. Een kind kan namelijk op de kaart zien, dat Indonesië - en dan vooral niet te vergeten Nieuw-Guinea, het Westelijke deel van Nieuw-Guinea, het NEDERLANDSE deel - een geografische eenheid vormt. - Tussen twee haakjes, dames en heren, wil ik hierbij opmerken, dat wanneer de heer Abel Tasman destijds in Australië was gebleven en Australië Nederlands gebied zou zijn geworden, dan zou volgens Soekarno ook Australië met Indonesië één geografisch geheel vormen en dus ook het Australische volk met de Indonesische volkeren één eenheid moeten willen vormen! U begrijpt dus, dat deze argumentatie van Soekarno niet bepaald sterk is. Ook indien wij als kleine kinderen zouden kunnen zien, dat Indonesië met Nieuw-Guinea één geografisch geheel zou vormen, dan valt nog de tweede pijler weg voor de eenheid van de Indonesische volkeren: immers, de Zuid-Molukkers en de Irianen willen geen eenheid met het Indonesische volk vormen. Dus dan is er geen eenheid. Er lopen wel millioenen mensen rond, die geen Indonesiërs willen zijn. Wij hebben er nu nog geen bewijzen voor, maar U zult straks wel de bewijzen uit de couranten lezen als het zo ver is. Het klinkt misschien wel een beetje eigenaardig, maar straks kan het toch wel gebeuren, dat de Javanen zelf geen Indonesiërs meer willen zijn! (Hevig applaus) Weet U waarom? Immers, Javanen moeten heersers zijn. Men denke slechts aan de benoeming van Sudirjo en de moeilijkheden in Kalimantan waar men spreekt van een anti-Javaanse beweging, en dat is niet Ambon, maar dat is Borneo, en dat is omdat men onder de hoogste gezagsdragers alleen maar Javanen vindt. Het beleid is nu eenmaal, dat zij zich niet kunnen encanaileren met gewone Indonesiërs.

In een gesprek, dat ik eens in de trein had, heeft men het mij eens heel kwalijk genomen, dat ik geen Indonesiër wilde zijn. Ik antwoordde toen daarop: "Maar Mijnheer, U bent toch geen MOF?" waarop de goede man verantwoordigd zei: "Wat heeft dat er nu mee te maken?" Ik zei toen: "Alles, Mijnheer: U bent toch ook een GERMAAN!"...

Ziet U, als de Ambonnezen geen Indonesiërs willen zijn, dan kunnen zelfs tien Nederlandse Regeringen hun niet daartoe maken, want zelfs Soekarno DE Indonesiër is hierin niet geslaagd, zelfs niet toen hij ons met 5 à 7000 roepiahs daartoe wilde overhalen!

En stelt U zich nu even voor, dat de Nederlandse Regering erin zou slagen de Ambonnezen naar Indonesië terug te brengen, dan begrijpt U toch, dat de Ambonnezen - zo recalcitrant als zij zijn - toch alleen zouden handelen als Ambonnezen en dat zou heus geen rust brengen in Indonesië, en dat is beslist niet goed voor het Nederlandse economische plan!

Maar waarom dan die Ambonnezen niet naar Nieuw-Guinea? Het argument van de Nederlandse Regering is - behalve dat er geen huisvesting is - dat de Nieuw-Guineeërs de Ambonnezen niet lusten. Die willen hun daar niet graag zien. Dat argument is echter eigenlijk niet volledig. De Nieuw-Guineeërs willen geen Ambonnezen-uit-de-Republik-Indonesia op Nieuw-Guinea hebben! ACCOORD. Dat kunnen wij begrijpen, WANT OOK WIJ WILLEN DEZE AMBONNEZEN NIET HEBBEN IN DE ZUID-MOLUKKEN!! (Hevig applaus)

Maar dat de Nieuw-Guineeërs de Ambonnezen, die niets met de Republik Indonesia te maken willen hebben, graag daar willen hebben getuigt de poging om de Ambonnesen militairen naar Nieuw-Guinea te doen afvoeren. Die Nieuw-Guineeërs die zo goed kunnen omgaan met die Ambonnezen, die nu naar Nederland zijn gebracht, zouden ze graag daar willen hebben.

De Ambonnezen zijn daar altijd reeds werkzaam geweest, als dominees, als onderwijzers, en net alsof het zo wezen moet, noemen de Irianen de Ambonnezen hun "Bapaks", hun Vaders. En een kind kan zijn vader moeilijk de deur wijzen, en zo kunnen de

de Nieuw-Guineeërs, de Irianen, moeilijk de Ambonnezen de deur wijzen. Misschien dat daarom de Nederlandse Regering ons niet naar Nieuw-Guinea wil brengen? Het kan ook zijn, dat men zo redeneert: als die 15000 Ambonnesen militairen in Nieuw-Guinea komen, in neutraal gebied, dan heeft Indonesië geen kans meer om Nieuw-Guinea op te eisen en dan zal Nieuw-Guinea bij Nederland blijven. Maar ik kan moeilijk veronderstellen, dat de Nederlandse Regering nu Nieuw-Guinea wil weggeven; dat kan ik niet, en daarom houd ik mij liever bij die eerste redenering. (applaus)

En wat nu? Naar Suriname? (gelach in de zaal) Naar Noord-Afrika? (gelach) Ja, waarom niet? Maar dan onder andere omstandigheden misschien. Wij moeten eerst naar de Zuid-Molukken toe en dan kunnen ze ons vragen, als wij een beetje levensmoe zijn geworden, om naar Noord-Afrika te gaan. (Applaus).

Dit is nu de impasse, waaruit de Nederlandse Regering alleen maar kan komen wanneer zij haar politieke fout, de medeplichtigheid aan de schending der Ronde-Tafel-Conferentie-accorden, erkent en zich bereid verklaart het grote onrecht dat zij heeft helpen stichten bij ons volk grondig te herstellen. Alle oplossingen - noemt U ze maar op - zijn fout en niet te accepteren, want zij zijn niet gebaseerd op het herstel van het geschonden - of liever vernietigde - zelfbeschikkingsrecht der Zuid-Molukkers. En dit eisen nu eenmaal de 15000 militairen met hun gezinnen, die eisen dit recht om zelf een eigen regering en de staatsvorm te kiezen welke gegarandeerd is, ook aan het Ambonnesen volk.

Men heeft eens in een van de dagbladen, ik meen het Eindhovense Dagblad, geschreven: "er zijn maar twee Ambonnezen op de 1000 Indonesiërs en daarom moeten er geen Zuid-Molukken zijn." Men zou zeggen: "Hij wèl!" Wat heeft dat nu te maken met zelfbeschikkingsrecht?! Dat blijft toch zelfbeschikkingsrecht?! Nogmaals: deze militairen eisen alleen maar op een gegarandeerd - door Nederland gegarandeerd - zelfbeschikkingsrecht. Deze vraag: "Wat nu?" is alleen maar te beantwoorden wanneer de Nederlandse Regering bereid is dat schandelijke onrecht, de Ambonnezen aangedaan, ongedaan te maken.

Heeft nu de Nederlandse Regering de kans dat te doen? Waar is het ogenblik, dat de Nederlandse Regering dat kan doen?

In Nederland is gekomen Zijne Excellentie Soepomo ter bespreking van de wijziging van het Unie-statuut. Men wil nu eenmaal die rechts-accorden herzien. Ze zijn al herzien. Maar enfin, is nu niet het ogenblik aangebroken voor de Nederlandse Regering om van deze Indonesische Republiek te eisen: herstel van het zelfbeschikkingsrecht van de Zuid-Molukkers, dat zijn grondslag vindt in de accorden, die ze nu weer gaan herzien? Dit is voor de Nederlandse Regering de gelegenheid! Het hangt er nu alleen maar van af, of de Nederlandse Regering de MOED kan opbrengen om dit ter tafel te brengen. Het is alleen de kwestie van het begin: wie begint?

Dit te eisen van de Nederlandse Regering, dit is de politiek van de Ambonnezen, meer niet. Wij zijn niet politiek geschoold. Deze militairen mochten niet aan politiek doen of zij werden het Leger uitgetrapt, dus weten zij eigenlijk niets van politiek af; maar wél weten wij, dat in de wereld van fatsoenlijke mensen PAST een eenmaal beloofd recht ook te geven, en wanneer men heeft beloofd om te waken voor schending door derden, ook op te komen om dat recht te handhaven wanneer dat recht geschonden wordt door derden. Wij vragen dus alleen ons recht, dat is gegarandeerd, en als dit politiek mocht worden genoemd, zodat wij in een verkeerd daglicht kunnen komen te staan voor de buitenwereld,.. nou ja.. dan is er niets aan te doen, maar dit te eisen is de plicht van iedere Zuid-Molukker, waar hij zich op de wereld ook bevinden mocht!

Onze politiek is alleen maar een recht opeisen en meer niet. Wij doen daardoor geen schade. Het is ons niet te doen om die

die Republiek Indonesia op te rollen, dat ligt ons niet (Djoeja wél) (Gelach in de zaal). Wij willen ook niet een ander rijk aanvallen, wij willen alleen maar baas zijn in eigen huis.

Ik heb eens een gesprek gevolgd, dat zó eindigde, tussen een Nederlander en een eenvoudige Ambonnesee soldaat: De Nederlander probeerde op alle mogelijke manieren te bewijzen, dat de R.M.S. geen redelijk recht heeft te bestaan. Toen antwoordde die heel gewone Ambonnesee soldaat heel eenvoudig: "Mijnheer, hebben wij het recht niet om baas te zijn in eigen huis?" De Nederlander zei: "Jawel, Mijnheer." "Goed!" zei de Ambonnesee soldaat, "hebben wij dat recht gekregen?" "Jawel, Mijnheer." De Ambonnesee vroeg toen: "Mag een ander ons dit recht ontnemen?" "NATUURLIJK NIET." zei die Nederlandse mijnheer. Toen zei die Ambonnesee: "Kijk, en dat heeft nu Soekarno gedaan." "Is dat écht zo?" zei die Nederlandse mijnheer. "Jawel, mijnheer." (Hevig applaus)

Het is logisch, dat de Nederlandse Regering geen politieke activiteit van de Ambonnesen wenst, want zo'n politiek: het opeisen van een door Nederland gegarandeerd recht, is alleen maar een wakker maken van haar geweten, dat gevaar loopt in te dommen.

Iemand die in het water valt, heeft toch ook het recht om uit zelfbehoud te spartelen!? En de Ambonnesen hier zijn stuk voor stuk politieke drenkelingen. Deze kunnen alleen maar gered worden als ze in de maalstroom van de Nederlands-Indonesische politiek betrokken worden. (Applaus) De Nederlandse Regering kan en mag - omdat het een Christelijke Regering is - nimmer tot deze politieke drenkelingen, die nota-bene door haar schuld dat geworden zijn, zeggen: "Spartel niet en verzuip maar!" (Applaus) Of - en dat kan ik ook niet geloven - of het heeft in de bedoeling van de Nederlandse Regering moeten liggen om deze politieke drenkelingen te laten verzuipen.

Ik kan dat niet geloven, maar als dat waar mocht zijn, dan weet ik, dat die Ambonnesee militairen en hun gezinsleden zullen zeggen: "Als dat Uw bedoeling is, Regering die wij hebben gediend met het beste dat wij hadden, Regering voor wie wij alles over hadden, zelfs ons **LEVEN**, Regering voor wie onze beste Zonen hun leven hebben gelaten, Regering voor wie witte kruizen op de erevelden in geheel Indonesië staan, Regering door wie ons Vaderland aan de afgrond is gebracht ..., als dat Uw bedoeling is... dan, Regering, hebben wij maar éénverzoek: Komt dan met Uw overvalwagens; hier zijn wij! En laat ons uit Uw machinegeweren, die WIJ eens hebben gehanteerd, laat ons uit Uw machinegeweren de **LAATSTE KOGEL ONTVANGEN!!** (Donderend applaus)

Ik heb gezegd. -

De Heer APONNO: (eerst in het Maleis, daarna herhaald in het Nederlands):

"Geachte aanwezigen, Ik bedoel hiermede in het bijzonder mijn Ambonnesee landgenoten. Wij willen een petitie sturen aan de UNO en hare leden, en ook aan de Eerste en Tweede Kamers der Staten Generaal der Nederlandse Regering, als U daarmede accoord gaat. Ik zal deze petitie nu voorlezen."

De heer Aponno leest thans het ontwerp der bedoelde petitie in het Nederlands voor, welke zin voor zin in het Maleis wordt vertaald door een der andere bestuursleden. - Door het zeer vlugge voorlezen van de Nederlandse tekst kon de petitie niet woordelijk worden opgenomen, doch zij komt in het kort neer op het volgende:

"Ondergetekenden, tijdelijk in Nederland in de te noemen woonoorden verblijvende, in afwachting van hun uiteindelijke bestemming inzake te realiseren repatriëring naar door de Republiek Indonesia niet bezette of overheerste gebieden der Zuid-Molukken,

- Zuid-Molukken, verklaren hierbij plechtig en uitdrukkelijk:
dat zij allen staatsburgers zijn van de op 24 April 1950 in de
hoofdstad Ambon uitgeroepen Republiek der Zuid-Molukken;
dat zij weliswaar krachtens de overeenkomst terzake van de sou-
vereiniteits-overdracht aan Indonesië van 29 December 1949
staatsburgers zijn geweest van de Republiek Indonesia Sarikat,
maar dat zij zijn overgegaan tot de Republiek der Zuid-Moluk-
ken met de Molukse nationaliteit ingevolge de door Hare Ma-
jesteit Koningin Juliana afkondigde rechtsorde inzake het
zelfbeschikkingsrecht, welk recht zij hebben verkregen krach-
tens de uitroeping van de Republiek der Zuid-Molukken tot sou-
vereine staat op het ogenblik waarop de Republiek Indonesia
Sarikat werd ontbonden;
dat zij nooit of te nimmer staatsburgers zijn geweest of willen
worden van de Republiek Indonesia, die zich strijdig met de
bepalingen van de overeenkomsten der Ronde-Tafel-Conferentie
krachtens de Grondwet van het Koninkrijk der Nederlanden op
27 December 1949 afkondigde rechtsorde, in de plaats heeft
gesteld van de Republiek Indonesia Sarikat;
dat de bewering, dat de Republiek Indonesia moet worden geacht
rechtens te zijn in de plaats getreden van de Republiek Indo-
nesia Sarikat, in strijd is met de ter R.T.C. vastgestelde
internationale rechten en deze in de plaatsstelling te kwa-
der trouw is geschied en zeker niet bindend kan zijn voor
personen die zich aan de bepalingen van het internationale
recht wensen te houden en die zich dus niet aan de feitelijke
macht van de Republiek Indonesia wensen te onderwerpen;
dat zolang de U.N.O. streeft naar vrijheid en democratie krach-
tens de door haar in acht genomen bepalingen en zoals dit
wordt gedaan door diverse democratische landen, en dit stre-
ven onder meer impliceert de erkenning van de vrijheid van
het zelfbeschikkingsrecht en dus de keuze van staatsburger-
schap en nationaliteit, ondergetekenden zullen blijven strij-
den om hun eis ten aanzien van de hun gegarandeerde rechten
te verwezenlijken;
dat zolang de U.N.O. de Republiek der Zuid-Molukken, en mitsdien
ook de Molukse nationaliteit, niet erkent, dit steeds in-
druist tegen het beloofde recht van zelfbeschikking, en de
R.M.S. zal worden bedreigd door andere landen, die doende
zijn het wereldstreven naar vrijheid en democratie te ver-
nietigen.

De ondergetekenden dringen aan op:

- a. spoedige internationale realistische erkenning van de R.M.S.-
en de Molukse nationaliteit;
- b. U.N.O.-interventie teneinde te geraken tot erkenning van haar
zelfbeschikkingsrecht." -
(Hevig applaus).

De heer SIWALETTA:

"Saudara-saudara, geachte aanwezigen, Wij danken U hartelijk
voor Uw bezoek aan onze openbare protest-vergadering en wij ho-
pen, dat God ons kleine Ambonense volk steeds zal bijstaan. Ik
dank U. MENA!!"

De hele zaal roept hierop uiterst geestdriftig het antwoord:

"MOERIA!!!"

(Langdurig applaus)

Muziek op het toneel.

Onder de aanwezigen werden o.a. opgemerkt: Overste Dr. Kainama,
de heer Patty (Bureau Zuid-Molukken), en Ton Schilling.
De vergadering verliep zeer geestdriftig, doch uiterst ordelijk
en zonder een enkele wanklank.

DUPLICAAT

720919
Copie voor B II.

Reg. no. 112057

RAPPORT VAN KB

Voor HBVD, CAW I en B II

ZEER GEHEIM

No. 3075 (P.A.)

Betr.: ACTIVITEITEN RONDOM DE ZGN+ AMBONZAAK

Een informant meldt:

De zgn. protestvergaderingen, die oorspronkelijk gehouden zouden worden op de 3e Dinsdag van September 1951, zullen thans -behoudens onvoorziene omstandigheden- plaats hebben op Donderdag 13 September a.s. in de Dierentuin te 's-Gravenhage.

De uitnodigingen zullen op Woensdag 12-9-1951 aan de pers worden toegezonden.

Er zal gesproken worden door leden van de C.R.A.M.S. over de a.s. Unieconferentie, het verblijf van Prof. SUPOMO en de rechten op een zelfstandig bestaan van de R.M.S. Na afloop van de perseconferentie zal in een andere zaal een protestvergadering worden gehouden, die nagenoeg een geheel Ambons karakter zal dragen.

De stichting "Door de Eeuwen Trouw", de C.R.A.M.S. en het Bureau R.M.S. zullen op 8 October 1951 wederom een protestmeeting houden in de Dierentuin te 's-Gravenhage.

Zoals reeds vermeld in een vorig rapport, geeft Ton SCHILLING veel geld uit. In R.M.S.-kringen verdacht men hem er van gelden, bestemd voor informanten van de G.S. II ten eigen bate te hebben aangewend. Thans schijnt HOVENIER tot de ontdekking te zijn gekomen, dat dit vermoeden wel eens juist zou kunnen zijn. Ton SCHILLING zou volgens HOVENIER veel te ver zijn gegaan met zijn uitgaven en aan hem zijn drastische beperkingen opgelegd. De betaling van informanten van Ton SCHILLING wordt thans geregeld door HOVENIER.

Bij de R.M.S. is het thans bekend geworden, dat WATTIMENA bij WESTERLING is geweest. In R.M.S. en in bepaalde C.R.A.M.S.-kringen neemt men hem dit kwalijk.

Ook is het bij de R.M.S. bekend, dat NIENHUIS daar is geweest, doch men gelooft, dat dit bezoek alleen ten doel had, met WESTERLING te breken.

KB, 12 September 1951.

Copie verzonden aan HBVD.

Rapport:
Van : CAW I
Bijl. : twee

UITTREKSEL
Uit: OD 1916
Voor: OD 1919
o.a.v.: CAW I
Dat.: 13-11-51
Par.: LJ.

OD 1919

Spoes

04.132	09.7.13.1
09.7.13.1	01.12.51-6
- 7 SEP. 1951	
A 117613	

Ons hands ontvangen van Muor bijgaand verslag (met
bijlage) over besprekingen in verschillende kampen.

Verzoeken agenderen en aan C.

CAW I 7-9-'51.

Afschrift.

COMMISSIE RECHTERSPONITIE AMBONEN MILITAIRES
EN SCHIEPelingen.

II

Nr: 34/2/11 W/00.001

Onderwerp: Contributiiegelden.

Menal

Bij deze geeft de G.O.R.A.M.S. de onder volgende
verklaring aan alle Kampredenen

Op de vergadering dte 9 Augustus 1951 werd bepaald, dat alle
contributie-gelden door ieder Kamp houden worden aangehouden
in verband met de door ons allen te houden demonstratie.

Mede na rijp overleg met verschillende adviseurs - Meesters
in de Rechten, is het Hoofdbestuur tot de conclusie gekomen,
dat de mogelijkheid bestaat dat wij medaal zullen ondervinden
voor niets, terwijl wij reeds zoveel kosten gemaakt hebben.

Daarom zullen wij in plaats van gewaande demonstratie,
een personeferentie houden, waarop wij kunnen bereiken hetgeen
in onze bedoeling ligt en voorts kan worden brengen aan onze
strijd en aan de R.M.S. in het algemeen.

Na die personeferentie zullen wij ook een protestpersoneferentie
houden, waarop wij kunnen protesteren over al hetgeen gebeurt
is.

Teneinde dit alles te kunnen doen plaats vinden, verzoeken
wij alle Kampredenen, ons te helpen, door ons de contributiiegel-
den s.s.m. te doen toekomen.

Ter kennisname van alle Kampredenen wordt hierbij dus bepaald,
dat het besluit van de vergadering dte. 9-8-'51 betreffende
het aanhouden van de contributie met ingang van heden 27-8-'51
wordt teniet gedaan en wij verzoeken alle Kampredenen hier de
nodige aandacht aan te willen schenken, opdat er voornitgang
komt in onze strijd.

Wij hopen en wachten af.

Bij voorbaat de dank van het Hoofdbestuur onder uitroep van

"Euria"

Voerden, 27 Augustus 1951
Namens het Hoofdbestuur van
de "G.O.R.A.M.S."
De Schrijver I,

(w.g.: S. Sinalette)

*Hierin staat
niet te
beveel*

01919

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN

NR 4890 AFD. Kabinet.

BETREFFENDE

's-Gravenhage, 1 September 1951.

Betoging Ambonnezen in
Den Haag.

Bijlage: 1.

MEN GELIEVE BIJ HET ANTWOORD NAUWKEURIG
HET ONDERWERP, DE DÁGTEKENING EN HET
NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN

VERTROUWELIJK.

Hierbij doe ik U toekomen afschrift
van het schrijven van mijn ambtgenoot voor
Uniezaken en Overzeese Rijksdelen van 22
Augustus jl., met verzoek mij mede te wil-
len delen of Uw dienst hieromtrent nadere
gegevens kan verstrekken.

UITTREKSEL
Uit: OD 1831
Voor: OD 1919
o.a.v.: CAW
Dat: 10-1-52
Par: B

DE MINISTER ZONDER PORTEFEUILLE,
Voor de Minister,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

l.s.g.

AAN:
De Heer Hoofd van de Binnen-
landse Veiligheidsdienst.

09.713.1	09.713	6.384	4.132
01.122.6	09.713.1	09.713.1	09.713.1-091
09.713.1	- 4 SEP. 1951		
05.54	ACD/117491		
6.691.1			
05.05 - 09.713.1			

AFSCHRIJF.

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESSE RIJKSDELEN

KABINET.

Lett. T 69/VERTROUWELIJK.

Onderwerp:

Betoging van Ambonnezen in
Den Haag op 31 Augustus of
1 September 1951.

's-Gravenhage, 22 Augustus 1951.

AAN:

de Heer Minister van
Binnenlandse Zaken.

Mits deze heb ik de eer U mede te delen dat de gepensionneerd Luitenant-Kolonel van het voormalig K.N.I.L. E.J. van Baarsel, die belast met het onderhouden van contact met de Ambonnezenkampen is, in een heden door mij ontvangen rapport o.m. het navolgende meedeelt:

"Te Schutsluizen kreeg ik een telefoontje van Overste Navis uit Overbroek, of ik even op hem wilde wachten. Toen hij even later per bromfiets aankwam, deelde hij mee, dat hij verschillende aanwijzingen gekregen heeft, dat op 31 Augustus of 1 September (dag van behandeling klacht der Ambonnezen over hun demilitairisatie) te Den Haag een grote rel op touw is gezet. Honderden Ambonnezen uit verschillende kampen zouden per autobus naar Den Haag trekken en daar optocht met spandoeken houden. De C.R.A.M.S. maakt hier veel propaganda voor. Wättimena en hoofdbestuur C.R.A.M.S. reizen alle kampen af om propaganda daarvoor te maken. De autobussen zijn al besproken. Alles schijnt gefinancierd te worden door "Door de Eeuwen Trouw"."

Ik heb gemeend U met het vorenstaande in kennis te moeten stellen teneinde U in de gelegenheid te stellen eventueel gecigende maatregelen te kunnen treffen.

Afschrift van deze brief doe ik toekomen aan de Heer Minister-President, de Heer Minister van Justitie, de Commissaris van de Koningin in de Provincie Zuid-Holland en de Burgemeester van Den Haag.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESSE
RIJKSDELEN,

(get.) L. Peters.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO 116258 061919

~~ONAFGEDAAN~~

1919

Handwritten notes:
to w t. lere
D. O. van
H. de v. v. v.
CO 113263

Afd./Sect.:

Handwritten: *AMT*

Dat.:

Handwritten: *2/10*

Par.:

Handwritten: *1*

Interne aanwijzingen ACD.

Handwritten: *[Signature]*

ACD.

Dat.:

Par.:

Handwritten: *4/9/1919*

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1 KA t.a.s. th v. Haanen.

Duplicate van zaak no 116.258

Handwritten: *17/10/19*

Handwritten: *aan CHN voor het origineel KA 21/10/19*

Handwritten: *[Signature]* 22/10/19

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO 116258

~~ONAFGEDAAN~~

DUPLICAAT C.O.
Jen aant op origineel

Afd./Sect.:

Dat.:

Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

[Handwritten signature]
ACD.

Dat.:

Par.:

[Handwritten signature]

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1 c

Aan de hand van dit dupl. CO geen correspondentie voeren

Org. C.O. is in behandeling bij

17 (M. v. G. anen)
ACD/1. 17/8

[Handwritten signature]

[Large handwritten note:]
He U Het vermeer in dit rapport
leert mogelijk o. o. l. t. g. p. n. d. o. n.
de veldpartij in het kamp te Vught
op 19 den St. Rembaal (Drimmen)
heb ik niet kunnen bereiken; hij is met
mijn vacatie / Ik kon hem niet terug
zodra ik mede inlichtingen heb

[Handwritten signature]
21.10.
[Handwritten signature]

ACD 23/8 57 f

Angels

Verbinding No. 136 .

No. 333.

Onderwerp; Vergadering C.R.A.M.S.

09.132	04.132
01.122	09.7131-04.1.
17 AUG 1951	
ACD/116258	

DIENSTGEHEIM

7 Augustus 1951

In verband met bovenstaand onderwerp heb ik de eer U het navolgende te berichten .

Op Vrijdag 20 Juli 1951 vond in het woonoord " Lunetten " te Vught een vergadering plaats van het C.R.A.M.S. (Commissie ^{voor de} Rechtsherstel Ambonese Militairen en Schepelingen) Deze vergadering werd geleid door de voorzitter van het C.R.A.M.S., de Ambonees D.Sijauta en werd bijgewoond door ongeveer 100 Zuid Molukkers uit diverse Ambonese woonoorden hier te lande .

Op deze vergadering werd hoofdzakelijk stelling genomen tegen het regeringsvoornemen ? om de Keiëzers naar één woonoord over te brengen.

De Ambonezen menen dat hierdoor een scheiding tussen de Zuid Molukkers te weeg wordt gebracht .

-Einde-

~~ONAFGEDAAN~~

*Ver. over
van Craam
(in mijne
in Co 113263.
D.K. j. i. stuk*

Afd./Sect.:

COMI

Dat.:

24

Par.:

h

Interne aanwijzingen ACD.

du

ACD.

Dat.:

Par.:

*10 11
9*

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

*10/10/1919
10/8/1919*

12/10/1919

*He.
R.A. J. t. h. 14-8-1919*

*pl. H. 1348 t. h. van H. ... t. h. COMI
11/10 17/10*

*24/10/1919
Retour 10/8*

11/10

R.P. 13 R.K. ... retour cycl.

*10 11
9*

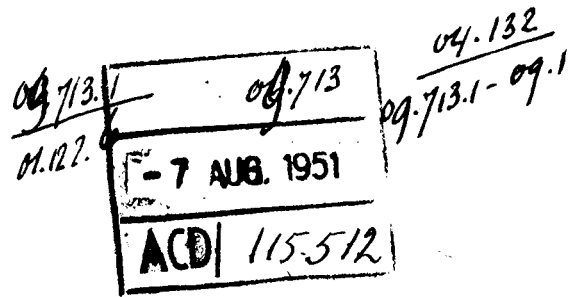
Paris R.P. 13 14/9 1919

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Bijl.: vijf

Betr.: Circulaires van het
Bureau Zuid-Molukken
en van de C.R.A.M.S.

Ondershands ontvangen van Minuor de hierbij gevoegde
circulaires van het Bureau Zuid-Molukken en van de C.R.A.M.S.

Verzoeken agenderen en terug aan CAW/I.

CAW/I, 7-8-1951.

2

Afschrift.

↗ Republic of the South Moluccas.
Republiek Maloekoe Selatan.

The Hague, 26 Juli 1951.

Nr. 621 V.

Aan de Kampraden in Nederland.

In vervolg op gestencilde brief Nr. 618/V ddo 17 Juli 1951
betreffende nationaliteit, verzoeken wij U hierdoor nadere
berichten en instructies in deze van C.R.A.M.S. af te wachten.

Moeria,
n.s.Bureau Zuid-Molukken
w.g. W.J.Mual.

S 9436^x/UCR.

De ondergetekende, tijdelijk in Nederland verblijvende in het woonoord.....
te.....verklaren hierbij plechtig en uitdrukkelijk:
dat zij allen staatsburgers zijn van de op 24 April 1950 uitgeroepen Republiek
Maloekoe Selatan:

dat zij weliswaar krachtens de Overeenkomst toetscheiding staatsburgers (aan-
vaard bij de wet van 21 December 1949 Stbld. J 570) staatsburgers zijn geweest
van de Republiek Indonesia Serikat, doch deze Indonesische Nationaliteit is
overgegaan in de Zuid Molukse Nationaliteit, nadat op de grondslag van de
Grondwet van het Koninkrijk der Nederlanden en van de dien overeenkomstig op
27 Dec. 1949 door Hare Majesteit de Koningin afgekondigde nieuwe rechtsorde,
de Republiek Maloekoe Selatan is ontstaan, als rechtmatige verwezenlijking van
het aan de Ambonnezen toekomende zelfbeschikkingsrecht,

dat zij nooit of te nimmer staatsburgers zijn geweest of willen worden van de
Republiek Indonesia, die krachtens grondslag, letter en bedoeling van de over-
eenkomstig de Grondwet van het Koninkrijk der Nederlanden op 27 Dec. 1949 afge-
kondigde nieuwe rechtsorde, slechts een deelstaat is en bedoelde te zijn, ge-
lijkwaardig aan andere deelstaten en die zich Uniewederrechtelijk, revolutionair
en gewelddadig in de plaats heeft gesteld van de Republiek Indonesia Serikat;
dat de bewering, dat de R.I. moet worden geacht rechtens in de plaats te zijn
getreden van de R.I.S. derhalve onhoudbaar is, als in strijd met het in de
R.T.C. overeenkomsten vastgelegde internationale recht, te kwader trouw en
zeker niet verbindend voor personen, die, zoals ondergetekenden zich aan dit
plechtig in de nieuwe rechtsorde verankerde internationale recht wensen te
houden en zich dus niet aan de feitelijke macht van de R.I. wensen te onderwer-
pen;

dat, zolang de Nederlandse Regering de R.M.S. niet erkent en mitsdien evenmin
erkent de Zuid-Molukse Nationaliteit, de ondergetekenden uit afhankelijkheid
jegens Hare Majesteit de Koningin en het Vorstenhuis van Oranje, naast hun
Zuid-Molukse Nationaliteit, de Nederlandse Nationaliteit wensen te behouden,
te herkrijgen of te verkrijgen.

.....Juli 1951.

Handwritten notes:
Ker.
S.M.
Moluk?
Zuid Mol.
amb.
25/7

Nr. 618/V

Den Haag, Bazarstraat 50,

17 Juli 1951

Aan de Kampraden in de kampen in Nederland.

MENA.

Hierbij aangeboden een verklaring met verzoek alle personen van Ambon.landaard
boven de 18 jaar hierop te laten tekenen.

Wij hopen dat U (kampraden) dit willen toelichten aan de bewoners en na toeko-
ning z.s.m. terug te zenden aan Bureau Zuid Molukken,

Bazarstraat 50,
Den Haag.

MOERIA.

w.g. W. F. MUAL.

Voorbeeld:

handtekening:

naam en voornaam:

goboorteplaats en -datum.

SALAKA,
Karel Simon

Ceram,
25 Juli '12.

GS 9390^x/UCR.

Afschrift.

Opdracht No. 5. Ter kennisneming door de leden.

Hierbij maakt het hoofdbestuur van de "C.R.A.M.S." aan alle leden, ex-K.N.I.L.-militairen, het volgende bekend:

1. Het is ten strengste verboden om de woorden "Ter Selatan" (het Zuidelijkste) in onze maatschappij te gebruiken, omdat op 20-7-1951 in de vergadering van Kampraden(sub-commissies) reeds besloten is, om de bewoording "Ter Selatan" te vervangen door "Maloekoe".
2. Het is ten strengste verboden om op elkaar te schimpen, omdat smaad afbreuk doet aan onze strijd, vooral aan de strijd in het algemeen voor de Republiek der Zuid-Molukken.
3. De leden moeten gehoorzamen aan alle bevelen, welke gegeven worden door het hoofdbestuur en door de Kampraden(sub-commissies), omdat deze bevelen een soort van nationale discipline zijn.
4. Deze nationale discipline is nuttig en levert voor ons allen voordeel op in verband met ons staande leger in de toekomst in de Republiek der Zuid-Molukken.
5. Zowel burgers als militairen moeten die bevelen opvolgen met terzijdestelling van alle gedachten aan onderdrukking of kolonialisme, omdat deze training in de toekomst van nut is voor de opbouw van onze Staat(de Republiek der Zuid-Molukken).
6. Elk lid, dat een aan hem gegeven bevel niet wenst uit te voeren, moet gestraft worden met corvee-arbeid voor de duur van 1 week(7 dagen).
7. De namen van leden, welke reeds een overtreding begaan hebben en die arbeid niet wensen te verrichten, moeten aan het hoofdbestuur opgegeven worden en het hoofdbestuur beschouwt een dergelijke daad als een verstoring van de orde in de wereld van de strijd.

Overeenkomstig het besluit van de vergadering van sub-commissies(Kampraden te Vught op 20 Juli 1951 over de bereidheid tot aanvaarding van de verantwoordelijkheid voor de orde in ieders "woonoord", verzoekt het hoofdbestuur van de "C.R.A.M.S." aan de sub-commissies(Kampraden), om een verklaring te zenden volgens onderstaand voorbeeld:

Woonoord.

.....

Verklaring.

De voorzitter, genaamd.....,onderdeel.....verklaart, dat hij in staat en bereid is de verantwoordelijkheid te dragen voor de orde van zijn onderdeel.

....., 1951

De voorzitter van de Sub-commissie van de "C.R.A.M.S."

COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONESE
MILITAIRES EN SCHEPELINGEN
WOERDEN - NEDERLAND.

AFSCHRIJF.

VAN: het Hoofdbestuur van de "CRAMS"
AAN: alle sub-commissies (Kampraden)
in Nederland.

No.: 00/9/11/W

Bijlage: --

ONDERWERP: uitvoerige toelichting op het
punt 2 van het schrijven ddo.
29 Juni 1951 No.001/11/W.

Mena!

Om U een beter oordeel te geven over punt 2 van het schrijven
No.001/11/W, zet het hoofdbestuur het volgende uiteen:

1. Herinnert:
aan de grondwet van een vrije en onafhankelijke Staat (de
Republiek der Zuid-Molukken) en aan de regeling voor de
organisatie van de Staat;
 2. alle besluiten en mandaten, uitgegaan van de regering van de
Republiek der Zuid Molukken moeten getekend zijn door de
President en de Minister-President (de Minister van Buiten-
landse Zaken van de vrije en onafhankelijke Staat Republiek der
Zuid-Molukken);
 3. *ok* Erkent ten volle het officiële mandaat aan Zijne Excellentie
Minister P.W. Lokollo gegeven, dat getekend is door Zijne
Excellentie de President J.H.Manuhutu en Zijne Excellentie
de Minister van Buitenlandse Zaken van de vrije en onafhan-
kelijke Staat Mr.Dr.Chr.S.Soumokil.
 4. Erkent het kantoor van de Zuid Molukken, dat gevestigd is in
de Bazarstraat 50, den Haag, omdat genoemd kantoor een uit-
vloeisel is van het mandaat van Zijne Excellentie Minister
P.W.Lokollo.
- Ter verdere inlichting (wordt nog medegedeeld), dat met de
oprichting van het hoofdbestuur van de "CRAMS" ingestemd werd
door- en de goedkeuring wegdroeg van - de advocaat Mr.K.Rijke-
vorsel, omdat dit in overeenstemming is met de wet.

Tot zover - Moeria!

Woerden, 21 Juli 1951.
Ns. het Hoofdbestuur van de "CRAMS"
de le Secretaris:
(w.g.) S.Siwalette.

S 9437^x/UOR.

Afschrift.

COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONESE
MILITAIREN EN SCHEPELINGEN
WOERDEN-NEDERLAND

No:00/8/11/W

Bijlage: -

Onderwerp:Organisatie van de
vereniging van ex-Knil-militairen
"C.R.A.M.S."

Mena!

Het centrale bestuur van de organisatie "CRAMS"(Commissie Rechtspositie Ambonese Militairen en Schepelingen), dat vroeger domicilie had te Djakarta(Berenlaan)Indonesie en thans gevestigd is te Woerden, Woonoord "Utrechtsestraatweg No 59", verklaart:

1. dat de "CRAMS" de enige organisatie is van ex-Knil-militairen en Marine-personeel van Molukse landaard, welke reeds op 25 Maart 1951 te Djakarta gevormd werd(zie communiqué),
2. dat alleen de oprichting van de "CRAMS"berust op artikel 36 van de reglementen van het leger volgens de wet van 21 December 1949 staatsblad J. 570(zie de Ronde Tafel Conferentie-overeenkomst), waar de toelichting op de overeenkomst wordt aangetroffen, waarbij aan haar volledig mandaat wordt gegeven door de vroegere comité's op Java,
3. dat volgens artikel 36 van artikel(IV over de)afwikkeling van personeel, dat vroeger onder de bevelen stond van de Nederlands-Indische regering, voor wat betreft het deel van de landmacht "aangewezen op de Ronde Tafel Conferentie op 2 November 1949 in de Ridderzaal te 's-Gravenhage".
 - a) slechts aan één organisatie of vereniging, waarvan de leden ten tijde van de reorganisatie van het Knil reeds zeer nauw samenwerkten, gelegenheid werd gegeven om de belangen van haar leden te verzorgen;
 - b) gezien punt 1 en 2, heeft slechts de "CRAMS" het wettige recht om besprekingen te voeren overeenkomstig artikel 36 van de RTC,
 - c) dat, in verband met punten 1 tot 3, noch het Kantoor van de Republiek der Zuid-Molukken te Den Haag, noch het Kantoor van de Republiek der Zuid-Molukken te Rotterdam, noch de anderen, rechtens enig recht hebben om de sociale belangen van het ex-Knil- en Marine-personeel te behartigen, en dat alleen de organisatie van de vereniging "CRAMS" voor deze belangen kan opkomen bij de betrokken regering, omdat deze rechten bij haar berusten, welke de officiële vertegenwoordiging vormt van het militaire ex-Knil- en Marine-personeel.

Moeria:

Doorslag gezonden aan:
de Regering van de
Republiek der Zd.Molukken-
Garam,
Z.E.Minister P.W.Lokollo
Z.E. de Minister v.Uniezaken en
Overzeese Rijksdelen v.h.
Koninkrijk der Nederlanden
Z.E. de Minister van Defensie te Den Haag.

Woerden, 19 Juli 1951
Namens het hoofdbestuur van de
"CRAMS",
de le Secretaris:
(w.g.) S.Siwalette.

ow 1919

G E H E I M

Verbinding: No.12

2 Augustus 1951.

Doss.13/748/4

Onderwerp: Actie GRAMS

Datum ontvangst bericht: 30 Juli 1951.

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Eveneens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

04.132
09-1131-09.1
6.619.1
05.5
6.61
01.26-6.619.1
6.619.1
01.26-6.61

UITTREKSEL
Uit: OD 1916
Voor: OD 1919
o.a.v.: CAW I
Dat.: 7-11-51
Pag.: LJ.

1-3 JUL 1951
ACD/ 115.161

Naar aanleiding van een bericht, voorkomende in de dagbladen, vermeldende dat enige Ambonnezen, vertoevende in een woonoord te Woerden, in Kort Geding van de Staat der Nederlanden intrekking vorderden van de onlangs door de Regering getroffen maatregelen betreffende het bezoek aan Ambonnesse woonorden, werd van een betrouwbaar persoon het volgende vernomen:

Op initiatief van de Stichting "Door de Eeuwen Trouw" te Eindhoven werd dit proces aanhangig gemaakt. Genoemde Stichting heeft Mr K. VAN RIJCKEVORSEL, advocaat, wonende Carel van Bylandtlaan no.9 te 's-Gravenhage, opgedragen dit proces te voeren.

Het verzoek tot het voeren van het Kort Geding werd ondertekend door de bestuursleden van de "Grams", genaamd: SIWALETTIS, WATTIMENA en TUASELA.

Mr VAN RIJCKEVORSEL heeft een verzoek gericht tot de Stichting "Redt Ambon" (Dr NIKIULUW) om medeondertekening door drie personen van genoemde Stichting van het verzoekschrift tot het voeren van het Kort Geding.

Dit verzoek is door Dr NIKIULUW van de hand gegaan.

(einde)

o.k. /

RAPPORT.

Van: CAW/I

Bijl.: 2

04.132
09.713.1-09.1

09.713.1
01.122.6
26 JULI 1951
ACD/114581

Ondershands ontvangen van Minuor:

- a Copie brief van de "C.R.A.M.S.", gedagtekend Weerden 19 Juli 1951; en
- b Communiqué van de "C.R.A.M.S." gedagtekend Djakarta 25 Maart 1951.

Verzoeken agenderen en terug aan CAW/I.

CAW/I.

26 Juli 1951.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO^U 114581

02/19/19

ONAFGEDAAN

*Voorz. Advocaat
PD Communi
Rechtspraak Militair
Ambtenaar & degenen C.R.A.M.S.
1919*

[Handwritten mark]

Afd./Sect.:

Dat.:

Par.:

C.A.W.F.

6/20

[Handwritten initials]

Interne aanwijzingen ACD.

[Large handwritten mark]

ACD.

Dat.:

Par.:

30/10/19

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

*24/11/19
[Handwritten notes]*

*J.C. Daar J.H. (W. Mangarant) met spw en analyse moet
maken a bij mij gegeven en op de C.R.A.M.S. het is
het spw. later kopiëren en deze stukken gegeven. Bij
typ. door J.H. later.
Van tevoren aan mij*

C.A.W.F.

26/12

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

COMMISSIE RECHTSPOSITIE AMBONESE
MILITAIRES EN SCHEPELINGEN
WOERDEN - ZUID-HOLLAND

Van : Hoofdbestuur "CRAMS"
AAN : Alle Subcommissies (Kampraden)
in Nederland
Nr. : 008/11/W
Bijl.: Gene
ONDERWERP: Ex-KNIL militaire vereniging
"C.R.A.M.S."

M e n a !

Het Hoofdbestuur van de "CRAMS" (Commissie Rechtspositie Ambonese Militairen en Schepelingen), domicilie houdende voormalig te Berenlaan-Djakarta (Indonesië), thans in Woerden, Zuid-Holland, verklaart hierbij:

1. dat de "CRAMS" uitsluitend een vereniging betreft van Ambonese ex-KNIL militairen en schepelingen van de Koninklijke Marine die op 25 Maart 1951 in Djakarta (Indonesië) is opgericht (zie communiqué);
2. dat de "CRAMS" opgericht is uitsluitend op basis van artikel 36 van de Regeling Landstrijdkrachten (aanvaard bij de Wet van 21 Dec 1949 Staatsblad J 570: zie R.T.C.) en tot stand gekomen door de aan haar overgelegde blanco volle mandaten der voormalige panitia's (rayonsdelegaties) op Java;
3. dat ingevolge artikel 36 vide Hoofdstuk IV betreffende "Reorganisatie van de door of onder het gezag van de regering van Indonesië (Nederlands-Indonesische Overheid) gevormde en uitgeruste Landstrijdkrachten", en dewelke is vastgelegd ter Ronde Tafel Conferentie, op 2 November 1949 in de Ridderzaal te 's-Gravenhage;
 - a) alleen een organisatie of vereniging, welke leden bij de reorganisatie nauw betrokken zijn, in de gelegenheid zal worden gesteld de belangen van hun leden te bepleiten;
 - b) derhalve de "CRAMS" met verwijzing naar de punten 1 en 2 de juridische bevoegdheid bezit artikel 36 te verwezenlijken;
4. dat ivm de punten 1 t/m 3 noch Bureau RMS in den Haag, noch Bureau RMS in Rotterdam, noch de een of andere persoon de juridische bevoegdheid bezit de sociale belangen der Ambonese ex-KNIL militairen en K.M.schepelingen te behartigen door deze terzake voor te leggen bij de terzake bevoegde regeringsinstanties, en meerbedoelde bevoegdheid uitsluitend in handen ligt van de "CRAMS" en deze derhalve als officieel vertegenwoordigend lichaam van even genoemde ex-KNIL militairen en schepelingen van de Koninklijke Marine rechtens kan optreden.-

MOERIA !

Woerden, 19 Juli 1951
Ns. het Hoofdbestuur van de "CRAMS"
de Secretaris I,
w.g. S.Siwalette.

Op de op 25 Maart 1951 in het Doergangskamp-Berenlaan (Sub.Bat.Amben) gehouden gecombineerde bestuursvergadering van de diverse delegaties van Amboneze (Zuid-Molukse) ex-kniel militairen en schepelingen is unaniem besloten, de behartiging van de sociale belangen der buiten het territorium van de Republiek Maloakoe Selatan gevestigde Ambonezen (Zuid-Molukkers), die zich in loondienst van de Nederlandse overheid bevinden, in handen te leggen van een de rechtspositie en daaruit voortvloeiende sociale voorzieningen.

Deze Commissie, de "C.R.A.M.S." ("Commissie Rechtspositie Amboneze Militairen en Schepelingen") (Zuid-Molukse), thans Djakarta praemature domicilie hebbende in afwachting van hare zetelverplaatsing naar Nederland, stelt zich ten doel op efficiënte wijze verenigende sociale belangen, in de ruimste zin des woords, bij de diverse terzake bevoegde regeringsinstanties voor te leggen en te behartigen.

De door bedoelde commissie te verrichten werkzaamheden zullen in het bijzonder zijn:

- a) bestudering en behartiging van alle op hare leden betrekking hebbende sociale rechts- en aanverwante problemen;
- b) contact opnemen en onderhouden met:
 1. de terzake bevoegde regeringsinstanties;
 2. de diverse verenigingen, die zich op hetzelfde terrein begeven als bevenbe-deeld inclusief de charitatieve;

Daarnaast zal worden gestreefd naar:

1. bevordering, c.q. consolidering van de eensgezindheid der Ambonezen (Zuid-Molukkers)
2. behartiging van alle materiele en ideale belangen van de amboneze (Molukse) gemeenschap;

In de commissie hebben zitting genomen de heren:

Sianta, J.	-	Voorzitter
Tomasoa.A.H.	-	Vice Voorzitter
Siwalette.S.	-	Secretaris I
Tuasela.P.A.J.	-	Secretaris II
Aponne.F.A.	-	Commissaris
Siwabessy.Z.	-	idem
Lepulalan.A.	-	idem
Hukem.A.	-	idem
Siahaija.E.	-	idem
Huwaë.F.E.	-	idem
Mailuhuw.J.	-	idem

Djakarta, 25 Maart 1951

Ns. de "C.R.A.M.S."
de Vice Voorzitter,

w.g. (A.H. TOMASOA)

de Secretaris I.

w.g. (S.SIWALETTE).

"Ambon"
"Cramo"

CO 113263

9 D 14 19

ONAFGEDAAN

ben. con-
deff
"Communi Realiti"
"per ita Ambonense"
"Politicas a Salepale"
"C.R.A.M.S."
v. P. H. al ok
"de kome mr mee"
"stalle en de"
"Cramo"

Afd./Sect.:

Dat.:

Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

ACD. 4C Dat.: 16-8-51 Par.: 4

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

14/11/51
13/7/51

HC
H.A.

Het Bureau Lind Molukka (Patty es.)
heeft na alle struikelingen de veraging
na de Ambonense aangelegenheden de Cramo
meer in de persoon van Spanns na ge-
meend Bureau bestaat en in feite een
afdeling direct selokel door het
Bureau a de Cramo.
P. H. al is er radicaal; hij is soort
aangeplaat na het Kamp te Wooden.
Het Kamp Vught is in der recente kampen
die veel aalte. Patty es. geschaad hebben.
De Cramo heeft in Indonesie hofte ge-
agen.
Het ene saens is by trienna laken.

18/11/51
14/7
14/2
15/7
15/7

ACD

06.584
09.7/13.1

04.10 v
09.7/13.1-09.1

09.7/13
10 JULI 1951
ACD/113263

Verbinding no. 136 .
Ons No. 324.

6 Juli 1951 .

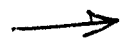
VERTROUWELIJK

OP KAART
ACD/42
DAT: 16-8-51
PAR: K

Aan de Heer Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst
Javastraat no. 63
te
's-Gravenhage

In heb de eer U hierbij te doen toekomen een tweetal
fotocopieën van een door de in het woonoord Lunetten
Alhier verblijvende Ambonees P.Ayal[†] uitgevaardigd
communiqué, inzake het op 24 Juni j.l. door de Kamp-
raden genomen besluit om de behartiging van de Sociale
belangen der Zuid Molukkers op te dragen aan de "C.R.A.M.S."

ok
1 d. o. e.
2 addressen
N.B

I.D.Vught .

K O M U N I K E

Dalam rapat yang diadakan tanggal 24 Juni 1951 di woonoord "Lunetten" Vught, Noord-Brabant, Nederland antara pemoeke² (dew an²) dari pelbagai kampraad² dan dimana hadir lebih dari dua pertiga dari kamp² yang di dirikan di tanah Belanda, dengan soera boeat dipoctoeskan oentoek menjerahkan, dan melandjoetkan oeroesan kepentingan social dari mereka yang berdiam di tanah Belanda kepada soeatoe Panitia yang sodah dibentock tertanggal 25 Maart 1950 di Djakarta (Indonesia, ialah "C.R.A.M.S." (Panitia oentoek mengoeroes kedoedoekan menoeeroet hoe-koem dari Keniliteran Maloekoe Selatan bahagian exknil dan Pelajaran (Koninklijke Marine). "C.R.A.M.S." tsb beroesaha oentoek berdjoeng boent saudara² preman yang djoega berdiam di tanah Belanda.

Penjoerat,

(J. SAMALLO.-)

Vught, 24 Juni 1951
A/n. pemoeke² Kampraad yang hadir,
Ketoen,

(P. AYAL.-)

G O M M U N I Q U E

Op de op Zondag, 24 Juni 1951 in het woonoord "Lunetten", Vught Noord Brabant, Nederland, gehouden algemene kampraden- vergadering en waarbij aanwezig zijn de vertegenwoordigers van meer dan tweederde deel van de in Nederland opgezette Zuidmolukse (Ambonnesen) woonoorden, is unaniem besloten de behartiging van de sociale belangen van genoemde Zuidmolukkers (Ambonnesen) (exknil, ex-schepelingen van de Koninklijke Marine en burgers) in handen te leggen van c.q. te doen continueren door de destijds op 25 Maart 1951 in Djakarta (Indonesia) opgerichte "C.R.A.M.S." (Commissie Rechtspositie Ambon- neze Militairen en Schepelingen".)

de secretaris,

(J. SAMALLO.-)

Vught, 24 Juni 1951.
Ns. de aanwezige Kampraden,
de voorzitter,

(P. AYAL.-)

D.K.

D.K.

- b) membela semoea kepentingan Materieel dan apa jg ditjita-tjita-kan dari anggauta2 sendiri,
- c) mempersatoean bangsa Maloekoe Selatan kerna persatoean jg loear biasa adalah lebih kosat dari pada perhoebbongan lain jg manapoen djoega dan oleh sebab itoe orang Maloekoe Selatan se-tjara oknom tida sadja haroes insjaf akan pikiran bersatoe, tetapi djoega haroes berdiri sama sekali dibe-akang ini Komisi;
- 6) Komisi ini bekerdja oentoek kepentingan anggauta2nja sendiri, dengan tidak memandang pangkat, deradjat atau agama;
- 7) tentang pekerdjaannja dikemoedian hari, Komisi ini mentjita-tjita-kan atas d'ar:
 - a) mengekoe Negara kami selokoe Negara Repoeblik Maloekoe Selatan jng merdeka dan berdaulat,
 - b) mengekoe bendera kami, isih: biroe, poetih, hidjeu dan merah,
 - c) mengekoe hak manoesia atas dasar perikemanoesiaan, demokrasi dan hak sama,
 - d) seling menghormati pendapat dan angan? lain orang.

Marilah, bersatoe !

MOERIA !

Dalam rapat jg diadakan tgl. 25 Maart 1951 di Boorgangkamp-Beren-
laan (Sub. Bat. Ambon) antara pengoeroes dari pelbagai delegasi
kemiliteran Maloekoe Selatan bahagian ex Knil dan Pelejaran (Konin-
klijke Marine), dengan soeara boelat dipoetoeskan oentoek menjerahk.
oercesan-kepentingan sociaal dari mereka jg berdiam diloear territo-
rioem Negara Repoebliek Maloekoe Selatan, dan jg bekerdja pada peme-
rintahan Belanda, kepada soeatoe Panitia jg anggauta2nja dipilih an-
tara mereka sendiri.

Dengan demikian maka dapatlah diperoleh kedoedoekan menoeroet hoe-
koem jg selajaknja serta perobahan2 jg diperloekan dalam lapangan so-
ciaal jg terpentjar derinja.

Panitia ini, ja'ni "Panitia Oeroesan Kedoedoekan menoeroet hoekoem
dari Kemiliteran Maloekoe Selatan bahagian ex-KNIL dan Pelejaran
(Koninklijke Marine)", oentoek sementara waktoe kediemannja di Dja-
karta menoenggoe kepindahannja di Negri Belanda,
bertoedjoean memadjoekan dan mengoeroes kepentingan2 sociaal t.b. di-
atas atas tjara jg djitoe dan da am arti jg se oean- oeanja pada
berbagai2 badan pemerintahan.

Pekerdjaan2 jg akan dilaloeakan ialah teristimewa:

- a. mempeladjadi dan mengoeroes segala soe2 jg mengenai kedoedoekan
sociaal menoeroet hoekoem dan soal2 lainnja jg terikat padanja,
- b. mengadakan dan memelihara perhoeboengan dengan:
 - 1) pelbagai djawatan pemerintahan,
 - 2) pelbagai perkoempoelan jg bergerak dalam lapangan jg t.b. diatas

Disampingnja akan ditjita2kan:

- 1) memadjoekan dan mempereratkan persatoean dari Bangsa Maloekoe
Selatan,
- 2) mengoeroes segala kepentingan kerohanian dan jg berdasar kara-
ngan2 dari Masyarakat Maloekoe Selatan.

Sebagai anggauta dari Panitia ini, ialah toean2:

/ D. SIJAUTA	- Ketoea
/ A.H. TOMASOA	- Ketoea moeda
/ S. SIWALETTE	- Penjoerat I
/ P.A.J. TUASELA	- Penjoerat II
/ E.A. APONLO	- Komissaris
/ Z. SIWABESSIJ	- idem
/ M. IOPULALAN	- idem
/ A. HUKOM	- idem
/ J. MAILUHU	- idem
/ E. Nialaia	- "
/ F. Nunai	- "

Djakarta, 25 Maart 1951.

BANGSA,

jang beretsel dari kepoelauan segoe, pala dan tjengke !

M E N A !

Apakah bangsa soedah tahoe, bahwa: